

WRM လစဉ်သတင်းလွှာ

အကြောင်းအရာ - WRM သတင်းလွှာ ၊ ဖေဖော်ဝါရီ/မတ် ၂၀၁၇ ၊
အရှေ့တောင်အာရှဒေသ ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအား ဆန့်ကျင်ခုံ့နေသူများနှင့်ထိန်းသိမ်း
စောင့်ရှောက်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများအကြားဆက်စပ်ပေးခြင်း

ထုတ်ဝေမှု ၂၂၉ - ဖေဖော်ဝါရီ / မတ် ၂၀၁၇ - အွန်လိုင်းတင်ဆက်မှုအားကြည့်ရှုပေးပါ

[SHARE – TWEET – FORWARD]

Subscribe to WRM Bulletin

<http://wrm.us9.list-manage1.com/subscribe?u=f91b651f7fecdf835b57dc11d&id=ca171adcc2>

ကျွန်ုပ်တို့၏အမြင်

၁

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ » နယ်နိမိတ်များဖြတ်ကျော်ရခဲစွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်း

လွန်ခဲ့သော (၁၀) လတာကာလအတွင်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမှတ်သုံသစ်တောများအရေးကြီးပမ်းလှုပ်ရှားမှု၏ ဤတတိယမြောက်ဒေသဆိုင်ရာသတင်းလွှာသည် အရှေ့တောင်အာရှဟုအများကသတ်မှတ်ထားသည့်ဒေသအပေါ်အထူးအလေးပေးထားပါသည်။ ဤသတင်းလွှာအတွင်း၌ အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံများနှင့် သက်ဆိုင်သော သတင်းဆောင်းပါးများသာမက ဒေသတစ်ခုလုံးအားခြုံငုံသုံးသပ်ထားသည့် ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်လည်းပါရှိလေသည်။ သတင်းလွှာကို ဒေသအတွင်း၌သုံးစွဲနေသည့်အချို့သော ဘာသာစကားများဖြင့်လည်းရရှိနိုင်ပါသေးသည်။

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ » ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအားဆန့်ကျင်ရခဲနေသူများနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများအကြားဆက်စပ်ပေးခြင်း

၂

ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများနှင့်ရာသီဥတုထိန်းသိမ်းရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများသည် သစ်တောများနှင့်လူသားများ၏နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားများကိုဖျက်ဆီးနေကြသည်။

ကြီးမားလှသည့်အတိုင်းအတာဖြင့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုပြုလုပ်အပ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံတစ်ခုတစ်ဆင့် အာရှတိုက်၏လျင်မြန်သောစီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့် ခေတ်မီစက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့၏အကျိုးကျေးဇူးအား ဒေသခံလူထုခံစားရခြင်းနည်းပါးသည်။ ပြောင်းပြန်အနေဖြင့် ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၏ထိန်းချုပ်မှုပိုလာခြင်းနှင့် ရေ၊ မြေ၊ သစ်တော၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ တွင်းထွက်သယံဇာတနှင့် လုပ်အားတို့အပေါ်ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းများကို ၎င်းတို့ရင်ဆိုင်လာရသည်။ ထို့ကြောင့် အာရှတိုက်ဒေသတစ်လွှား၌ ဒေသခံပြည်သူလူထု၏ဆန့်ကျင်ရခဲမှုများ၊ ကြာရှည်တိုးပွားနေသော အကြမ်းဖက်မှုများမှာ ထိုသို့သောဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံ၏ရှောင်လွှဲ၍မရနိုင်သောအကြောင်းခြင်းရာများဖြစ်လာရာ သိပ်တော့အံ့သြစရာမကောင်းလှပေ။

၃

ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းသစ်တောနှင့်ဆက်နွယ်သောပဋိပက္ခများ » အစိုးရနှင့်ပြည်သူထိပ်တိုက်တွေ့မှု

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်သောမြေ၏အနည်းဆုံး (၃၈) ရာခိုင်နှုန်းမှာ မည်သို့မျှအသုံးချခံရခြင်းမရှိစဉ် လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သူမိသားစုပေါင်း (၈) သိန်းကျော်တို့မှာမူ မည်သည့်လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိဘဲဖြစ်နေပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ် သစ်တောမြေပြန်လည်ပျိုးထောင်ရေးအက်ဥပဒေအရ နိုင်ငံပိုင်မြေများကို စက်မှုကုန်ကြမ်းသစ်ပင်စိုက်ခင်းများထူထောင်ရေးအလို့ငှာ အောက်မြေလူထုအဖွဲ့အစည်းများသို့လွှဲပြောင်းရယူအသုံးချခွင့်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုင်းအစိုးရသည် များမကြာမီကမှ

ကျေးရွာသူရွာသားများ၏မြေအသုံးပြုပုံမှာကမ္ဘာကြီးပူဇွန်မှုကိုဖြစ်စေကြောင်း ပြစ်တင်ပြောဆိုမှုများ စတင်ပြုလုပ်လာခဲ့ပြီး လယ်သမားများကို ၎င်းတို့မှီခိုအားထားနေရသည့်မြေများပေါ်မှနှင်ထုတ်ရန် လုပ်ဆောင်နေပြီဖြစ်ပါသည်။

၄

မြန်မာနိုင်ငံ » မြိမ်းခြောက်မှုအောက်မှ ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများအား မြှင့်တင်ပေးနေသောမူဝါဒသစ်

ယခင်ကမရှိခဲ့ဖူးသော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုနှင့်ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်နောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရသည် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒအသစ်တစ်ရပ်ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါ သည်။ ယင်းမူဝါဒသည် အစိုးရကနောက်ခံပြုပေးထားသော မြေသိမ်းယူမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ကာလ ရှည်ကြာစွာမကျေမနပ်တိုင်တန်းမှုများပြုလုပ်နေကြသည့် ကျေးလက်ဒေသနေဒေသခံလူထုနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုအသိုင်းအဝိုင်းတို့၏အခွင့်အရေးများကိုလေးစားကာ လယ်ယာမြေစီမံ အုပ်ချုပ်မှုဆီဦးတည်နေသော သိသာထင်ရှားသည့်အပြောင်းအလဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလတွင် လွှတ်တော်အတွင်းမထင်ရှားသော်ငြားလုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထားသော အထူး ကော်မရှင်တစ်ရပ်သည် မူဝါဒပါအဓိကကျသောအချို့အချက်များအားပယ်ဖျက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း အဆိုပြုခဲ့လေသည်။ အကယ်၍ ထိုအဆိုကိုသာလက်ခံအတည်ပြုခဲ့ပါက ပြောင်းလဲမှုများသည် မူဝါဒ၏အနှစ်သာရအားမဲ့သွားစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

၅

အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းမှသစ်တောများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းတွင်ပါဝင်သောပြည်နယ်အများစုတွင် ကြီးမားလှသောသစ်တော ဧရိယာများကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပြီး အတော်များများမှာ ရပ်ရွာလူထုကထိန်းချုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် အတွင်းအပြင်ဖိအားပယောဂများ လျင်မြန်စွာပူးကပ်တိုးပွားလာခြင်းကြောင့် သစ်တောများ ကိုဆုံးရှုံးနေရပါသည်။ အိန္ဒိယအစိုးရကလည်း သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများအားချဲ့ထွင်သွားလိုပြီး ရေကာတာပေါင်း ၁၅၀ ကျော်နှင့် အိန္ဒိယပြည်မကိုအာဆီယံဒေသနှင့်ဆက်သွယ်ပေးမည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံအမြောက်အမြားအားအကောင်အထည်ဖော်သွားရန် အစီအစဉ်ရေးဆွဲနေပါသည်။ ကျေးရွာသူရွာသားများအနေဖြင့် မအောင်မြင်ခဲ့သော REDD + စီမံကိန်းများနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကာကွယ်ရေးအမည်တပ်ကာ တွန်းအားပေးလှုံ့ဆော်ခြင်းခံခဲ့ရသည့် ကြက်ဆူစိုက်ခင်း များ၏နောက်ဆက်တွဲဒဏ်တို့ကိုလည်း ခံစားနေကြရပါသည်။

၆

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ » စိုက်ပျိုးရေးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ် ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၏ ထိန်းချုပ်ခွင့်ကိုပြန်လည်အသက်သွင်းရန်မြိမ်းခြောက်နေသောအဆိုပြုဥပဒေများ

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသည် တောင်သူလယ်သမားများကို သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းမှတားမြစ်ထားသည့် ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဥပဒေတစ်ရပ်မှ အဓိကကျသည့် ဥပဒေပုဒ်မများကိုပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည် ။ ယခုအခါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ကိုက်ညီမှုမရှိသည့် အဆိုပါစိုက်ပျိုးရေးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ် ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၏ထိန်းချုပ်ခွင့်အား ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် အဆိုပြုထားသောဥပဒေတစ်ရပ်ကခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည်။ ဥပဒေများသည် အတူတကွပင် ရိုးရာအစဉ်အလာအသိအမြင်များကို ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၏ သိမ်းမြန်းမှုနှင့်ရင်ဆိုင်ရစေမည်ဖြစ်သည်။

၇

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကျိန်စာအားတိုက်ဖျက်ခြင်း

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်၌ စီးပွားရေးအရမြေစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရထားသော ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီ၏လက်သို့ မိမိတို့၏မြေစီမံပိုင်ခွင့်အားထိုးအပ်လိုက်ရသော ဒေသခံလူထုသည် ၎င်းတို့၏လုပ်ပိုင်ခွင့်များပြန်လည်ရရှိရေးအတွက်တိုက်ပွဲဝင်ရန်ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ၁၆ နှစ်မျှအကြာ ခက်ခက်ခဲခဲရုန်းကန်ခဲ့ရပြီးနောက် အောင်ပွဲရရှိခဲ့လေသည်။ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီက မြေဟက်တာပေါင်း ၁၇၀,၀၀၀ ခန့်ကို ဒေသခံလူထုသို့ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါတိုက်ပွဲဝင် များ၏အောင်ပွဲက ဒေသခံလူထုအဖွဲ့အစည်းများ၏ခက်ခဲခဲရုန်းကန်မှုများမှာ ဝါးပင်နှင့် တူကြောင်း၊ ဝါးဆိုသည်မှာ အစို့ကလေးအနေဖြင့်စတင်ခဲ့သော်လည်း အချိန်ကြာသည်နှင့်အမျှ ကြီးထွားကာခိုင်မာလာကြောင်းပြသနေလေသည်။

၈

မလေးရှားနိုင်ငံ » ကမ္ဘာတစ်ပုမ်းလုံးမှဋ္ဌာနေတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်အစုအဖွဲ့များသည် ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးကြေညာချက်အားလက်ခံသဘောတူကြသည်

မလေးရှားနိုင်ငံ ၊ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်မှဋ္ဌာနေတိုင်းရင်းသားများသည်၂၀၁၅ ခုနှစ် ၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အဓိကအောင်ပွဲတစ်ရပ်အားကျင်းပခဲ့ကြရာ ပြည်နယ်အစိုးရကတရားဝင်ဆိုင်းငံ့လိုက်ကြောင်း ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ကာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း၌ အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်နေသည့် ဘာရမ်ဆည် တည်ဆောက်ရေးကိုဖျက်သိမ်းခဲ့၍ဖြစ်သည်။ ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့်ပတ်သက်သောလှုပ်ရှားမှုများ သည် ဤသတင်းလွှာ၏အယ်ဒီတာ့အာဘော်အတွင်းရည်ညွှန်းထားသော ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ဘန်ကောက်မြို့တွေ့ဆုံပွဲ၌ “မလေးရှားနိုင်ငံမှ ကျွန်ုပ်တို့၏သစ်တောများမည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြ သနည်း” ဟု တင်ပြဆွေးနွေးရာ၌ တက်ရောက်လာသူများစွာအတွက် စေ့ဆော်ဆွေးနွေးစရာဖြစ်ခဲ့ပြီး သိသာထင်ရှားစွာအသားပေးမှုခံခဲ့ရပါသည်။

သက်ဝင်လှုပ်ရှားပြည်သူများ

ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံ - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာတက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများအတွက် ကမ္ဘာပေါ်တွင်အသေအပျောက်အများဆုံးနိုင်ငံ။

ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာ - ပြင်သစ်အစိုးရသည် ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာနိုင်ငံ၌ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းများစက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေးကို တိတ်တဆိတ်ကူညီအားပေးလျက်ရှိသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ - ကျားကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ၌ အသေပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ရေးမူဝါဒကြောင့်သေကြေပျက်စီးမှုနှုန်းထားကို ဘီဘီစီစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကထုတ်ပြခဲ့သည်။

မလေးရှားနိုင်ငံ - FAO ကပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်း သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို သစ်တောများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးနေမှုများရပ်တန့်ရမည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ - ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများတိုးချဲ့လာခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးရခြင်းအတွက် ဂျာဗားကျွန်းပေါ်မှကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများ။

အကြံပြုချက်

အစည်းအဝေးအစီရင်ခံစာ - What is happening to our forests?

ဗီဒီယို - Save our River, Save our Life on the threats of gold mining to the Tanintharyi River in Myanmar

အစီရင်ခံစာ - Why and How Ecological Farming?

အစီရင်ခံစာ - Grow-ing disaster: the Fortune 500 goes farming

အင်တာဗျူး - "Sustainable palm oil from industrial oil palm production does not exist"

အစီရင်ခံစာ - Signing Away Sovereignty: How Investment Agreements Threaten Regulation of the Mining Industry in the Philippines

ကျွန်ုပ်တို့၏အမြင်

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ » နယ်နိမိတ်များဖြတ်ကျော်ခုခံစွမ်းအားမြှင့်တင်ပေးခြင်း

ဤသတင်းလွှာသည် လွန်ခဲ့သော (၁၀) လတာကာလအတွင်း ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမှတ်သုံသစ်တောများ အရေးကြီးပမ်းလှုပ်ရှားမှု၏ တတိယမြောက်ဒေသဆိုင်ရာသတင်းလွှာဖြစ်ပါသည်။ ဒေသအတွက် ပထမဆုံးထုတ်ဝေမှုဖြစ်သော WRM Bulletin 224 တွင် အာဖရိကတိုက် ၊ ကွန်ဂိုမြစ်ဝှမ်းဒေသမှ မြေသိမ်းယူမှုများ၏လက်သည်တရားခံများကို စူးစမ်းလေ့လာသုံးသပ်ပြထားပါသည်။ ဒုတိယမြောက် သတင်းလွှာ (issue 226) ၌မူ အမေရိကတိုက်အလယ်ပိုင်းတစ်လျှောက်၌ အခွင့်အရေးယူခြင်း၊ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ဆက်လက်တည်ရှိနေဆဲကိုလိုနီအတိတ်ကာလကို လူအများ မည်သို့ခုခံနေကြကြောင်း ရည်စူးဖော်ညွှန်းပြထားသည်။ ယခု ဤထုတ်ဝေမှု၌ အရှေ့တောင်အာရှဟု ခေါ်တွင်သောဒေသအပေါ် အဓိကအလေးပေးထားပါသည်။

WRM သည် အထူးသဖြင့် သစ်တောပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများရင်ဆိုင်နေရသောဒေသများအတွင်း ခုခံ ဆန့်ကျင်ရေးအပတ်တကုတ်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့သောဒေသဆိုင်ရာ သတင်းလွှာများဖြင့် အလေးထားအာရုံစိုက်စေလိုပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဖြစ်ပျက်နေသော အခြေအနေနှင့်ဒေသခံလူထု၏အပတ်တကုတ်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားမှုရှိလာ စေရေးအပြင် ဒေသတစ်ခုချင်းစီနှင့်မတူညီသောဒေသအသီးသီးမှ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများရှိလူထု အခြေစိုက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားသည့်အဖွဲ့များနှင့် လူမှုရေးလှုပ်ရှားကြိုးပမ်းမှုများ အကြားစိန်ခေါ်မှုသဖွယ်ဖြစ်နေတတ်သည့် ကွန်ရက်ဖွဲ့စည်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်လှုပ်ရှားမှုပျိုးထောင်ခြင်း တို့ကိုကူညီပံ့ပိုးရန်ဖြစ်သည်။

ဒေသဆိုင်ရာသတင်းလွှာများထုတ်ဝေမှုသည် ကောင်းမွန်သောလေ့လာသင်ယူမှုသင်ခန်းစာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် မီးမောင်းထိုးပြရာဒေသများပါဝင်နေသောနိုင်ငံများကို အသေးစိတ်ဖော်ပြ ထားသည့်လက်ရှိပထဝီနယ်နိမိတ်များမှာ မိမိတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများနှင့် သစ်တော များအားကာကွယ်ရန်ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေရသောဒေသခံလူထုအသိုင်းအဝိုင်းတို့ကို သီးခြားဖြစ်သွား စေပြီး ခွဲထုတ်ထားရာရောက်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့သတိပြုမိခဲ့ပါသည်။

အရှေ့တောင်အာရှဒေသသည်လည်း ခြွင်းချက်မဟုတ်ခဲ့ပေ။ ကမ္ဘောဒီးယား ၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ အရှေ့တီမော၊ လာအို၊ မလေးရှား၊ ဘရူနိုင်း ၊ ဘားမား (မြန်မာ) ၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ် နိုင်ငံများအဖြစ်သတ်မှတ်ခေါ်ဆိုနေကြသော ယနေ့ခေတ်နယ်နိမိတ်များမှာ အရှေ့တောင်အာရှတည်း ဟူသောအခေါ်အဝေါ်အောက်တွင်အကျုံးဝင်နေသော်လည်း ပါပူအာနယူးဂီနီ ၊ တရုတ်နိုင်ငံယူနန်ပြည်နယ် ၊ သို့မဟုတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံမကိပူရီပြည်နယ်တို့ကိုမူ ဤဒေသ၏အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် မရှုမြင်ကြပေ။ အရှေ့တောင်အာရှအစိတ်အပိုင်းများအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်းမခံရသောဒေသများကိုကြည့်လျှင် အရှေ့တောင်အာရှဟူသောသတ်မှတ်ချက်မှာ ပထဝီအနေအထားညွှန်းဆိုမှုသက်သက်ထက်စာလျှင် နိုင်ငံရေးပိုက်နေပါသည်။ ဤအသုံးအနှုန်းအပေါ်လတ်ရှိနားလည်ထားမှုအား ပြန်ကောက်ကြည့်မည်ဆိုပါက ဤကြီးမားလှသောဒေသကြီးကို ဥရောပကိုလိုနီနယ်ချဲ့နိုင်ငံများ ၎င်းတို့အချင်းချင်းစိတ်ပိုင်း ခွဲကြသည့် သိပ်မကြာသေးမီကာလဖြစ်စဉ်ဆီ ပြန်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမည်အမျိုးမျိုးတပ်ထားသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်ရစ်ပတ်ရှုပ်ထွေးနေပြီး အဖွဲ့အစည်းပေါင်းစုံပါဝင်လှုပ်ရှားနေစဉ်အခိုက် ယင်းအောင်မြင်မှုရလဒ်မှာ ယနေ့အထိကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ဒေသတွင်းနိုင်ငံအများစုမှ အတူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြသူများ၊ မိတ်ဆွေရောင်းရင်းများသည် ရင်ဆိုင်နေရသောအကြပ်အတည်းရှိ ကွဲပြားခြားနားသောနောက်ခံဒေသအကြောင်းအရာများမှ အတွေ့အကြုံအဖြစ်အပျက်များ၊ ခံစားနေရသည်များကို အချင်းချင်းဝေမျှနိုင်ရန် ထိုင်းနိုင်ငံဘန်ကောက်မြို့၌တွေ့ဆုံခဲ့ကြပါသည်။ တွေ့ဆုံပွဲ၌ အားလုံးအတွက်စိုးရိမ်ပူပန်စရာကိစ္စရပ်တစ်ခုဖြစ်သည့် “ကျွန်ုပ်တို့၏သစ်တောများမည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြသနည်း” ဟူသော အကြောင်းအရာအပေါ် အလေးပေးဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။ တွေ့ဆုံပွဲသို့တက်ရောက်လာသူတစ်ဦးချင်းဆောင်ကြဉ်းလာသောအမှတ်ရရှိမှုများအတွင်း တူညီမှုများကိုနှိုင်းယှဉ်ကြည့်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ဖွဲ့တည်ခြင်းတို့ဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးနေသောဒေသကြီးတစ်ခုအဖြစ် အရှေ့တောင်အာရှဒေသအကြောင်း အထက်ပါမေးခွန်းက ချက်ချင်းဆိုသလိုလှုပ်ဟပြခဲ့ပါသည်။ ဤသို့သောသဘောထားအမြင်သည် ထိပ်တန်းလွှာနိုင်ငံရေးသမားများနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများမှမူဝါဒသမားများ တစ်လွဲတစ်ချော်အမွှန်းတင်ပြောဆိုနေကြသော တိုးတက်ဝေစည်နေသည့်ဒေသကြီးဟူသောပုံရိပ်နှင့် ပြဒါးတစ်လမ်းသံတစ်လမ်းဖြစ်လျက်ရှိသည်။

အကြပ်အတည်းနှင့်ပတ်သက်၍ တက်ရောက်လာသူများ၏ပြောဆိုမှုများအားပေါင်းစပ်မှုအရ နိုင်ငံအသီးသီးရှိပြည်သူလူထုအခြေအနေအမျိုးမျိုးအကြား တူညီသည့်အကြောင်းခြင်းရာလက္ခဏာများစွာအပြင် တစ်မူထူးခြားနေမှုတို့ကိုလည်းဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ တူညီသည့်အကြောင်းခြင်းရာလက္ခဏာများအနက်မှတစ်ခုမှာ နိုင်ငံတိုင်းတွင် “အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှု”အခြေခံမူဘောင်မှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်ဟူသောအတွေ့အကြုံဖြစ်သည်။ ယင်းမှာ ကြာမြင့်နေပြီဖြစ်သော တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုအခြေခံသောစီးပွားရေးတိုးတက်မှုအယူအဆနှင့်သက်ဆိုင်ပြီး ယခုအခါမှာတော့ “အစိမ်းရောင်” အမည်နှင့်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဖျက်ဆီးတတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ၎င်းတို့၏အစိမ်းရောင်ဟန်ပြပျက်နာဖုံးအသစ်နှင့်အတူ အများအားဖြင့် ဒေသတွင်းမှမဟုတ်သော တူးဖော်ထုတ်လုပ်သူအသစ်အဟောင်းနှစ်မျိုးစလုံးပါဝင်နေကြသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အစိမ်းရောင်တိုးတက်မှုအကြောင်း အကျယ်တဝင့်ရေးသားပြောဆိုမှုများပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသဖြင့် ဒေသတွင်းမှအစိုးရများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏နိုင်ငံရေးရှင်သန်ရပ်တည်မှုအတွက် တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုဝါဒအပေါ် ပို၍မှီခိုလာကြရသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် ဒေသခံလူထုမှာမူ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပျက်စီးမှုများအတွက်

ဆက်လက်၍မှားယွင်းပြစ်တင်ခြင်းခံနေရပြီး ၎င်းတို့၏အခြေခံလိုအပ်ချက်များအတွက် သစ်တောမြေများအပေါ်မျိုးဆက်အလိုက်မှီခိုရမှုများသည်လည်း ဆင်းရဲမွဲတေမှုအကြောင်းရင်းအဖြစ် ပုံဖော်ခြင်းခံနေရပါသည်။ ၎င်းတို့အားပစ်မှတ်ထားသောအကြမ်းဖက်မှုနှင့်ဖိနှိပ်မှုများကျင့်သုံးခြင်းသည်လည်း တိုးပွားလျက်ရှိသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ဒေသခံပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အပြစ်တင်လွှဲချသည့်နည်းဗျူဟာကိုဖော်ထုတ်ပြီးနောက် ပြောင်းပြန်လှန်ပစ်နိုင်ရေးဆက်လက်ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်လျက် ၎င်းတို့၏ခံနိုင်ရည်စွမ်းနှင့်စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနိုင်စွမ်းတို့ကို ပိုမိုတိုးမြှင့်တာဝန်ယူလျက်ရှိသည်။

ဘန်ကောက်တွေ့ဆုံပွဲမှအထင်ကြီးအားကျစရာအကောင်းဆုံးတစ်ချက်မှာ တိုးတက်လာမှု၏ ဆူဆူပူပူဖြစ်တတ်မှုနှင့်ဖျက်ဆီးတတ်မှုလက္ခဏာတစ်လျှောက် သစ်တောများ၏ကြမ္မာက မမြင်နိုင်သော ရစ်ပတ်ဆက်နွယ်မှုများကိုပေးအပ်နေရာ ယင်းတို့သည် အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းနှင့် မဲခေါင်ဒေသအပါအဝင်ကုန်းတွင်းပိုင်းဒေသများမှအဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာများ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှားနှင့်ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံကျွန်းဒေသများမှအဖြစ်အပျက်အကြောင်းအရာများအားပြန်လည်ချိတ်ဆက်ပေးနေကြသည်။ ဒေသတစ်ပုဒ်၌ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟုခေါင်းစဉ်တပ်ထားသောဖျက်ဆီးမှုများအတွက်တာဝန်ရှိသည့် အစိုးရပိုင်းနှင့်ပုဂ္ဂလိကပိုင်းမှသက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများသည် အဆိုပါဖျက်ဆီးမှုများကို တိုးတက်မှုအဖြစ်ဖော်ညွှန်းထားသော ဖန်တီးထားသည့် ဇာတ်လမ်းသစ်များ အဆက်မပြတ် ဖန်တီးနေကြရသည့်အပြင် အမြော်အမြင်ရှိသော စိုက်ပျိုးရေးဂေဟစနစ်အလေ့အထများဟု စာပန်းချီခြယ်မှုန်းတတ်သလို သစ်တောများကိုမှီခိုနေသောလူထုအတွင်း ၎င်းတို့၏လူမှုရေးအဆောက်အအုံအား မတိုးတက်သော၊ ခေတ်နောက်ကျသော၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုမရှိသော အဆောက်အအုံဟုလည်း ပုံဖော်ရေးဆွဲတတ်ကြပါ သည်။ အစစ်အမှန်မှာ ထိုသို့မှားယွင်းတင်ပြနေမှုမှတစ်ပါး နောက်ထပ်မရှိနိုင်ပေ။

ထိုသို့တောက်လျှောက်ဖိအားပေးမှု၏ရလဒ်တစ်ခုအဖြစ် လူသားတို့၏စည်းလုံးညီညွတ်မှုပုံသဏ္ဍာန်များအရ ၊ ဖွဲ့စည်းထားပုံများအရနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ယန္တရားများအရ ကွဲပြားခြားနားမှုများမှာ ခွဲခြားဆက်ဆံအုပ်ချုပ်မှုအတွက် လက်နက်တိုက်ကြီးများဖြစ်လာကြစဉ် အောက်ခြေလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများအတွင်းနှင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းအကြားမှလူမှု-ဂေဟစနစ်ညီညွတ်မှုတူသည်လည်း နေရာများစွာတွင်စတင်ပြိုကွဲလာခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးမှပြောရသော်ငြား အလေးထားပြောရမည်ဆိုလျှင် သတ်ဖြတ်လုယက်မှုများကိုအဝတ်အစားသစ်၊နာမည်သစ်များဆင်ကာဖုံးဖိထားကြသည်။ များစွာရှိနေသော်ငြား အချို့ကိုအမည်တပ်ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် တရားလက်လွတ်သတ်ဖြတ်မှုအား “တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးဖြိုခွင်းမှု” ဟုအမည်ပေးထားခြင်း (၁) ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွင် ရက်စက်စွာပစ်သတ်ခံရမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖင့်နွဲ့လေးကန်သောတရားဝင်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများသည် ကျူးလွန်ခံရသူမိသားစုများ၏ရဲတပ်ဖွဲ့သို့အကြောင်းကြားသည့်ပုံစံအပေါ်အပြစ်တင်တတ်ကြခြင်း (၂) ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများတိုးချဲ့မှုအဆင်ပြေချောမွေ့ရေးငွေကြေးအထောက်အပံ့များသည် “စိုက်ခင်းပျိုးခင်းထူထောင်ရေးကဏ္ဍအတွင်းထိတွေ့စိတ်ဝင်စားခြင်းဖြင့် ဒေသခံလူထုများ၏မြေယာအခွင့်အရေးများခိုင်မာစိတ်ချရစေခြင်း” (သို့မဟုတ်) “ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခွင့်များဖြင့် မြင့်မားသည့်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုတန်ဖိုးအားကာကွယ်ပေးရေး/ ကာဗွန်စုပ်ယူထိန်းသိမ်းမှုမြင့်မားသည့်သစ်တောများအားကာကွယ်ပေးရေးကြိုးပမ်းမှုများအတွက်ငွေကြေးပံ့ပိုးမှု” ဟူသောအချက်အချာစကားလုံးများကိုသုံးစွဲတတ်ကြခြင်းစသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၃)

သစ်တောများပျက်စီးမှုနှင့်ပေါ်ပေါက်လာသောအတိဒုက္ခများသာမက အရှေ့တောင်အာရှတစ်ခွင် ဒေသခံလူထု၏ခုခံကာကွယ်မှုတို့အားအသံမထွက်စေရေးနှင့်မမြင်ရစေရေးထိန်းထားသောနည်းလမ်း တစ်ရပ်မှာ ပျက်စီးမှုများအတွက်တာဝန်ရှိသူများက ထိုသို့ထိခိုက်မှုများကို ၎င်းတို့အဆိုဖြစ်သည့် "ဖွံ့ဖြိုးရေး" စီမံကိန်းများအဖြစ်သို့ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၏ ၁၉၈၆ ခုနှစ် အပူပိုင်းသစ်တောများဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (TFAP) သည် ပျက်စီးထိခိုက်နေမှု များကို သစ်တောအခြေခံစက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖြစ်အမည်ပြောင်းပေးခဲ့ပြီး ပျက်စီးမှုထိန်းချုပ်ရေး နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနယ်မြေများတိုးချဲ့ခြင်းအား ထပ်မံဖြည့်တင်း ခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်း (၃၀) တိတိကြာပြီးနောက် ဘန်ကောက်တွေ့ဆုံပွဲမှလေ့လာတွေ့ရှိလာသည်မှာ TFAP သည် ကာလကြာရှည်စွာချောင်ထိုးထားသော်လည်း ၎င်းတို့မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သော သစ်တော ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့်သစ်တောဖျက်ဆီးရေး ထူးခြားသည့်အပေါင်းအဖော်နှစ်ဦးတို့သည် ယနေ့တွင် မူဝါဒများအဖြစ်၊ အစီမံအစဉ်တိုးတက်မှုစီမံကိန်းများ သို့မဟုတ် အခြေခံမူဘောင်များ အဖြစ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် သို့မဟုတ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုနှင့်ဆင်းရဲမွဲတေမှု ပပျောက်ရေးအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်အဆင်ပြေစေမည့်အနာဂတ်ဖြစ်နိုင်ခြေများအဖြစ် ၊ သက်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအားအသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့်အတူ ကာဗွန်ရမှတ်များ သို့မဟုတ် ကာဗွန်ချေဖျက်ပေးမှု များအဖြစ်၊ ဇီဝမျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ် ကောင်းမွန်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့်အတူ သတ္တုတွင်း လုပ်ငန်းများအတွက် ဇီဝမျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုစင်္ကြံ လမ်းများ သို့မဟုတ် ဇီဝမျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအား ထေမိစေခြင်းစသော အမည်နာမသစ်များအောက်၌ရောက်ရှိနေကြပါသည်။ အမည်များကိုမေ့ထားပါ။ သစ်တောများကိုမှီခိုနေရသည့်ဒေသခံလူထုအတွက် နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များမှာမူ TFAP ကဲ့သို့ မိရိုးဖလာမြေအသုံးချမှုအလေ့အထများနှင့်ပတ်သက်၍ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်မှုများ သို့မဟုတ် အစီမံအစဉ်အမည်ခံမြေထပ်မံသိမ်းပိုက်မှုများကြောင့် မြေလက်လွတ်ပေးလိုက်ရသည့်စီမံကိန်းများ အောက်မှာကဲ့သို့ပင် ထူးခြားနားဖြစ်နေကြပါသည်။

သစ်တောထိခိုက်ပျက်စီးမှုများတိုးပွားလာခြင်းမှာ နယ်နိမိတ်အကန့်အသတ်မရှိကြောင်းသိရှိခဲ့ကြစဉ် ခုခံကာကွယ်မှုနှင့်ကုစားပေးခြင်းတို့ထံတွင် နယ်နိမိတ်များအားဖြတ်ကျော်လျက် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံးနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသမှ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသခံပြည်သူများအကြားစည်းလုံးမှုရှိလာစေနိုင် သည့် အစွမ်းသတ္တိများပိုင်ဆိုင်ထားကြောင်းကို ဘန်ကောက်မြို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကပြသခဲ့ပါသည်။ ဤသတင်းလွှာထုတ်ဝေမှုသည် အဆိုပါတင်ပြလိုသည့်အကြောင်းအရာ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန်နှင့် ပျံ့နှံ့သွားစေရန်အတွက် နောက်ထပ်နည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အား အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေရန်အတွက် အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့နှင့်သက်ဆိုင်သောသတင်းဆောင်းပါးများသာမက ဒေသနှင့် ပတ်သက်၍ ခြုံငုံသုံးသပ်ထားသည့်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်လည်းပါဝင်သော ဤသတင်းလွှာကို ဒေသတွင်း၌အရေး ပါသည့် ဘာသာစကားများအနက်မှအချို့သို့ ပြန်ဆိုပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤသတင်းလွှာအား သင်ကြိုက်နှစ်သက်လိမ့်မည်ဟု မိမိတို့မျှော်လင့်ပါသည်။

(၁) Philippines' Duterte draws Hitler parallels in war on drugs. AFP, September 30, 2016 and <https://www.youtube.com/watch?v=MU5W5CJAPH4>

(၂) Police Blame Family for Stalled Probe Into Lost Boy. The Cambodia Daily, September 2, 2015. <https://www.cambodiadaily.com/news/police-blame-family-for-stalled-probe-into-lost-boy-93151/>

(၃) Climate and Land Use Alliance Indonesia Initiative. Grants and Contracts List. http://www.climateandlandusealliance.org/wp-content/uploads/2017/01/Indonesia-Grants-List_2017-Q1.pdf

အရှေ့တောင်အာရှဒေသ »

ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအားဆန့်ကျင်ရန်အဖွဲ့များနှင့်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေမှုများအကြားဆက်စပ်ပေးခြင်း

ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများနှင့်ရာသီဥတုထိန်းသိမ်းရေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများသည် သစ်တောများနှင့်လူသားများ၏နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြားများကိုဖျက်ဆီးနေကြသည်။

အာရှတိုက်၏လျင်မြန်သောစီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှင့်စက်မှုထွန်းကားလာမှုတို့သည် ဒေသခံလူထုများ၊ ၎င်းတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်စီးပွားရေးအခြေအနေများအတွက် အလွန်မြင့်မားသောကြေးခေါ်မှုတစ်ရပ် နှင့်အတူပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။ ဒေသတစ်လွှား ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများဖြင့်ပုံဖော်ထားသော ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် ယင်း၏ပတ်ဝန်းကျင်အချက်အချာနေရာ၌ရှိနေသည်မှာ လယ်ယာမြေများ၊ သစ်တောများ၊ သဘာဝ ရင်းမြစ်များ၊ ရေသယံဇာတများ၊ ဓာတ်သတ္တုပစ္စည်းများနှင့်လုပ်အားများအပေါ်ချုပ်ကိုင်ထားမှု၊ အမြတ်ထုတ်နေမှုများဖြစ်ကြသည်။ အာရှနိုင်ငံများမှအစိုးရများသည် စွမ်းအင်၊ ရေနံ၊ ဓာတ်သတ္တု၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်အစားအစာပြုပြင်ထုတ်လုပ်ရေးမှသည် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း၊ ဆေးဝါး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်မြို့ပြအခြေခံအဆောက်အအုံစသည့်ကဏ္ဍ များအထိ နိုင်ငံစီးပွားရေး၏ကဏ္ဍတိုင်းလိုလိုအတွက် ပုဂ္ဂလိကပိုင်းရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများကြိုးပမ်းရှာဖွေ လျက်ရှိကြသည်။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုရင်းမြစ်များသည် များသောအားဖြင့် နှစ်နိုင်ငံပါဝင်သော၊ နိုင်ငံစုံပါဝင် သော၊ ဒေသအလိုက်ဖြစ်သော အကူအညီပေးရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာသဘောတူညီမှုများအရ ပြောင်းလဲတတ်သလို အထောက်အကူပြုခြင်းကိုလည်းခံရတတ်ပြီး သဘောသဘာဝအရ တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့်ဆက်နွှယ်နေပြီး ခြေရာခံရန်ခက်ခဲသောအရင်းအနှီးများ၏နောက်ခံပြုထားပေးခြင်း ကိုလည်းရရှိထားတတ်ကြသည်။ (၁)

လယ်ယာမြေများ၊ သစ်တောများနှင့်ရေတို့ကို စက်မှုဘက်ဆိုင်ရာစိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်ပင်စိုက်ခင်းများ၊ ရေအားလျှပ်စစ်၊ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းအခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ အိမ်ခြံမြေ/အိုးအိမ်တိုက်တာဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ (SEZs) ၊ စီးပွားရေးလျှောက်လမ်းစကြို များနှင့်အလွန်ရိုးရှင်းသည့် ဈေးသစ်များတည်ဆောက်၍ငွေကြေးအကျိုး အမြတ်ရှာဖွေခြင်းစသောရည်ရွယ်ချက်ပေါင်းများစွာအတွက် ရယူသိမ်းဆည်းတတ်ကြပါသည်။ လပေါင်းအချို့အတွင်းမှာပင် ဇီဝမျိုးစုံလင်သောမြေမျက်နှာပြင်များနှင့်ဂေဟစနစ်များသည် ရာဘာ စိုက်ခင်း၊ ဆီအုန်း သို့မဟုတ် ပီလောပီနီစိုက်ခင်းများ၊ ဝင်-ထွက်ပေါက်ထားရှိသည့်မြို့များ သို့မဟုတ် ရေလျှော်တံခံများအဖြစ်သို့ပြောင်းလဲသွားကြရာ ယင်းတို့၏အကြား၌ တောတန်းများ သို့မဟုတ် စိမ့်မြေတောများကို ကာကွယ်ထားသောနေရာများအဖြစ် ကြိုတင်လျာထားနိုင်ပြီး အစိမ်းရောင် ဝင်ငွေများတောက်လျှောက်ရရှိစေရေးအတွက်အသုံးပြုကြပါသည်။ ဒေသခံလူထုအနေဖြင့်မူ ထိုသို့ မြေပြင်အသွင်သဏ္ဍာန်များပြောင်းလဲသွားခြင်းနှင့် ဈေးသစ်များဖြစ်လာခြင်းတို့မှအကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခြင်းမှာ ကြုံတောင့်ကြုံခဲပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အဖို့မှာကား အထက်ပါအစိတ်အပိုင်းအများစု အတွက် မိမိတို့၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်အကိုင်များ၊ နေအိမ်များ၊ ယဉ်ကျေးမှုလေ့များ၊ မျိုးနွယ်သရုပ်သကန်များနှင့် သဘာဝအလျောက်အစားအစာများရရှိရာနေရာများသို့ ဝင်ထွက်အသုံးပြု ပိုင်ခွင့်များဆုံးရှုံးရသည့်အပြင် အင်အားသုံးနှင့်ထုတ်ခံရခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချခံရခြင်းများနှင့် မရေရာလှသည့်လုပ်ခနည်းအလုပ်သမားဘဝသို့သက်ဆင်းရခြင်းများကြုံတွေ့ကြရသည်။ (၁)

မြေနှင့်ပတ်သက်၍အထူးအာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်းမှာ ယခင်ထက်စာလျှင် ယခုအခါပိုမိုမြင့်မား လာရာ ဖိလစ်ပိုင်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ မလေးရှား၊ ပါကစ္စတန်၊ အိန္ဒိယနှင့်အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံများမှာ ကဲ့သို့ပင် မြေရှင်များသည် ငွေကြေး၊ ဩဇာအာဏာကြီးမားသူများနှင့် နိုင်ငံရေးအရဆက်နွယ်မှုရှိနေ ကြသည်။ လွန်ခဲ့သော (၁၀) နှစ်မှ (၁၅) နှစ်တာကာလအတွင်း အာရှတိုက်ရှိအစိုးရများသည် စိုက်ကွက်ငယ်တောင်သူများနှင့် ငါးဖမ်းသမားများ၊ ဌာ နေတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုဝင်များနှင့် သစ်တောများအတွင်းမှီတင်းနေထိုင်သူများအတွက် အစဉ်အလာအတိုင်းမွေ့လျော်စေရန်ပေးထား သည့် မဆိုစလောက်သောအကာအကွယ်ပေးမှုများကိုဖယ်ရှားရန် မြောက်မြားလှစွာသောဥပဒေ ပြုခြင်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေခဲ့ရာ ကြီးမားလှသည့်စက်မှုဘက်ဆိုင်ရာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များနှင့်စီးပွားရေးလျှောက်လမ်းစကြို များအတွက် နိုင်ငံပိုင်နှင့်ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများက ထိုသူများ၏မြေများအားရယူနေမှုများအပေါ် ခုခံနိုင်စွမ်းလျော့ပါးသွားစေခဲ့ပါသည်။ (၂) နိုင်ငံအလိုက် မတူညီသောပြောင်းလဲမှုများရှိသော်လည်း ယင်းတို့အားလုံးမှာ ဒေသခံလူထုကအသုံးပြုနေသည့် များပြားလှသောမြေဧရိယာများကို ကုမ္ပဏီများရယူနိုင်ဖို့အတွက်သာမက သစ်၊ တွင်းထွက်သတ္တု၊ ရေနှင့် အခြားသဘာဝပေါ်ကြွယ်ဝမှုများကို နည်းပါးလှသည့်ကြပ်မတ်ထိန်းသိမ်းစစ်ဆေးမှုများဖြင့် ထုတ်ယူနိုင်စေဖို့အတွက်လည်း ပိုမိုလွယ်ကူစေသောပြောင်းလဲမှုပုံစံများဖြစ်နေကြသည်။

မူဝါဒချမှတ်သူများက နိုင်ငံတော်၏မြေသိမ်းယူမှုများသည် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေးနှင့်စီးပွားရေးတိုးတက်လာ စေရေးတို့အတွက်လိုအပ်ခြင်းကြောင့်ဟု အခိုင်အမာခုခံပြောဆိုကြပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံများတွင် နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အများပြည်သူအကျိုးစီးပွားအတွက်ဟု

အကြောင်းပြကာ ဧရာမစီမံကိန်းကြီးများအတွက်မြေရယူသိမ်းဆည်းမှုများကို ဥပဒေများထုတ်ပြန်၍ ခွင့်ပြုပေးနေကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် သစ်တောဘက်ဆိုင်ရာလွှမ်းခြုံရေးဆွဲထားသောပင်မစီမံကိန်း (FMP) သည် နိုင်ငံအတွင်း၌ အမျိုးအစားတစ်မျိုးချင်းစီအလိုက်သာထူထောင်စိုက်ပျိုးသည့်သစ်တော စိုက်ခင်းများတိုးချဲ့နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေမှုများစွာအနက်မှ နောက်ဆုံးတစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံပြည်တွင်းလုံခြုံရေးလုပ်ဆောင်မှုများကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေးဌာနနှင့် သဘာဝသယံဇာတ နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနတို့က ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဇွန်လတွင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ယင်း FMP သည် သစ်တောဧရိယာများအတွင်း၌ သစ်ပင်စိုက်ခင်းများထူထောင်ခြင်းကို ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုထားရာ အဆိုပါသစ်တောများ၌နေထိုင်စိုက်ပျိုးစားသောက်ကြသည့် ပြည်သူလူထုအား အတင်းအဓမ္မနေရာရွှေ့ပြောင်းပေးခံရမည့်ကိန်းဆီသို့ တွန်းပို့လျက်ရှိသည်။ (၃) ကမ္ဘောဒီးယား အစိုးရသည် နိုင်ငံပိုင်အများပြည်သူမြေများကို နိုင်ငံပိုင်ပုဂ္ဂလိကမြေများသို့ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး ကြံကြံ ဖန်ဖန်စိတ်ကူးဖြင့် ထိုမြေများပေါ်၌ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများအား ကာလရှည်စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ပိုင်ခွင့် များပေးအပ်သွားရန်ဖြစ်ရာ လူထုစီမံခန့်ခွဲမှုအောက်ရှိသစ်တောများအနေဖြင့် အရည်အသွေးကျဆင်း လာသည်ဟု ယူဆရဖွယ်ရှိသည်။

သစ်အမျိုးအစားတစ်မျိုးချင်းစီအလိုက်ထူထောင်စိုက်ပျိုးသည့်သစ်တောစိုက်ခင်းများအားတိုးချဲ့မှုမှာ သစ်တောပြုန်းတီးမှုလုံးဝမရှိသောစိုက်ပျိုးရေးဖြင့် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအားအစပျိုးဝင်ရောက် လာစေမည့်ငွေပင်ငွေရင်းသစ်များကြောင့် ပိုမိုဆိုးရွားလာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သော နောက်ဆုံး ကြေညာချက်ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် ၊ ဇန်နဝါရီလတွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ကမ္ဘောဒီးယားစီးပွားရေးဖိုရမ် (WEF) ၌ ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း (၄၀၀) အထိရှိသောရန်ပုံငွေအား နော်ဝေအစိုးရ နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားအစိုးရကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများဖြစ်ကြသော ကယ်ရီဖော၊ မာ့အန်နစ်စပန်စာ၊ မားစ်၊ မက်ထရို၊ နက်စတယ်၊ တက်စကိုနှင့် ယူနီလီဗာတို့က ထည့်ဝင်ထူထောင်ပေးကြမည်ဖြစ်သည်။ ကတိပြုထား သောငွေကြေးများကို သစ်တောများနှင့်သစ်ဆွေးမြေများကိုလည်း ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးမည့် နည်းလမ်းများဖြင့်စီးပွားဖြစ်မြေအသုံးချရာသို့ ပမာဏကြီးမားသည့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ထပ်မံဝင်ရောက်လာစေရေးအတွက် လိုအပ်နေကြသည်။ (၄)

သို့သော် ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ မြန်မာနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားကဲ့သို့သောနိုင်ငံများတွင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် အလားတူအစီအစဉ်များမှအတွေ့အကြုံများအရ ယင်းသို့သောရန်ပုံငွေ များမှာ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်တောင်သူများကို ၎င်းတို့၏မြေများအား အထူးဂရုပြုအမြောက်အမြားစိုက်ပျိုး ရသည့် သီးနှံစိုက်ခင်းများတိုးချဲ့ရေးတွင်အသုံးပြုသွားမိစေရန်ထောင်ချောက်ဆင်ထားသော အကြီးစားစိုက်ပျိုးမှုအစီအစဉ်များအတွက် အားပေးတိုက်တွန်းသလိုဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။ ယင်း အကြီးစားစိုက်ပျိုးမှုအစီအစဉ်များသည် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများကို တောင်သူများ၏မြေများအပေါ် မလိုလားအပ်သည့်ထိန်းချုပ်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ထားစဉ် ဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှုများအားလုံးကို အသေးစား စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်သူများ၏ခေါင်းပေါ်သို့တင်ထားသလိုဖြစ်နေပါသည်။ ယင်းအစီအစဉ်များသည် ကမ္ဘောဒီးယားဆိုင်ရာစားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းကြီးကိုလည်း လူမှုရေးတာဝန်ဝတ္တရား အယောင်ဆောင်ကာ နောက်ကွယ်၌ စိုက်ပျိုးမြေများအားကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများ၏လက်ပါးကြီးအုပ်မှု ချဲ့ထွင်ခြင်းကိုလည်း ဖုံးကွယ်သွားစေနိုင်လေသည်။ အစိုးရများသည် အဆိုပါအကြီးစားစိုက်ပျိုးမှု အစီအစဉ်များနှင့်အတူ တောင်သူများအတွက် အထူးဘက်ချေးငွေအစီအစဉ်များဖန်တီးပေးလေ့ ရှိကြပြီး မျိုးစေ့များ၊ ဓာတ်မြေဩဇာများအစရှိသည်တို့ဝယ်ယူနိုင်ရေး ချေးငွေရရှိရန်အထောက်အကူ

ပေးလျက်ရှိရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် စက်မှုဘက်ဆိုင်ရာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများ၏ဆိုးကျိုးများ လျော့ချရေး အရေးယူလုပ်ဆောင်မှုမရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့်ဝေဖန်မှုများကိုတုံ့ပြန်သောအားဖြင့် ထိုကော်ပိုရိတ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များသို့ ငွေကြေးထောက်ပံ့နေခြင်းဖြစ်သည်။ အောက်ခြေ မြေပြင်မှကောက်ယူရရှိသောအချက်အလက်အထောက်အထားများအရ အဆိုပါပုဂ္ဂလိကရင်းနှီး မြုပ်နှံမှုအစီအစဉ်များသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုအားရပ်တန့်ရန် သို့မဟုတ် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်မြေ ဩဇာများအသုံးပြုခြင်းကဲ့သို့ သီးနှံများစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာမှထွက်ပေါ်လာသည့် ကမ္ဘာ့ဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လွှတ်မှုများ၏ အကြီးမားဆုံးလက်သည်ရင်းမြစ်အားအသုံးပြုနေမှုကိုလျော့ချရန် အနည်းငယ်မျှသာလုပ်ပေးနိုင်ကြောင်း ပြသနေသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း၌ တွေ့ရသောစီမံကိန်းများတွင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော WEF ၏ 'New Vision for Agriculture' ဟူသောအစီအစဉ်သစ်နောက်ကွယ်မှ အခရာကျသည့်ကော်ပိုရေးရှင်းတစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် ရာသီဥတုနှင့်လိုက်ဖက်မည့်စိုက်ပျိုးရေးစနစ်အတွက် မဟာမိတ်ဖွဲ့လှုပ်ရှားမှုတွင်ဦးဆောင်နေသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည့် နော်ဝေကုမ္ပဏီ 'ရာယာ' သည် တောင်သူများအား နိုက်ထရိုဂျင် ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုရန်ပင်ညွှန်ကြားကာ ပံ့ပိုးမှုပြုခဲ့ကြလေသည်။ (၅)

ယင်းအချိန်အတောအတွင်း တောင်သူများနှင့် ပမာဏနည်းနည်းသာလုပ်ကိုင်သောလယ်သမားများ၏ သမားရိုးကျစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များမှာ စိန်ခေါ်မှုများစွာကိုဆက်လက်ရင်ဆိုင်ရလျက်ရှိသည်။ ဥပမာ လာအိုနိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးကို သစ်တောပြုန်းတီးမှုဖြစ်ပေါ်စေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်အဖြစ် မူဝါဒရေးရာချမှတ်သူများက ရှုမြင်ထားကြသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် လာအိုအစိုးရသည် လယ်ယာမြေနှင့်သစ်တောခွဲဝေအသုံးပြုရေးအစီအစဉ် (LFAP) အား ၁၉၉၀ အလွန်နုနစ်များဆီ၌စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ရာ ယင်းအစီအစဉ်အရ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ စိုက်ပျိုးခြင်းအားတားမြစ်ထားသည့်အပြင် မြေအမျိုးအစားအသီးသီးအလိုက် မည်သို့စီမံခန့်ခွဲရမည် ကိုလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ မျှော်လင့်ထားသည်များနှင့်ဆန့်ကျင်စွာပင် LFAP သည် လယ်ယာမြေ နှင့်စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု၊ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနှင့်ငတ်မွတ်ပြောင်းရွှေ့မှုများကိုမြင့်တက်စေခဲ့ပြီး သစ်တော ပြုန်းတီးရသည့်အကြောင်းရင်းမှာ ဒေသခံများကြောင့်မဟုတ်စဉ်ကတည်းက သစ်တောပြုန်းတီးမှုများ အပေါ်စစ်ဆေးမှုမရှိတော့ကြောင်း လေ့လာချက်များကပြောပြနေပါသည်။ သိပ်မကြာသေးမီကတော့ ပြည်နယ်အဆင့်ဖိလစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးကွဲထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစင်္ကြံ ၊ ဥပဒေများကို အစိုးရကထုတ်ပြန်ခဲ့ရာ ယင်းတွင် အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် (ADB) ထံမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၂.၈ သန်းဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးစင်္ကြံ ၊ များစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေဖောင်ဒေးရှင်းတစ်ခုထူထောင်ခြင်း ပါရှိလေသည်။ အဆိုပါ ADB အစီအစဉ်မှာ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောသစ်တောစီမံခန့်ခွဲရေး အတွက်ရှေ့ဆောင်လမ်းပြပေးနိုင်ရန်နှင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ သစ်တောအရည်အသွေးကျဆင်း ခြင်းတို့မှထွက်ရှိလာသောထုတ်လွှတ်မှုများအားလျော့ချပေးခြင်း (REDD) အတွက်ပေးအပ်သည့် ထောက်ပံ့ငွေကို နိုင်ငံများရယူနိုင်စေရေးအတွက်ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပေးနိုင်ရန် ရည်မှန်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ မြေအသုံးပြုမှုအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းကို ကျေးရွာ ၆၇ ရွာ၌ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ဒေသခံ လူထုအား ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရန်တားမြစ်ထားသည့် သစ်တောဟက်တာပေါင်း ၃၅၀,၀၀၀ အထိ လွှမ်းခြုံမှုရှိနေပါသည်။ (၇)

လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံရေးသဘောတူညီချက်များသည် ပမာဏကြီးမားသည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့်ဂေဟစနစ်အရည်အသွေးကျဆင်းမှုတို့အတွက် မြေနှင့်ရေးအား

ဖမ်းယူထိန်းသိမ်းထားမှုအပေါ်အထောက်အကူပေးမည့် ဥပဒေများနှင့်မူဝါဒများအားပုံဖော်ရာ၌ အရေးပါသောနေရာမှပါဝင်လျက်ရှိကြသည်။ ယင်းသဘောတူညီချက်များသည် သတ္တုတူးဖော်မှုများ နှင့်သီးနှံတစ်မျိုးတည်းသီးသန့်စိုက်ခင်းများတိုးချဲ့မှုကိုဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် ပြည်ပပို့ကုန်စည်များအား အထူးပြုဒေါင်လိုက်ပေါင်းစည်းထုတ်လုပ်ရေးကိုအားပေးခြင်းဖြင့် သွယ်ဝိုက်၍တစ်မျိုး ၊ အစိုးရများကို နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုအတွက်အဟန့်အတားများအားဖယ်ရှားနိုင်ရေး ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် တိုက်ရိုက်တစ်မျိုး နှစ်မျိုးစလုံးလုပ်ဆောင်ပေးနေကြသည်။ (၈) ဥပမာအနေဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်းအာဆီယံ (ASEAN) သည် အာဆီယံစီးပွားရေးအသိုက်အဝန်း (AEC) ကို ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်စတင်ခဲ့ရာ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးနှင့်ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိပြီး အပြည့်အဝပေါင်းစည်းမှု ပြုလုပ်ထားသော ၊ ဒေသကြီးတစ်ခုလုံးအတွက်တစ်ခုတည်းသောဈေးကွက်နှင့်ထုတ်လုပ်မှုအခြေခံ တစ်ရပ်အားဖန်တီးနိုင်ရေး ရည်ရွယ်ထားခဲ့ကြသည်။ (၉) AEC အား အထောက်အကူပေးရန်အလို့ငှာ အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်အစိုးရများသည် မြေ ၊ သဘာဝသယံဇာတများ၊ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများနှင့် အလုပ်သမားများကို အကြီးစားရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ လွယ်ကူစွာရယူအသုံးပြုနိုင်စေမည့် သဘော တူညီချက်များစွာအား လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည့်အပြင် အဆိုပါရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့်အကျိုးအမြတ်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး ၎င်းတို့၏အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအကာအကွယ်များ ပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့သော အကာအကွယ်ပေးမှုမျိုးကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖြစ် ဗန်းပြလုပ်ဆောင်ထားသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့်အခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများကြောင့် မိမိတို့၏လယ်ယာမြေများ၊ သစ်တောများ ၊ ရေအရင်းအမြစ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း များအားဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်ဒေသခံပြည်သူများ မရရှိနိုင်ကြပေ။

မဲခေါင်ဒေသတွင် ADB က ဦးဆောင်လှုပ်ရှားနေသော မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲစီးပွားရေးပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ် (GMS) အနေဖြင့် မဲခေါင်ဒေသအတွင်း ကြွယ်ဝလှသည့်လူသားနှင့်သဘာဝ တရားဆိုင်ရာပင်ကိုအရည်အချင်းများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး (ကုန်းလမ်း၊ မီးရထားလမ်း ၊ လေကြောင်းလမ်းနှင့်ရေလမ်းများ) ၊ စွမ်းအင်၊ မြို့ပြတိုးချဲ့မှု၊ ဆက်သွယ်ရေး၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်ရေးအထောက်အကူများနှင့်စိုက်ပျိုးရေးစသည်တို့အတွင်း ရည်မှန်းချက်ကြီးမားစွာ ထားရှိသောကဏ္ဍစုံရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများမှတစ်ဆင့် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ အဖြစ်သို့ပြောင်းလဲရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ GMS ၏ မဟာဗျူဟာအခြေခံမူဘောင်အတွက် အဓိက ကျသည်မှာ စီးပွားရေးလျှောက်လှမ်းစင်္ကြံ ၊ များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဖြစ်ပြီး ယင်းတို့မှာ မြင့်မားသော အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု၏ ငွေကြေးအင်အားများဖြစ်ကြသည်။ အချို့သော စီးပွားရေး လျှောက်လှမ်းစင်္ကြံ ၊ များသည် လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့်ဗီယက်နမ်နိုင်ငံများမှာကဲ့သို့ပင် ဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလျှောက်လှမ်းစင်္ကြံ ၊ များနှင့်အတူတွဲလျက်ရှိနေကြသည်။ အဆိုပါ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလျှောက်လှမ်းစင်္ကြံ ၊ များတွင် သစ်တောနှင့်သစ်တော မဟုတ်သောမြေဟက်တာပေါင်း နှစ်သန်းခန့်ပါဝင်နေကာ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ၏ အစိမ်းရောင်ကဏ္ဍအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးနေသည်။ GMS ၏ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာသည် စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံကော်ပိုရေးရှင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများက ထိန်းချုပ် ထားသော ဒေသလုံးဆိုင်ရာ/ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်အတွင်းသို့ ဒေသတွင်းမှ ဝမ်းစာဖူလုံရုံမျှအဆင့်လယ်သမားများပေါင်းစည်းဝင်ရောက်နိုင်စေရေးအပြင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ပမာဏအား မိမိဘာသာဖူလုံရုံအဆင့်မှ ဒေသဈေးကွက်များနှင့်ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့

ရောင်းချနိုင်သောအဆင့်သို့ ဦးတည်ချက်ပြောင်းလဲပေးနိုင်ရေးတို့အပေါ် အထူးဦးစားပေးအာရုံစိုက်ထားပါသည်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုလျော့ချရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဟူသောလေလုံးကြီးများကိုမစဉ်းစားပါက အစိုးရများ၊ အလှူရှင်များနှင့်နိုင်ငံတကာငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများက တွန်းအားပေးကူညီပံ့ပိုးနေသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံဆိုသည်မှာ ပို၍ပို၍ တူးဖော်ထုတ်ယူတတ်သူဆန်လာပြီး မမျှတမှုနှင့်တရားမဲ့မှုတို့အားမွေးထုတ်နေလေသည်။ ဤပုံစံမှာ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများအကျိုးအမြတ်ရရှိရေးအတွက် သဘာဝတရား၊ လူသားတို့၏စွမ်းပကားနှင့်ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအားမောင်ပိုင်စီးထားခြင်းဖြစ်ကာ ဂေဟစနစ် များ၊ လူ့ဘောင်အသိုက်အမြုံနှင့်ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိရပ်တည်နိုင်ရေးအလားအလာများကို ဖျက်ဆီးပစ်ရာ ရောက်နေပါသည်။ လူသားများနှင့်သဘာဝတရားအပေါ် ကြမ်းတမ်းနှိပ်စက်မှုမှာ ဤဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံရှိ အဓိကထောက်ပြစရာအချက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အာရှဒေသတစ်လွှား ထိုသို့သောဖွံ့ဖြိုးရေးပုံစံအား ဒေသခံလူထုများက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်နေကြသည်မှာ အံ့ဩစရာမရှိတော့ပေ။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် တူးဖော်ထုတ်ယူရမည်ဟူသောလောဘဇောအမြင်အား လောင်စာလောင်းထည့်ပေးမည့် အမြတ်ကြီးစားရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုဆန့်ကျင်လျက် မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်သောမြေများ၊ ရေများ၊ သစ်တောများနှင့်ဂေဟစနစ်များအားကာကွယ်ရာတွင် ကြီးမားလှသည့် နိုင်ငံရေးနှင့်လုံခြုံရေးအန္တရာယ်များကိုရင်ဆိုင်နေရပါသည်။

ရှာမလီဂတ်တယ် ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ၊ Focus on the Global South

ကာတီနီဆာမွန် ၊ GRAIN

(၁) Shalmali Guttal. Introduction: Redefining Governance; Challenging Markets in *Keeping Land Local: Reclaiming Governance from the Market*. October 2014. <http://focusweb.org/landstruggles>

(၂) GRAIN. Asia’s agrarian reform in reverse: laws taking land out of small farmers’ hand. April 2015. <https://www.grain.org/article/entries/5195-asia-s-agrarian-reform-in-reverse-laws-taking-land-out-of-small-farmers-hands>

(၃) WRM. Thailand’s new forestry master plan: same old strategy dressed up in new clothes. World Rainforest Movement Bulletin Issue N° 208 November 2014. <http://wrm.org.uy/bulletins/issue-208/>

(၄) World Economic Forum. \$400 Million Fund Launched in Davos to Stop Tropical Deforestation and Boost Farming. January 2017. <https://www.weforum.org/press/2017/01/400-million-fund-launched-in-davos-to-stop-tropical-deforestation-and-boost-farming/>

(၅) GRAIN. Grow-ing disaster: The Fortune 500 goes farming. December 2016. <https://www.grain.org/article/entries/5622-grow-ing-disaster-the-fortune-500-goes-farming>

(၆) For more information see for example Shalmali Guttal, *Whose Lands Whose Resources?* In Development, 2011, 54(1), (91–97) 2011 Society for International Development 1011-6370/11 www.sidint.net/development/

(၇) Asian Development Bank. ADB Grant Assistance to Support Sustainable Biodiversity Management. October 2016. <https://www.adb.org/news/adb-grant-assistance-support-sustainable-biodiversity-management>

(၈) Lorenzo Cotula. Tackling the trade law dimension of land grabbing. International Institute for Environment and Development, 14 November 2013. <http://www.iied.org/tackling-trade-law-dimension-land-grabbing>

(၉) <http://investasean.asean.org/index.php/page/view/asean-economic-community/view/670/newsid/755/about-aec.html>

**ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းသစ်တောနှင့်ဆက်နွယ်သောပဋိပက္ခများ »
အစိုးရနှင့်ပြည်သူထိပ်တိုက်တွေ့မှု**

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ခေတ်သစ် သစ်တောရေးရာတွင်အဆင့်များစွာရှိသည်။ ၁၉ ရာစုတွင် ဗြိတိသျှတို့က ကျွန်းသစ်ရယူရန်အတွက် နိုင်ငံအတွင်းသစ်ထုတ်လုပ်မှုအားစတင်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀ ရာစုအတွင်းတွင် အခြားသောစီးပွားဖြစ်သစ်ထုတ်လုပ်သူများက နောက်ဆုံးလွှဲယူလိုက်ကြသည်။ ယင်းအချိန်တွင် သောင်းကျန်သူလုပ်ရှားမှုများထံ သစ်တောများမကျရောက်စေရေးပိတ်ပင်မှုပြုရန် သောကများနေ သောအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများသည် သစ်ထုတ်လုပ်ရေးအပြင် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေးဆည်များအား တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်သို့ရောက်သောအခါ တစ်ချိန်က ကျယ်ပြောလှသည့်နိုင်ငံသစ်တောများ ဆိုးဆိုးရွားရွားလျော့နည်းပျောက်ကွယ်လာမှု နှင့်အတူ သစ်ထုတ်လုပ်မှုအားတရားဝင်ပိတ်ပင်ခဲ့ပါတော့သည်။

သစ်တောထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ပြန်လည်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးတို့အပေါ် အလေးပေးဂရုစိုက်မှု တိုးတက်လာသည့်ကာလရောက်လာသော်လည်း နိုင်ငံ၏သစ်တောဧရိယာမှာ ဆက်လက်ကျဆင်း လျက်ရှိပြီး အစိုးရနှင့်ဒေသခံပြည်သူလူထုအကြား ပဋိပက္ခများလည်းတိုးပွားနေခဲ့ပါသည်။

ယင်းပဋိပက္ခများသည် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် သစ်တောမြေကော၊ သစ်တောမဟုတ်သည့် မြေကော ကြီးမားလှသည့်မြေဧရိယာများအပေါ် ထိုင်းတော်ဝင်သစ်တောဌာနက တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ရယူ ဆုပ်ကိုင်ထားမှုနှင့်သက်ဆိုင်နေပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်း လူထုအသိုက်အဝန်း ၁၁၀၀၀ ကျော်တို့သည် နိုင်ငံ၏ ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းအထိရှိသော၊ တရားဝင်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်ကပိုင်ဆိုင်နေသောမြေများ ပေါ်တွင် အခြေချနေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ထိုမျှသာမက ထိုင်းနိုင်ငံလယ်ယာမြေဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မြောက်မြားစွာသောနိုင်ငံပိုင်သစ်တောမြေများအပါအဝင် နိုင်ငံ၏မြေဧရိယာ ဟက်တာ ၅၁ သန်း မှ ဟက်တာ သန်း ၂၀ ကျော်အတွက် အမျိုးမျိုးသော လူတစ်ဦးချင်းကိုယ်ပိုင်လယ်ယာမြေစာရွက် စာတမ်းများကိုထုတ်ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း အဆိုပါ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်များ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအောက်တွင်

သာရီသော လူများ၏လက်ထဲတွင်ရှိနေပါသည်။ ထိုထက် ပိုများနိုင်သော်ငြား ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ၏ အနည်းဆုံး ၃၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အသုံးပြုမှုမရှိဘဲဖြစ်နေကြသည်။ ယင်းအချက်က ပဋိပက္ခအား မလွဲမသွေပေါ်ပေါက်လာစေရာ ၁.၅ သန်းမျှသော မိသားစုများအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးစားသောက်ရန် မြေငှားရမ်းနေခြင်းသာမက စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သူမိသားစုပေါင်း ၈ သိန်း ကျော်တို့ထံ၌ မည်သည့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိခြင်းတို့ကလည်း ထိုသို့ပေါ်ပေါက်လာစေခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုစဉ်အတွင်း ၁၉၉၃ ခုနှစ် သစ်တောမြေပြန်လည်ပျိုးထောင်ရေးအက်ဥပဒေအရ စိုက်ပျိုးရေး အတွက်လူထုအသုံးချလျက်ရှိသော နိုင်ငံပိုင်မြေများစွာကို ကြီးမြန်သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းများအလို့ငှာ လွှဲပြောင်းရယူခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ယခုအခါအစိုးရအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေအရသစ်တောမြေများပေါ်မှ ပြည်သူလူထုအားနှင်ထုတ်ခြင်းအတွက် တစ်ခါလာမဲပြာပုဆိုးပုံစံမျိုး နောက်ထပ်အကြောင်းပြချက် ပေးနေဆဲဖြစ်သည်။ ယင်းအကြောင်းပြချက်မှာ ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏အခြေချနေထိုင်ခြင်းများမှ တစ်ဆင့် ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်လောကကိုဖြစ်ပေါ်လာစေသည်ဆိုခြင်းပင်။ ဤဆောင်းပါးတွင် တရားဝင် သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ဆောင်ချက်များက လူထု၏အခြေချနေထိုင်မှုများအပေါ် ထိပါးမှုများရှိနေ သည့် ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်းစီရင်စုနှစ်ခုဖြစ်သော ဖက်ချာဘွန်နှင့်ချာရက်ဖန်တို့အတွင်းမှ ပဋိပက္ခ အချို့ကို ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။

ဖက်ချာဘွန်စီရင်စု

ထိုင်းနိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ ဖက်ချာဘွန်စီရင်စုအတွင်း လူဦးရေ ၁၂၀၀ ကျော်ရှိ ရွာတစ်ရွာဖြစ်သည့် ဟေရာဟောင်ရွာသည် ၁၉၇၁ ခုနှစ်ကတည်းက စတည်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဟေရာဟောင်ရွာ၌ ယနေ့ နေထိုင်သူအများစုသည် အစိုးရက နှမ်းနောင်အမျိုးသားဥယျာဉ်အား ၁၉၇၁ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ထောင်စဉ် ဆန်ဘွန်းဟုခေါ်သည့်၎င်းတို့၏ကျေးရွာမှ နှင်ထုတ်ခံလိုက်ရသူများဖြစ်ကြသည်။ အနီးရှိ အတော်လေးပိုမိုသေးငယ်သော ဟေ့ခွန်တာရွာမှာ ၁၉၆၃ ခုနှစ်က တည်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၉၉၉ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဖူးပျဲဒန်း (ကမ်းပါးယံနီတောင်) ဟုခေါ်သော တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောကို ကျေးရွာလူထုအခြေချနေထိုင်ရာနှင့် ၎င်းတို့၏အနီးဝန်းကျင်မှသစ်တောများ ပါဝင်နေသည့်မြေနေရာပေါ်တွင် အစိုးရကသတ်မှတ်ထုထောင်ခဲ့ရာ ယင်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရွာသူ ရွာသားများကိုနှင်ထုတ်ရန်ဖြစ်ကြောင်းသိသာစေခဲ့သည်။ ဟေ့ခွန်တာရွာနှင့်မနီးမဝေးရှိ သေးငယ် လှသောဟေ့ပိုင်းရွာ၌နေထိုင်ကြသူများသည် လျော်ကြေးသော်လည်းကောင်း၊ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်ရန်မြေကြီးသော်လည်းကောင်း ထောက်ပံ့ခြင်းမခံရဘဲ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ အမျိုးသား ဥယျာဉ်တာဝန်ရှိသူများသည် အကယ်၍ရွာသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ကျေးရွာအားစွန့်ခွာသွားလျှင် လျော်ကြေးပေးမည်ဟုကတိပြုလျက် မိသားစုများထွက်ခွာသွားအောင်လှည့်စားခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုကတိသည် မည်သို့သောဥပဒေကြောင်းကိုမျှအခြေခံထားခြင်းမရှိရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွာသူရွာသားများထံ၌မြေပိုင်ဆိုင်မှုမရှိကြဘဲ မြေပေါ်မှထွက်ခွာသွားစေရေး ၎င်းတို့အားလှည့်စားရန် အတွက်သာပေးခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဟေ့ခွန်တာရွာသည်လည်း ခြိမ်းခြောက်မှုအောက်တွင် အမြဲတမ်းရှိနေခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အတွင်း က ရွာသား ၁၃ ဦးတို့သည် (ကလေးများနှင့်မသန်စွမ်းသူတစ်ဦးအပါအဝင်) ဘေးမဲ့တောအတွင်းရှိ

အခင်းများမှပြောင်းဖူးများချိုးပေးရန် အိမ်နီးချင်းတစ်ဦး၏ငှားရမ်းခြင်းခံခဲ့ရရာ ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော ကျူးကျော်ဝင်ရောက်မှုအဖြစ် ဘေးမဲ့တောဦးစီးဖြစ်သူကတရားစွဲဆိုခဲ့သည်။ တရားရုံးကအခင်းဖြစ်ပွား သောမြေကွက်ငယ် (တစ်ဟက်တာခွဲအောက်သာကျယ်ဝန်း) ၏အနေအထားမှာရှင်းလင်းမှုမရှိဟု ဆိုကာ အမှုအားပလပ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်ကို အယူခံခံရုံးက ပြန်လည် ပြောင်းလဲပြီး ထောင်ဒဏ် (၆) လ (၂ နှစ်ဆိုင်ခွဲဖြင့်) ချမှတ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်ကလည်း အယူခံခံရုံးဆုံးဖြတ်ချက်အား အတည်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။

ဟေ့ခွန်တာရွာ၌နေထိုင်သူများသည် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအတွက် ညစ်ညမ်းအောင်ပြုလုပ်သူက ပေးလျော်ရန်တာဝန်ရှိသည်ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသော ၁၉၉၂ ခုနှစ် ပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာအက်ဥပဒေအရ ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်မှုကိုဖြစ်စေမှုဖြင့် အမျိုးသားဥယျာဉ်များဦးစီးဌာန၏ အရပ်ဘက်တရားစွဲဆိုမှုကိုလည်း ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့်ဆိုလျှင် ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသည့်စက်မှုလုပ်ငန်းများအပေါ်သာ အကျိုး သက်ရောက်သည့်အဆိုပါအက်ဥပဒေကို စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့်ပညာရှင်များ၏အကူအညီဖြင့် ဆင်းရဲသားကျေးလက်နေပြည်သူများအားတိုက်ခိုက်သည့် လက်နက်တစ်ခုအဖြစ်အသုံးပြုနိုင်အောင် မကြာသေးမီကမှ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ အဆိုပါပညာရှင်ဆိုသူများနှင့်အတူပါလာသည့် ဖော်မြူလာအရ အပူချိန်တိုးလာမှုများ၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားမှု၊ မြေဆီလွှာလျော့နည်းလာမှုအပြင် ရေနှင့်ပတ်သက်သည့်ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများဖြစ်ပေါ်စေခြင်းအတွက် ဟေ့ခွန်တာရွာသားများကို တစ်ဟက်တာလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၆,၂၅၀ အထိ ဒဏ်ရိုက်နိုင်လေသည်။ အားလုံး ပေါင်းကြည့်လျှင် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအတွက် ပြည်တွင်းအနေအထားဖြင့်အလွန်တရာများပြား လှသည့်ပမာဏဖြစ်သော အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇၀,၀၀၀ ခန့်ကို သီအိုရီအရ ဒေသခံရွာသားများ ပေးဆောင်ရနိုင်ပါသည်။ ယင်းဖြစ်ရပ်တွင် တရားရုံးက ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၂၈ ရက်နေ့၌ ဟေ့ခွန်တာရွာမှတရားရင်ဆိုင်သူများကို တစ်ဟက်တာလျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၅၆၂ ဒေါ်လာနှုန်း အပြင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစကာ နှစ်စဉ်အတိုးနှုန်း ၇.၅ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်ပေးဆောင်စေရန် အမိန့်ချမှတ် ခဲ့လေသည်။

ရွာသားများကလည်း ဥပဒေကြောင်းမမျှတမှုအဖြစ် ၎င်းတို့မြင်ကြောင်း ဆက်လက်ဆန္ဒပြထုတ်ထား ခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့က တရားရုံးများသို့အယူခံလွှာတစ်စောင်အားတင်သွင်းခဲ့ကြရုံသာမက လူထု လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အမျိုးအစားအသစ်တစ်မျိုးအတွက်လည်း အဆိုပြုလွှာတစ်စောင်တင်ပြခဲ့ ကြရာ ယင်းသည် ပြဿနာအားရေရှည်၌ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု ၎င်းတို့ကယုံကြည် ကြသည်။ လယ်ယာမြေအား အများဆိုင်သဘောမျိုးဖြင့်ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အကယ်၍ လူတစ်ဦး တစ်ယောက်ချင်းအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အရမှတ်ပုံတင်ထားပါက ရောင်းချခံရနိုင်သည့် အန္တရာယ် သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သောအနေအထားများအရ မြေစွန့်လွှတ်ပေးရန် မိသားစုများ အကျပ်ကိုင်ခံရနိုင်သည့်အန္တရာယ်တို့အား လျော့ချပေးလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ယင်းအဆိုပြုလွှာတွင် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများချမှတ်ရေးအပြင် မြေစောင့်ရှောက်မှုကြီးကြပ်ရန် ကျေးရွာလူထုဦးဆောင် သော ကော်မတီတစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် လူထုအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်အား တင်ပြထား ပါသည်။ ထို့ပြင် ရပ်ရွာလူထုပိုင်မြေအသုံးပြုရာမှရရှိလာသောအကျိုးအမြတ်များကို ရပ်ရွာလူထုအား အမှန်တကယ်အထောက်အကူပြုမည့် “လယ်ယာမြေမြေရန်ပုံငွေ” သို့ထည့်သွင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

ချာရက်ဖန်စီရင်စု

ချာရက်ဖန်စီရင်စုအတွင်း ခွန်းဆောင်သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းနှင့်စပ်လျဉ်းသောပဋိပက္ခမှာ ၁၉၇၈ ခုနှစ်ကဖြစ်ပြီး တော်ဝင်သစ်တောဌာနက ဒေသခံလူထု၏စိုက်ပျိုးမြေများနှင့်တစ်ထပ်တည်းကျနေသော ဧရိယာ၌ ယူကလစ်ပင်များစိုက်ပျိုးရန် သစ်တောဘက်ဆိုင်ရာစက်မှုအဖွဲ့အစည်း (FIO) သို့ ခွင့်ပြုချက်ပေးလိုက်ချိန်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။

FIO သည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်သမဝါယမဝန်ကြီးအောက်မှ နိုင်ငံပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး နိုင်ငံခြားသစ်ထုတ်လုပ်ရေးကုမ္ပဏီများသို့ခွင့်ပြုထားသည့်လုပ်ကိုင်ခွင့်များ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသွားပြီးနောက် ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အစဉ်အလာအားဖြင့် ယင်း၏ လုပ်ငန်းမှာ သစ်ထုတ်လုပ်ထားသည့်ဧရိယာများ၌ ယင်းအနေဖြင့်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးထားမှသာလျှင် သစ်ထုတ်ရန်ဖြစ်သည်။

ယင်းဧရိယာများမှာ ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ်လွန်နှောင်းပိုင်းကာလတစ်လျှောက် ထိုင်းကွန်မြူနစ်ပါတီ (CPT) ၏အမာခံနယ်မြေများအဖြစ်ကျန်ရှိနေခဲ့ပြီး သစ်ထုတ်လုပ်ရာအမျိုးမျိုးသောတောင်ထူထပ်သော ဧရိယာများရှိသည့် ချာရက်ဖန်စီရင်စုတွင် ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်နေကြောင်းသက်သေပြခဲ့သည်။ FIO သည် ယင်းနေရာ၌ ခြေမချရဲဖြစ်နေမည့်အစား ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင်တည်ထောင်ကာ ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်ဘေးခွဲတောဖြစ်လာခဲ့သည့် ဖူးဆန်ပက်နမ်အမျိုးသား သစ်တောထိန်းသိမ်းနယ်မြေအတွင်းပါဝင်နေသောမြေနိမ့်ဧရိယာများ၌ သစ်ပင်များပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်အဆိုပြုခဲ့ပါသည်။

အကျိုးဆက်ဖြစ်သောယူကလစ်စိုက်ခင်းများမှာ မူလအားဖြင့် ဟက်တာ ၃၂၀၀ တွင်စိုက်ပျိုးရန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြေပေါ်တွင်နေထိုင်သူများ၏ဆန့်ကျင်မှုကြောင့် ၇၀၄ ဟက်တာသာလျှင် အမှန်တကယ်စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့သော်လည်း FIO သည် ဥပဒေကြောင်းအရနည်းလမ်းများသာမက ဒေသတွင်းမှမာဖီးယားလူမိုက်များကိုလည်းအသုံးပြုကာ ဒေသခံနေထိုင်သူများအားနှင်ထုတ်ရန် ၊ ဖိအားပေးရန်အတွက် ၁၉၈၆ ခုနှစ်တစ်လျှောက်လုံးကြိုးပမ်းနေခဲ့ပါသည်။ နောက်ထပ်နည်းလမ်း တစ်ခုမှာ သစ်တောရွာဟူသည့်အဆိုပြုချက်ဖြစ်ပြီး ယင်းအဆိုပြုချက်အရ FIO က သက်ဆိုင်ရာ မိသားစုတစ်စုအား အိမ်တစ်လုံးစာနှင့် စိုက်ပျိုးမြေအနည်းငယ်အတွက် ၁ ဟက်တာအောက် မြေကွက်များခွဲဝေပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် အငြင်းပွားနေသည်ဖန်များအတွင်းနေထိုင်သော မိသားစုပေါင်း ၁၂၀ အနက်မှ အိမ်ထောင်စု ၄၀ သာလျှင် ပါဝင်ရန် စိုးရွံ့နေကြသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် FIO စီမံကိန်းကြောင့်ထိခိုက်ရသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၇၇ စုသည် ကွန်ရက် တစ်ခုအဖြစ်စုစည်းမိသွားပြီးနောက် အစိုးရအနေဖြင့် ယင်းအဆိုပြုချက်အစား စိုက်ခင်းထူထောင်ရေး ကိုပယ်ဖျက်ကာ ရပ်ရွာလူထုထံမြေများခွဲဝေပေးဖို့တောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းတို့က အများပိုင် လယ်ယာမြေလက်မှတ်များကို ရပ်ရွာလူထုသို့ အစိုးရကထုတ်ပေးရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ကိုယ်ပိုင်ကျေးရွာသစ်တောမြေအားထူထောင်စီမံခွင့်ရှိကြောင်း အသိအမှတ်ပြုပေးရန် အဆိုပြုခဲ့ ကြသည်။ ၎င်းတို့က သက်ဆိုင်ရာပါဝင်နေသည့်အိမ်ထောင်စုတစ်စုစီအား အိမ်ဆောက်လုပ်ရန်နှင့်

အစားအစာရယူရန်အတွက် မြေကွက်ငယ်တစ်ကွက်စီပေးအပ်ရမည်ဟုတောင်းဆိုမှုပြုသလို ရပ်ရွာ လူထုပိုင်သစ်တော၊ အများပိုင်စိုက်ပျိုးမြေနှင့် အများပြည်သူသုံး သို့မဟုတ် ရပ်ရွာသုံးမြေတို့အား ပေးအပ်ရမည်ဟုလည်း တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ယခုအချိန်ထိ အစိုးရကပြန်လည်တုံ့ပြန်မှု မရှိသေးပေ။

၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ဒေသခံရွာသားများသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်အတွင်း FIO က ယူကလစ်စိုက်ပျိုးထားသည့် ၁၅ ဟက်တာခန့်မြေအား ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်အသုံးချမှုအဖြစ် အိမ်ထောင်စုအတွက်နေထိုင်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရန်မြေ ၊ အများပိုင်မြေ ၊ ရပ်ရွာလူထုပိုင်သစ်တောနှင့် လမ်းများကဲ့သို့ အများပြည်သူ အဆင်ပြေသာယာရေးမြေစသည်ဖြင့် မြေအမျိုးအစား (၄) မျိုးခွဲခြားလျက် ပြန်လည်တောင်းဆိုခဲ့ ကြသည်။ FIO ကလည်း လူပေါင်း ၃၁ ယောက်အား အရပ်ဘက်တရားရုံးတွင်ပြန်လည်တရားစွဲဆို ထိုးနှက်ခဲ့ရာ ခုခံချေပသူများနှင့်၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များအား ယင်းဧရိယာမှထွက်ခွာသွားရန် အမိန့် တစ်ရပ်ချမှတ်ခဲ့သည်။ ရွာသားများကမူ ယခုအချိန်ထိ ယင်းအမိန့်အားလိုက်နာဖို့ ငြင်းဆန်နေကြဆဲ ဖြစ်သည်။

၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ စစ်တပ်ကအာဏာသိမ်းယူကာ အမျိုးသားငြိမ်းချမ်းရေးထိန်းသိမ်းမှု ကောင်စီ (NPKC) အဖြစ်သို့ ၎င်းတို့ဘာသာဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံသစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုအား ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိတိုးတက်လာစေရန်ရည်မှန်းထားသော NPKC ၏ သစ်တောထူထောင်ရေးမူဝါဒကို ချာရက်ဖန်စီရင်စုအာဏာပိုင်များက FIO ပိုင် စိုက်ခင်းဧရိယာအတွင်းရှိနေသောဘိုကောကျေးရွာ မှ ရွာသားများကို ၎င်းတို့၏ကျေးရွာအား ရက်ပေါင်း ၃၀ အတွင်းဖျက်ခိုင်းသည့် အမိန့်ကျလာစေရေးတွင် အခြေခံတစ်ခုအဖြစ် မလွတ်တမ်းအသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် NPKC အနေဖြင့်လည်း ဆင်းရဲသား တောင်သူလယ်သမားများ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝင်ရောက် မနှောင့်ယှက်ရေး ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ကတိပြုထားကြောင်း အခိုင်အမာပြောဆိုမှုများရှိနေကာ ထွက်ခွာ ခိုင်းသောအမိန့်စာအား ဘိုကောတွင်နေထိုင်သူများက ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်နေကြဆဲဖြစ်သည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဒေသခံခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော ဒန်ခန်းလသည် ၎င်း၏နေအိမ်အနီး တစ်နေရာ၌ အစားအစာရှာဖွေခူးဆွတ်စဉ်အတွင်းပျောက်ဆုံးသွားခဲ့ရာ ထိုအချိန်ကတည်းကစပြီး ပြန်မတွေ့ရတော့ချေ။ ဒန်မှာ “ကျွန်တော်တို့ဆင်းရဲသားတွေ တရားစွဲမခံချင်ဘူး၊ အိုးမဲ့အိမ်မဲ့မဖြစ် ချင်ဘူး၊ ကိုယ့်နိုင်ငံအတွင်းမှာပင်ခွဲခြားပစ်ပယ်ခြင်းမခံချင်ဘူး” ဟု ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် မလျှော့စတမ်းပြောဆိုလာသူဖြစ်သည်။ ဒေသခံများနှင့်ရဲတပ်ဖွဲ့အနေဖြင့် မီးလောင်ကျွမ်းထားသည့် နေရာများနှင့်အရိုးအပိုင်းအစများကို ဒန်ပျောက်ဆုံးသွားရာ ကျေးရွာလူထုပိုင်သစ်တောနှင့် အစိုးရ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနယ်မြေအကြားတွင် တွေ့ရှိခဲ့ရပြီး အမှုနှင့်ပတ်သက်၍စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ မည်သည့်တိုးတက်မှုကိုမျှမတွေ့ရှိခဲ့ရပေ။

အနာဂတ်ဆီသို့

ထိုင်းနိုင်ငံသားများမှာ လက်ရှိထိုင်းအစိုးရအုပ်ချုပ်မှုအောက်၌ ၎င်းတို့၏မြေနှင့်သစ်တောများ သိမ်းယူ ခံရမည်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများနှင့် အကျိုးစီးပွားများကိုစစ်အုပ်စုနှင့်ဝေမျှစားသောက်လိုသည့်

အခြားသောအုပ်စုများလက်သို့ထိုးအပ်ပေးရမည်စသည်ဖြင့် စိုးရိမ်ကြောက်လန့်စရာအကြောင်းရင်းများ ယခင်ထက်စာလျှင် ပိုမိုများပြားနေပါသည်။

သို့သော် ဖက်ချာဘွန်နှင့်ချာရက်ဖန်တို့၌ ရွာသားများရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာများနှင့်ဆင်တူသော ပြဿနာများရင်ဆိုင်နေရသည့် ထိုင်းနိုင်ငံတစ်ခုလုံးရှိလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းများပါဝင်သောအရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းကွန်ရက်သည် ဥပဒေသစ်(၄) ရပ်အား အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်းဆိုရာတွင်တိုးတက်မှုအချို့ ရရှိခဲ့သည်။ ယင်းဥပဒေသစ်(၄)ရပ်မှာ ရပ်ရွာလူထုမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့် ဥပဒေ၊ လယ်ယာမြေဘက်ရန်ပုံငွေဥပဒေ၊ တရားစီရင်ရေးရန်ပုံငွေဥပဒေနှင့် မိမိတို့၏မြေများအား အသုံးပြုခြင်းမရှိသည့်မြေပိုင်ရှင်များအပေါ်အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံသွားမည့် နှုန်းတိုးခွန်ဥပဒေတို့ ဖြစ်ကြသည်။

အကယ်၍ အတည်ပြုပေးခဲ့ပါက အဆိုပြု ဥပဒေ(၄)ရပ်လုံးမှာ လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုများအား ကူညီဖြေရှင်းပေးမည့်အပြင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မညီမျှမှုများကိုလည်း လျော့ချပေး နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရပ်ရွာလူထုမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ဥပဒေအတွက် ခြွင်းချက်နှင့်တကွ အစိုးရထံမှ စာနာထောက်ထားသည့်ကြားနာမှုကိုပင် ရရှိနေကြသည်။ လယ်ယာမြေအားရပ်ရွာလူထု ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရအနေဖြင့် ကန့်သတ်မှုများပိုမိုပါရှိသည့် ယင်း၏ကိုယ်ပိုင်အဆိုပြုလွှာ များအားပို၍လိုလားနေရာ ၎င်းအဆိုပြုလွှာများတွင် သမဝါယမအသင်းများ၏မြေစီမံခန့်ခွဲမှုပါရှိသော် လည်း အမျိုးသားဥယျာဉ်များ သို့မဟုတ် သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဘေးမဲ့တောများအတွင်းမှ လူထု၏အခွင့်အရေးများကို အသိအမှတ်ပြုထားပေ။

အိုရာနပ်ဖွန်ပိညို (*lumnampasak5748@gmail.com*)
The Northeastern Land Reform Network – Thailand

ထပ်မံသိရှိလိုသောသတင်းအချက်အလက်များအတွက်

- (၁) The Land Institute Foundation of Thailand
- (၂) Thai Civil Rights and Investigative Journalism:
<http://prachatai.org/english/category/news>
- (၃) Prachatai News, 17 May 2013: <http://prachatai.com/journal/2013/05/46764>

**မြန်မာနိုင်ငံ » ခြိမ်းခြောက်မှုအောက်မှ ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများအား
မြှင့်တင်ပေးနေသောမူဝါဒသစ်**

လွန်ခဲ့သော (၂) နှစ်တာကာလသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ကြီးမားသည့်အပြောင်းအလဲပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ကာလတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အသိသာအထင်ရှားဆုံးမှာ ၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလရွေးကောက်ပွဲ၌ အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီပါတီ (NLD) အောင်မြင်ခဲ့မှုဖြစ်သည်။ (၁) မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပ၌ ပြောဆိုမှုသိပ်မရှိကြသော်လည်း သေချာပေါက်ထူးခြားမှုတစ်ခုမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင်ထွက်ရှိလာသော အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ (NLUP) ဖြစ်သည်။ ယင်းမူဝါဒမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အသစ်တက်လာမည့် NLD အစိုးရထံသို့အာဏာလွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းမတိုင်ခင် ဆင်းပေးရမည့် အစိုးရ၏ နောက်ဆုံးအရေးပါသည့်မူဝါဒကြီးပမ်းချက်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ထွက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။ မူဝါဒကိုယ်၌အားဖြင့် ဒုတိယသမ္မတကဦးဆောင်သော ဝန်ကြီးဌာနပေါင်းစုံပါဝင်သည့် ကောင်စီ၏ဦးဆောင်မှုအောက်၌ အများအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့်သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကကြီးကြပ်ပေးကာ ယခင်မရှိဖူးသေးသော နှစ်လုံးပေါက်ဆွေးနွေးသုံးသပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်မှ ထွက်လာသောရလဒ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ အခြားသောမူဝါဒဖော်ထုတ်မှုများတွင်မတွေ့ရသည့်အတိုင်း NLUP တွင် အစိုးရကဦးဆောင်ကျင်းပမှု (၁၇) ကြိမ်နှင့် မြို့နယ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော်မှ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကဦးဆောင်ကျင်းပမှု အနည်းဆုံး (၇၄) ကြိမ်အပါအဝင် အများပြည်သူဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုပေါင်းအနည်းဆုံး (၉၁) ကြိမ်အပြင် နိုင်ငံတော်အဆင့်အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကြီး (၄) ကြိမ်လည်းရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ (၂) အဆိုပါမူဝါဒအား အမျိုးသားလယ်ယာမြေဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲရာနှင့် ခေတ်ဆွေးနွေးပြီဖြစ်သည့် ၁၈၉၄ ခုနှစ် မြေရယူပိုင်ဆိုင်မှုဥပဒေအပြင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကဲ့သို့ လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေများအား ပြင်ဆင်ရာတွင် လမ်းညွှန်စာရွက်အဖြစ်လုပ်ဆောင်နိုင်စေရန်မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေမှာ တိုင်းရင်းသားများ၏အစဉ်အလာလေ့ထုံးတမ်းပိုင်မြေများကို ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများထံ ခွဲဝေပေးမှုအားကူညီပေးသည့် အခြေခံဥပဒေဖြစ်နေသည်။

ထွက်ပေါ်လာသောဥပဒေမှာ အဓိကအားဖြင့် မတူညီသောအကြောင်းအရာများအလိုက် အစိုးရ၏ မူဝါဒကိုဖော်ပြထားသည့် အရေးပါသောအခန်း ၁၃ ခန်းပါဝင်သည့် ညှိနှိုင်းလျော့ပေါ့စာရွက်စာတမ်း

တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအပိုင်းများတွင် နိုင်ငံပိုင်မြေများအားလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးအပ်ရေးအပေါ် ဇောင်းပေးထားသည့် ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသောအပိုင်းများနှင့်အတူ မြေအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးကဲ့သို့ ကျယ်ပြန့်လှသည့်ဧရိယာများအပြင် မြေအသုံးချမှုစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ မြေရယူပိုင်ဆိုင်မှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လျော်ကြေးပေးအပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်နေရာချထားခြင်း၊ အခွန်ကောက်ခံခြင်း၊ ကြပ်မတ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်စိစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းသာမက ပိုမိုအရေးကြီးသည့် တိုင်းရင်းသားများမြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများနှင့် အမျိုးသား-အမျိုးသမီးများအတွက်တန်းတူညီမျှသည့်အခွင့်အရေးများ ပါဝင်ကြသည်။ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းများအပြင် မြေနှင့်ဆက်စပ်သည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအားရပ်တန့်ရန် ကောင်းစွာလုံလောက်မှုမရှိသေးခြင်းအတွက် အချို့သောလယ်ယာမြေအရေးလှုပ်ရှားသူများကမူ အဆိုပါမူဝါဒအပေါ်ဝေဖန်ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း မူဝါဒအနေဖြင့် မှတ်သားဖွယ်ရာဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းအနေဖြင့် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သိသာထင်ရှားသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန်ကမ်းလှမ်းလျက်ရှိရာ မြေအမွေသိမ်းပိုက်ခြင်းနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှဖယ်ကြဉ်ထားခြင်းအပြင် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်အသီးသီးတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းမြေများအပေါ်၌ အစိုးရ၏မြေအငှားချမှုများအပါအဝင် မြေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်လတ်တလောပဋိပက္ခများအတွက် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရန်၊ ကန့်သတ်ရန်နှင့် မူဝါဒဖြေရှင်းချက်များအကြံပြုရန် အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ စင်စစ်အားဖြင့် ယင်းမူဝါဒသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခုအချိန်အထိ အထက်မှအောက်သွားသော မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံမူဘောင်ကနေသိသာသည့်အရွေ့တစ်ခုဟု ပြောနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ ဥပဒေအတိုင်းအကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါက ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းလုပ်ပိုင်ခွင့်အပေါ် ခိုင်မာစွာအသိအမှတ်ပြုမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအား ပိုမိုအာဏာရှင်ဆန်ဆန်ကျင့်သုံးသောအိမ်နီးချင်းနိုင်ငံအချို့ဖြစ်သည့် ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘောဒီးယားနှင့်လာအိုနိုင်ငံတို့မှ ခွဲထွက်လာစေမည်ဖြစ်သည်။

မူဝါဒကိုယ်၌အားဖြင့်ထူးခြားနေသည်ဖြစ်ရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်း၌ အောက်ပါအခြေခံမူများဖြစ်သည့် “လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများ၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ နှင့် အမျိုးသမီးများကဲ့သို့ ထိခိုက်နစ်နာလွယ်သူများအပေါ် အထူးတလည်အလေးပေးမှုနှင့်အတူ ဒေသခံလူထုကအသိအမှတ်ပြုထားသည့်အတိုင်း ပြည်သူများ၏တရားဝင်မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေအတိုင်းအသိအမှတ်ပြုပေးရန်နှင့်အကာအကွယ်ပေးရန်” စသည်တို့ ပါဝင်နေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အသိသာဆုံးအနေဖြင့် NLUP ထူးခြားနေခြင်းမှာ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ယင်းသည် ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့်များသာမက အများနှင့်ဆိုင်သောမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်တောင်းဆိုမှုများကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ယင်းကိစ္စနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်သော အပိုင်း (၈) သည် အရေးအပါဆုံးအခန်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေပိုင်ဆိုင်မှုများကိုအသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးရန် လုံးလုံးလျားလျား ဦးတည်ထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၆၄ ၌ “တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတို့၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှုအလေ့အကျင့်များကို သိရှိလိုက်နာကျင့်သုံးရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ရိုးရာမြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးအပြည့်အဝရရှိရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ယင်းအခွင့်အရေးကိုကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ ဘက်မလိုက်သောအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို အသင့်အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက်လည်းကောင်း ရိုးရာမြေအသုံးချမှုစနစ်ကို အမျိုးသားမြေဥပဒေ၌ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်” ဟုဖော်ပြထားသည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏မြေအသုံးချမှုအခွင့်အရေးများအခန်းမှာ ဤသဘောမျိုးဆက်ရှိနေပါသည်။ ယင်းတွင်ပါရှိသောအပိုဒ်ပေါင်း ၁၁ ပိုဒ်သည် ရိုးရာမြေအသုံးချမှုအလေ့အထများ၊ တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုမြေများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်များခွဲဝေချထားပေးခြင်းမှကာကွယ်ခြင်း၊ အလှည့်ကျအနားပေး စိုက်ပျိုးသည့်စနစ်များအားအသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ၎င်းတို့၏မြေများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်များပြုလုပ်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများစစ်မှန်စွာပါဝင်နိုင်ရေးလိုအပ်ချက်အပေါ် လက်ခံအသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ အရေးပါမှုအားအသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် အစဉ်အလာမြေအငြင်းပွားမှုများနှင့် မူလနေရာမှဖယ်ရှား ခံရသူများအတွက်ဖြေရှင်းပေးခြင်းဆိုင်ရာအခြေခံမူများစီစဉ်ချမှတ်ပေးခြင်းတို့ပါဝင်နေသည်။ အကယ်၍ ဥပဒေအတိုင်းအကောင်အထည်ဖော်ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ယင်းအပြောင်းအလဲများသည် လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရိုးရာမြေများအပေါ်အထက်-အောက်စီမံအုပ်ချုပ်နေမှုမှ ပြောင်မြောက်စွာဖယ်ခွာလာခြင်းကို ကိုယ်စားပြုနေမည်ဖြစ်သည်။

အရေးကြီးစွာပင် NLUP ၏အပိုင်း (၉) ၌ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကျား-မ တန်းတူညီမျှမှုရှိရေး ပြည်တွင်း အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ငြင်းခုံဆွေးနွေးမှုပေါင်းများစွာနှင့် စည်းရုံးတောင်းဆိုမှုနောက်ပိုင်း ပါဝင်လာသော အမျိုးသားများနှင့်အမျိုးသမီးများအကြား တန်းတူညီမျှသည့်အခွင့်အရေးရရှိရေး အထူးအလေးပေးဖော်ပြထားသည့်အခန်းတစ်ခန်းပါရှိလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသမီးများမှာ သိသိသာသာပင် အခွင့်အလမ်းချို့တဲ့အားနည်းမှုများရှိနေပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြေနှင့်ပတ်သက်ပြီး ယင်းအချက်မှာမှန်ကန်လှရာ အများအားဖြင့် မြေများကို အမျိုးသားများ၏အရေးအဖြစ်သာရှုမြင်ကြပြီး မြေမှတ်ပုံတင်မှုစာရွက်စာတမ်းများတွင် အမျိုးသမီးများအားထည့်သွင်းလေ့မရှိခြင်းမှာ မဆန်းတော့ပြီ ဖြစ်သည်။ (၃) NLUP ၏ အပိုင်း (၉) မှာတိုးချဲ့ထားခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပုဒ်မ ၂ ခုသာပါဝင်လေသည်။ သို့သော် ပုဒ်မ ၅၅ သည် အမျိုးသမီးများအားပေးအပ်သင့်သည့် မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စီမံပိုင်ခွင့် (၈) ရပ် တို့ကို တိတိကျကျ ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ယင်းတို့တွင် မြေကိုတစ်ဦးတည်းအမည်ပေါက် ထားရှိခွင့် သို့မဟုတ် ပူးတွဲအမည်ပေါက်ထားရှိခွင့်များဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အိမ်ထောင်ဖက် ဖြစ်သူကွယ်လွန်ရာတွင်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် လင်မယားကွာရှင်းသောအခါတွင်ဖြစ်စေ ပစ္စည်းခွဲဝေရာ၌ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်အပြင် မြေနှင့်ပတ်သက်သည့်ဆုံးဖြတ်မှုများပြုလုပ်ရာ၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်နှင့် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းအားကိုယ်စားပြုပိုင်ခွင့်များစသည်တို့ပါဝင်လေသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ် NLUP သည် အစိုးရကမကထပြုထားသည့်မြေသိမ်းယူမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ကာလ ရှည်ကြာစွာမကျေမနပ်ဖြစ်နေကြသော ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများနှင့်တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စု များ၏အခွင့်အရေးများအပေါ်အလေးထားသော ၊ ပိုမိုဒီမိုကရေစီကျကာ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသောမြေစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်ဆီ မြန်မာနိုင်ငံ၏အမှန်တကယ်ဦးတည်ပြောင်းလဲနေမှုအားကိုယ်စားပြု နေသည်ဟုထင်ရပါသည်။ သို့သော် NLUP အားထုတ်ပြန်ပြီးနောက် (၁၀) လမျှအကြာ ၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် လွှတ်တော်အတွင်း၌ ထင်ရှားခြင်းမရှိသော်ငြား လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိထား သည့် ဥပဒေရေးရာနှင့်အထူးကိစ္စရပ်များလေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ရေးအထူးကော်မရှင်က (နောင် အထူးကော်မရှင်ဟုသုံးနှုန်းသွားမည်) လွှတ်တော်သို့မှတ်ချက်တစ်ခုပေးပို့ခဲ့သည်။ စစ်အစိုးရက ရေးဆွဲကာ မြေပေါ်မြေအောက်သယံဇာတအားလုံးကို မူလအားဖြင့် နိုင်ငံတော်ကိုင်ဆိုင်သည်ဟု ထည့်သွင်းထားသော ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပုဒ်မ ၃၇ အားရည်ညွှန်းထားသည့် အဆိုပါ မှတ်ချက်တွင် NLUP အတွင်း ဆီလျော်သက်ဆိုင်မှုမရှိသောအချက်များပါဝင်နေကြောင်းနှင့်

ယင်းတို့ကိုမူဝါဒအတွင်းမှပယ်ဖျက်သင့်ကြောင်း၊ ထို့ပြင် လိုက်လျောညီထွေရှိသည့်အချက် ၆ ချက်အား ထပ်မံထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြထားသည်။

အထူးကော်မရှင်၏ သို့သိပ်တတ်သည့်သဘာဝအားထိန်းသိမ်းလျက် (၄) အကြောင်းရင်းကိုလွှတ်တော်သို့တင်ပြခဲ့သော်လည်း ယင်းမှတ်ချက်အား အများပြည်သူသိရှိအောင်ထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိပါ။ စင်စစ်တွင် ယင်းကိစ္စရှိနေသည့်အကြောင်းကို နောင်အခါမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြည်တွင်း၌ ထုတ်ဝေသော မြန်မာတိုင်းစံသတင်းစာအတွင်းအကျဉ်းမျှဖော်ပြခြင်းမှတစ်ဆင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည့် လယ်ယာမြေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအပိုင်းအပိုင်းသာသိရှိလာခဲ့ပြီး အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ နောက်ထပ်စုံစမ်းမှုများအားစေ့ဆော်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းမှတ်ချက်ပြုသည့်စာကို အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း၌ ကြီးမားသည့်နိုင်ငံရေးဩဇာရှိသူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ကော်မရှင်၏ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဦးရွှေမန်းက လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်ကာ ယခင်အာဏာရ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ (USDP) ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည့်အပြင် ယခင်အစိုးရလက်ထက် ၌ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌလည်းဖြစ်ခဲ့သူ ဦးရွှေမန်းနှင့်သူ၏မိသားစုတို့သည် စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၌ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအပါအဝင် နိုင်ငံတစ်ဝှမ်း များပြားလှသည့်စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များ ရယူယူထားနိုင်ခဲ့ကြသည်။ (၅) အရေးကြီးသည်မှာ ဦးရွှေမန်းသည် NLD ခေါင်းဆောင်နှင့် နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သူ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ရင်းနှီးသောမဟာမိတ်တစ်ဦးအဖြစ်များစွာ ထင်မြင်ယူဆခံရသူဖြစ်သည်။ အမှန်အားဖြင့်လည်း ဦးရွှေမန်းသည် NLD ခေါင်းဆောင်နှင့် အလွန် နီးနီးကပ်ကပ်ရှိခြင်းကြောင့် ယခင် USDP ပါတီမှထုတ်ပယ်ခြင်းခံခဲ့ရကြောင်း ၂၀၁၅ ခုနှစ် အတွင်း သတင်းစာများ၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရေးသားခဲ့ကြပါသည်။ ဦးရွှေမန်းအနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ ၎င်း၏နေရာအားဆုံးရှုံးခဲ့ရသော်လည်း ယခင်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကြိုးပမ်းရာ၌ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အားကူညီပံ့ပိုးခဲ့ခြင်းအတွက် ဆုလာဘ်တစ်ခုအဖြစ် အထူးကော်မရှင်တွင် နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်၏ခန့်အပ်ခြင်းကိုခံခဲ့ရ ကြောင်း အချို့သောသူများက ရှုမြင်ကြပါသည်။ (၆)

ဆီလျော်သက်ဆိုင်မှုမရှိသည့်အချက်များအား ပယ်ဖျက်သင့်ခြင်းကြောင့် စီစဉ်ထားသောအချက် (၆) ချက်အားပြန်ကြည့်မည်ဆိုပါက မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ထူထောင်ရန်နှင့် မူဝါဒစာတမ်းအား ၅ နှစ်တစ်ကြိမ်ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုများအသီးသီးပြုလုပ်သွားရေး ထောက်ခံပေးမှုအားဖယ်ရှားရန်ရည်ညွှန်းထားသည့် ပထမဆုံးအချက်နှင့်နောက်ဆုံးအချက်တို့မှာ အငြင်းပွားဖွယ်ရာအနည်းဆုံးဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မှတ်ချက်စာအတွင်း သာဓကပေးညွှန်းဆိုထားသည့် ပထမဆုံးသောအချက်မှာ နိုင်ငံတစ်ဝန်း မြေနှင့်သက်ဆိုင်သည့်သတင်းအချက်အလက်များစီမံခန့်ခွဲ ရေးအတွက် အထူးတာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ပေးမည့်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်အကြံပြုထားသော NLUP ၏ ပုဒ်မ ၁၈ ကိုရည်ညွှန်းထားပါသည်။ အထူးကော်မရှင်အနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့အဖွဲ့အစည်းနှင့်ယှဉ်၍ အကြံပြုရာတွင် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သော တည်နေရာအကွာအဝေးအချက်အလက်များသာမက တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဌာနများ၏သတင်းအချက်အလက်များကိုပါ တစ်စုတစ်ဝေးတည်းစုစည်းပေးသွားမည့် 'ဝမ်းမက်မြန်မာစီမံကိန်း' ပုံစံမျိုးဖြင့် ထိုသို့အဖွဲ့အစည်းရှိနေပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရှိထားခြင်းမရှိ သေးပုံရသည်။ (၇) နောက်ဆုံးအချက်တွင် လက်တွေ့ကျမည့်ဥပဒေများအား အချိန်ကာလ အားလျော်စွာပြင်ဆင်သွားရန်ပြဋ္ဌာန်းပေးသွားမည့်မူဝါဒနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုံမှန်သဘောမျိုး မွမ်းမံပြင်ဆင် သွားရေးအဆိုအား အထူးကော်မရှင်အနေဖြင့်တင်ပြခဲ့သော်လည်း ထိုကဲ့သို့အမြင်မျိုးအတွက်

အကြောင်းရင်းများကိုမူ ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပေ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မြေနှင့်သက်ဆိုင်သောမူဝါဒ အရေးပါနေခြင်းနှင့် လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ ပြောင်းလဲနေသည့်အခြေအနေများကြောင့် ၅ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် မြေနှင့်သက်ဆိုင်သောမူဝါဒနှင့်ဥပဒေနှစ်ရပ်စလုံးအပေါ် ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်သွားရေး ယင်းအဆိုမှာ လုံးဝကြောင်းကျိုးဆီလျော်မှုရှိနေပါသည်။

အထူးကော်မရှင်ကပယ်ဖျက်ရန်သတ်မှတ်ထားသောဒုတိယအကြောင်းအရာမှာ မြေအငြင်းပွားမှုများ နှင့်ပတ်သက်၍ အထူးတရားရုံးများနှင့် လွတ်လပ်သည့်သုံးဦးသုံးဖလှယ်စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အားတည်ထောင်ချမှတ်နိုင်ရေးထောက်ခံပေးနေမှုကိုဖယ်ရှားပစ်ရန် ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ နှစ်နာမူဖြေရှင်းရေးလွတ်လပ်သောစနစ်တစ်ရပ်ကို NLUP ၏ ပုဒ်မ ၄၂ ၌ တိတိကျကျဖော်ပြထားရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လက်ရှိဥပဒေမူဘောင်များအနေဖြင့် မြေအငြင်းပွားများအားဖြေရှင်းရန် ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိကြောင်း သက်သေထုထား၍ဖြစ်သည်။ အများဆိုင်ရပ်ရွာလူထုမြေများ ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေပိုင်ဆိုင်မှု သို့မဟုတ် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းများကို လက်ရှိ ဥပဒေ မူဘောင်အတွင်း၌ အသိအမှတ်ပြုထားခြင်းမရှိရာ စင်စစ်တွင် အထက်ဖော်ပြပါ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေသည် လက်ရှိအားဖြင့် အများဆိုင်ရိုးရာမြေများ နှင့်မြေလပ်များကို ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများလက်သို့ပေးအပ်နေမှုများအပေါ် တရားဝင်ဖြစ်စေ လျှက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်သည့်ခံသမာဓိရုံးအားဖယ်ရှားရန်ပြဋ္ဌာန်းထားပေးခြင်းဖြင့် (ထူထောင်ရဦး မည်ပင်ဖြစ်စေဦးတော့) အထူးကော်မရှင်သည် နိုင်ငံပိုင်မြေ ကြီးစိုးမှု နှင့်အခြေအနေအတိုင်း ဆက်ရှိ နေသင့်ကြောင်းသိသာသည့်လက္ခဏာတစ်ခုကို ပေးအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟုထင်ရသည်။

ပယ်ဖျက်ပစ်ရန် အထူးကော်မရှင်ကအဆိုပြုထားသောအကြောင်းအရာမှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏မြေအခွင့်အရေးများနှင့်သက်ဆိုင်သော အပိုင်း (၈) အား အလုံးစုံဖြုတ်ပစ်ရေးဖြစ်သည်။ အထက်တွင်ရှင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း အပိုင်း (၈) သည် NLUP ၌ အဓိကကျသောအခန်းဖြစ်သည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် မြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကုန်းမြင့်ဒေသ ၊ တောင်ကုန်းတောင်တန်း ဒေသများ၌နေထိုင်သည့်တိုင်းရင်းသားများအတွက် လတ်တလောလွှမ်းမိုးနေသော သမားရိုးကျ မဟုတ်သည့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုစနစ်များ၊ ရိုးရာအတိုင်းအများဆိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်အစီအမံများ၊ သဘာဝ အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းသော လုပ်ပိုင်ခွင့်လုံခြုံစိတ်ချရမှုအားပေးအပ် ရာ၌ ရှင်းလင်းပြည့်စုံသည့်လမ်းညွှန်မှုကိုလည်းပေးအပ်နိုင်ပါသည်။ အံ့ဩသင့်ဖွယ်ရာကောင်းသည်မှာ အထူးကော်မရှင်အနေဖြင့် လက်ရှိဥပဒေမှာ (အထူး သဖြင့် မြေနှင့်အခွန်တော်ဥပဒေ၊ မြို့နှင့်ကျေးရွာ ဥပဒေ၊ မြေလွတ်/မြေလပ်/မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့်သစ်တောဥပဒေ) ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများအပေါ် အလေးပေးဂရုပြုထားပြီး အမှန်အားဖြင့်လည်း တာဝန်ရှိ သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနများက စီမံပေးနေသည်ဟူသောအချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ အပိုင်း (၈) အား ဖြုတ်ပစ်ရေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း “ဓလေ့ထုံးတမ်း” နှင့် “ရိုးရာ” ဟူသော စကားရပ်များမှာ သစ်တောဥပဒေ (၁၉၉၂) တွင်လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂) တွင် လည်းကောင်း သို့မဟုတ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေ (၂၀၁၂) - VFV တွင် လည်းကောင်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှပါဝင်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် VFV ဥပဒေသည် လက်ရှိကာလတွင် တိုင်းရင်းသားပိုင်ရိုးရာမြေများနှင့်သဘာဝသယံဇာတများကို ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအလို့ငှာ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများထံလွှဲပြောင်းပေးနေမှုများအဆင်ပြေအောင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရက ကူညီပေးနေ

သည့် အခြေခံကျကျနည်းလမ်းများအနက်မှတစ်ခုအဖြစ် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုအခွင့်အရေးများ ဆိုင်ရာအုပ်စုများ၏ ဝေဖန်ပြစ်တင်ခြင်းကိုခံရပါသည်။ ယင်းအချက်မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်အစုအဖွဲ့များအကြားရှိပဋိပက္ခအတွက် ခိုင်မာသည့်အကြောင်းအရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေသည်။ ထိုမျှသာမက အခန်း (၈) သည် ဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အား အသိအမှတ် ပြုပေးရန်နှင့် ဥပဒေအတွင်း တရားဝင်မှတ်ပုံတင် လက်ရှိကာလဓလေ့ထုံးတမ်းအရမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အစီအမံများအတွက် နည်းလမ်းများပေးအပ်နိုင်ရန် လယ်ယာမြေဥပဒေသစ်တစ်ရပ်အား ထူးထူး ခြားခြားတောင်းဆိုထားသည့် တစ်ခုတည်းသောအခန်းဖြစ်သည်။ အခန်း (၈) အား ဖြုတ်ပစ်ခြင်းမှာ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုဝင်ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများနှင့် မြေစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များ အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးရန်ပျက်ကွက်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ရိုးရာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အစီအမံများအား အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်သည်။

ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးအပေါ် အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့်အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းမှာလည်း ဖြုတ်ပစ်ရန်အတွက် အထူးကော်မရှင်၏အလားတူပစ်မှတ်ထားခြင်းကိုခံနေရရာ ကော်မရှင်က ကုန်းမြင့်ဒေသနေတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများကျင့်သုံးသည့် ရိုးရာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်မှာ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အားယိုယွင်းပျက်စီးစေသည်ဟု အခိုင်အမာဆိုထားပါသည်။ အဆိုပါစနစ်အစား ကုန်းမြင့်စိုက်ပျိုးရေး၊ လှေကားထစ်စိုက်ပျိုးရေး၊ သီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးရေးကဲ့သို့ ခေတ်မီ စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များဖြင့်အစားထိုးရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကော်မရှင်က စည်းရုံးတိုက်တွန်းလေသည်။ ထိုသို့ ရိုးရာသီးနှံသစ်တောရောနှောစိုက်ပျိုးရေးစနစ်အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသော မည်သည့်ထောက်ခံချက်မျိုးမဆိုကို ဖြုတ်ပစ်ရန်တောင်းဆိုနေမှုသည် နိုင်ငံ၏ကျေးလက်ဒေသများ၌ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အစီအမံများ၏သိမ်မွေ့နက်နဲမှုအပေါ် နားလည်နိုင်ရေး ၎င်းဒေသအားနည်းချက်ကို မီးမောင်းထိုးပြနေပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ဖယ်ရှားဖြုတ်ပစ်ခြင်းကို မြန်မာနိုင်ငံတွင်သာမက အခြား ပိုမို ကြီးမားသည့်ဒေသများတွင်ပါအောင်မြင်မှုမရရှိခဲ့သော ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးမှုပျောက်ရေး မူဝါဒအား ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုတစ်ရပ်အဖြစ်လည်း မြင်နိုင်ပါသေး သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ကုန်မြင့်ပိုင်းတွင်နေထိုင်ကြသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ လက်ရှိကာလ၌ ၎င်းတို့၏ဒေသအတွင်း အလွန်တရာမှ ခိုင်မာစိတ်ချရမှုကင်းမဲ့လာသောမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်အခြေအနေများကြောင့် ထိခိုက်ပွန်းပဲ့လွယ်နေပြီ ဖြစ်ရာ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ရိုးရာ မြေနှင့်သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်များအား ထည့်သွင်း စဉ်းစားပေးရန် ပျက်ကွက်ကြခြင်းကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ လတ်တလောအားဖြင့် ထိုသို့သောစနစ် များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေများ၌ အသိအမှတ်ပြုထားခြင်း၊ အကာအကွယ်ပေးထားခြင်းများမရှိခြင်း ကြောင့် NLUP ၏ အခန်း (၈) ၌ ကုန်းမြင့်ပိုင်းတွင်နေထိုင်သော်ငြား ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေလုပ်ပိုင် ခွင့်များရရှိထားသူတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ သက်ဆိုင်ရာဒေသနောက်ခံအခြေအနေအကြောင်းအရာ များအလိုက် အနာဂတ်ကာလမြေစီမံခန့်ခွဲရေးအခြေခံမူဘောင်များဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ဘက်စုံလွှမ်းခြုံမှု ရှိသောလမ်းညွှန်တစ်ရပ်အား ပေးအပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစနစ်များအား အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးခြင်းဆိုင်ရာညွှန်းဆိုချက်ကိုသာမက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေအခွင့်အရေးများအားပယ်ဖျက်ပစ်ရေးလိုလားချက်များသည် တစ်နှစ်တာလုံး NLUP ဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ငန်းစဉ်၏ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်ရှိမှုသဘောသဘာဝအပေါ် သိသိသာသာ သစ္စာ ဖောက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် မြင်လာကြဖွယ်ရှိပါသည်။ ထပ်လောင်းဆိုရသော် WRM ကွင်းဆင်း သုတေသီများပြုလုပ်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံအရေးလေ့လာသူများနှင့်အင်တာဗျူးချက်များအရ ထိုသို့

လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုအနေဖြင့် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၅၀ ၊ ၆၀ မျှ မြန်မာနိုင်ငံအားဖိစီးနေသော ပေါ်လာလိုက်ပျောက်သွားလိုက်ဖြစ်နေသည့်ဥပက္ခများအတွက် အစိုးရနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးသဘောတူညီမှုရရှိရေး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်းများလတ်တလောပြုလုပ်နေသည့် တိုင်းရင်းသားအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရာတွင်ပျက်ပြားသွားမည့် သိသာထင်ရှားသောအန္တရာယ်ကို ဖြစ်လာစေကြောင်းသိရသည်။ “အပြန်အလှန်လေးစားမှုအပေါ်အခြေခံလျက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းမှတစ်ဆင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအကြားမှ ပြဿနာများအားဖြေရှင်းရေး” ဟု ကတိခံထားသည့် NLD ၏ ရွေးကောက်ပွဲကြေညာချက်အပေါ်ထောက်ခံကြည့်လျှင် ဤသို့ဆိုထားသော်ငြား ပိုမို၍နေပါသည်။ (၈)

အကယ်၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေယာအခွင့်အရေးများပယ်ဖျက်ရေးနှင့် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစနစ်အားအသိအမှတ်ပြုကာကွယ်ပေးရေးညွှန်းဆိုချက်တို့ကိုဖယ်ရှားရေးတောင်းဆိုချက်များ အဆင်ပြေမည်ဆိုပါက အထူးကော်မရှင်အနေဖြင့် ရှေ့ပိုင်း၌ဖော်ပြပြီးဖြစ်သော အခြေခံမူများအခန်းမှ ပုဒ်မ ၈ (က) အတွင်းပါရှိသည့်အပြင် အမျိုးသား-အမျိုးသမီးများ၏ တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးများဟူသော အပိုင်း (၉) ၌လည်းပါဝင်နေဖွယ်ရာရှိသည့် မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားနှင့်အမျိုးသမီးတို့၏ တန်းတူညီမျှအခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်းသော မည်သည့်ညွှန်းဆိုမှုမျိုးကိုမဆို ဖယ်ရှားရန် ထပ်မံတောင်းဆိုထားသည်။ အထူးကော်မရှင်၏ယုတ္တိမတန်သောစဉ်းစားပုံမျိုး၌ ထိုသို့သောဆောင်ရွက်ချက်များအားဖယ်ရှားရေးတောင်းဆိုချက်မှာ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုထိခိုက်လိမ့်မည်ဟု တွေးဆထားသည့်အကြောက်တရားအပေါ်တွင်အခြေတည်ထားခြင်းဖြစ်သဖြင့် ယူဆရန်ရှိသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများအနေဖြင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီးများအပေါ်ဆက်လက်ခွဲခြားဆက်ဆံလိုကြသည်ဟုထင်မြင်ထား၍ဖြစ်သည်။ ထိုသို့သောကြေညာချက်အတွက် မည်သည့်အထောက်အထားကိုမျှလည်း ပေးအပ်ထားခြင်းမရှိပေ။ ထုတ်ပြန်ချက်ကြည့်ရသည်မှာ လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်အထောက်အထားတစ်ခုခုအပေါ် အခြေခံထားခြင်းထက်စာလျှင် အမျိုးသားချည်သာလျှင်ဖြစ်သည့် အထူးကော်မရှင်အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကိုယ်ပိုင်အမြင်များအပေါ်သာ ပိုမိုအခြေခံထားပုံရသည်။ အမှန်တကယ်တမ်းတွင် မတ်လ (၈) ရက်နေ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအမျိုးသမီးများနေ့အခမ်းအနားအားကျင်းပရာ၌ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းအပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လှုပ်ရှားမှုများ တစ်ဖန်ပြန်၍ထင်ရှားလာစဉ်အတွင်း မြေနှင့်ပတ်သက်သော အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးများ၏လက်ရှိအခြေအနေက အခြားနိုင်ငံများနည်းတူ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအတွင်း မြေစီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်း အမျိုးသမီးများ၏အခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိအလေးထားမှုများတိုးပွားလာစေရန် အတော်လေးလိုအပ်နေကြောင်းပြသလျက်ရှိသည်။

အထူးကော်မရှင်သည် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အချက်များအားဖယ်ရှားရေး ကြေညာချက်နောက်ပိုင်း လက်ရှိမူဝါဒအတွင်းထပ်မံထည့်သွင်းသင့်သော အသေးစိတ်အကြောင်းအရာ ၆ ခုကို တင်ပြလာပါသည်။ ယင်းတို့အနက်အချို့မှာ အစိုးရအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၏ လည်ပတ်ဆောင်ရွက်ပုံနှင့်သက်ဆိုင်နေပါသည်။ သို့သော် အကြံပြုထားသောပြင်ဆင်ချက်များအနက်မှ များစွာ၏သဘောထားအသံတို့မှာ စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်များဆက်ထိန်းထားနိုင်ရေးအပြင် လိုအပ်သည်ဟုယူဆရသောမြေများအားလုံးကိုအတင်းအဓမ္မရယူရေး အစိုးရ၏စွမ်းဆောင်ရည်နှင့်ဆက်စပ်နေပါသည်။ မှတ်ချက်ပေးသောစာ၏ အပိုဒ် (၆) မှထုတ်နုတ်ထားသည့် အောက်ပါ

သဘောတရားအရ ဆွေးနွေးချက်ဆိုလိုရင်းများကို အဆီလျော်ဆုံးအကျဉ်းချုံးကြည့်နိုင်ပါသည် - “ မြေသယံဇာတများအားလုံး၏မူလပိုင်ရှင်ဖြစ်သောနိုင်ငံတော်အနေဖြင့် လိုအပ်ပါက အများပြည်သူ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ မြေရယူစီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်အပြည့်အဝရှိပြီး ယင်းအချက်ကိုမူဝါဒအတွင်းထည့်သွင်း ထားရမည်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမြေမှအခြားမြေများဆီသို့ မြေအသုံးချပုံပြောင်းလဲခြင်းနှင့် မြေလက်ဝါးကြီးအုပ်ထိန်းချုပ်ခြင်းတို့သည် မြေဈေးနှုန်းများအဆမတန်တက်လာစေပြီး အကျိုးဆက် အားဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများအဖို့ စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်လာရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများအနေဖြင့် မြေကို ထိထိ ရောက်ရောက်အကျိုးရှိရှိအသုံးချလာကြစေရန် သတ်မှတ်တန်ဖိုးနှင့်တကွလျော်ကြေးပေးချေကာ ရယူရန်လိုအပ်ပါသည်။”

အထူးကော်မရှင်များအနေဖြင့် ပြည်သူလူထုအများစု၏ တစ်နှစ်တာကျယ်ပြန့်သောလုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် အချိန်ယူအသေးစိတ်စဉ်ထားသော မြေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆန္ဒများကို မည်သို့စောဒကတက် ဆင်နွှဲသွားမည်ဆိုတာနှင့်ပတ်သက်၍ လတ်တလောမသိရှိရသေးပေ။ အထူးကော်မရှင်၏မှတ်ချက် သည် အစိုးရယန္တရားအားဖြတ်၍ နှေးကွေးစွာရှေ့ဆက်သွားနေပုံရပါသည်။ သို့သော် မေးစရာပေါ်လာ သည်မှာ ထိုသို့သောဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် အစိုးရဘက်မှတစ်ဖက်သတ်ဆက်လက်ကြိုးပမ်းနေမှု ကြောင့် NLUP နှင့်ပတ်သက်၍ တစ်နှစ်တာဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းပါဝင်ခဲ့သော နိုင်ငံသားများ၊ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအစုအဖွဲ့များနှင့် အစိုးရအကြား တိုးတက်လာသည်ဟုပြောဆိုနေကြသော ယုံကြည်မှုနှင့်ချစ်ကြည်မှုတို့အပေါ် မည်သို့သောအကျိုး သက်ရောက်မှုရှိလာမည်ဆိုခြင်းပင်။ ထို့ပြင် မူဝါဒနှင့်ဥပဒေဖော်ထုတ်ရေးဆွဲခြင်းဆိုင်ရာ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုလုပ်ငန်းစဉ်မှ အခြေတည်စအားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုများအပေါ် ထိုသို့သောလှုပ်ရှားတစ်ခုအား ဖော်ကားမှုတစ်ခုအဖြစ်မမြင်သင့်ဘူးလား။ အပြင်မှနေ၍ကြည့်ပါက NLUP အပေါ်တိုက်ခိုက်မှုသည် တစ်ဖက်တွင် မြေနှင့်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အာသာပြင်းပြနေသူများနှင့် အခြားတစ်ဖက်တွင် ပိုနေမြဲကျားနေမြဲအခြေအနေအားထိန်းထားလိုသည့် ခရိုနီ စီးပွားရေးသမားတစ်စုအကြားဆင်နွှဲနေသည့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်တိုက်ပွဲတစ်ခု၏အစိတ်အပိုင်း တစ်ရပ်သဖွယ်ထင်ရပါသည်။

ယခုအထိ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုက္ခအပေးဆုံးဖြစ်နိုင်သည်မှာ အဓိကအားဖြင့် ရွေးကောက်ခြင်း မခံရသော်လည်း ထူးထူးခြားခြား ဩဇာတိက္ကမကြီးမားသောလွှတ်တော်အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်းလယ်ယာမြေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအစီအစဉ်အပေါ် ကြီးမားသည့်အရှိန်အဝါအသုံးချနေပုံ ရခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ဆန္ဒသဘောထားများကို ထိုသို့သော သို့သိပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကြောင့် ပယ်ဖျက်သွားစေမည်လော။

ဆောင်းပါးကို WRM ကွင်းဆင်းသုတေသီများထံမှရရှိသောအချက်အလက်များအပြင် အောက်ပါ ရည်ညွှန်းကိုးကားထားသည့်သတင်းအချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံ၍ **WRM အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးရုံးက ပြုစုရေးသားထားပါသည်။**

(၁) NLD ဆိုသည်မှာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ပါတီအား ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် အာဏာရပါတီအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ရပ်တည်လျက်ရှိကာ ပါတီ

ဥက္ကဋ္ဌနှင့်နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က တာဝန်ယူဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

(၂) Forbes, E., (2017). Civil Society Participation in Land Policy Making: the innovative experience of Myanmar's pre-consultation on the National Land Use Policy. Mekong Regional Land Governance Project. Vientiane and Yangon.

(၃) Namati, (2016). Gendered aspects of land rights in Myanmar: Evidence from Paralegal Casework. pp 5-6.

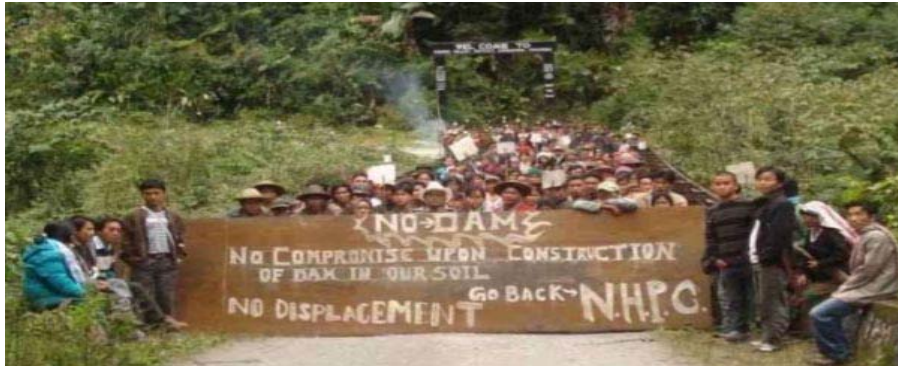
(၄) <http://frontiermyanmar.net/en/law-reform-a-daunting-challenge>

(၅) http://www2.irrawaddy.com/article.php?art_id=14151&page=3

(၆) <http://www.mmtimes.com/index.php/national-news/nay-pyi-taw/18853-thura-u-shwe-mann-appointed-to-head-own-legislative-commission.html>

(၇) <https://cdeweb4.unibe.ch/Pages/News/149/OneMap-Myanmar-New-CDE-project-launched.aspx>

(၈) http://www.burmalibrary.org/docs21/NLD_2015_Election_Manifesto-en.pdf

အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းမှသစ်တောများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းဟုသိကြသည့် သို့မဟုတ် အရှေ့မြောက်ပိုင်းဟုသာရည်ညွှန်းကြသည့် ဒေသသည် နီပေါ၊ ဘူတန်၊ တရုတ်၊ မြန်မာနှင့်ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံများ၏ဝန်းရံထားခြင်းခံရပြီး အိန္ဒိယ ပြည်မကြီးနှင့် အကြမ်းဖျင်း ကီလိုမီတာ ၂၀ မျှသာကျယ်သောပေါင်းကူးကုန်းမြေတစ်ခုဖြင့် သေးသေး မျှင်မျှင်တွဲဆက်ထားပါသည်။ ဒေသတွင်း၌ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနွယ်ပေါင်း ၂၀၀ ကျော်မှီတင်း နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ၎င်းတို့အများစုမှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ အစားအစာ၊ အဝတ်အထည်၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအရ နီးစပ်မှုရှိကြပြီး မျိုးနွယ်စုတစ်စုချင်းအလိုက် ကွဲပြားခြားနားသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့ကြသည်။

မြို့ပြထွန်းကားလာမှု အထူးသဖြင့် မြို့တော်ကြီးများ၌ ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသော်လည်း အဓိကအားဖြင့် သဘာဝကဗွေဆိုပေးနေသည့် ရပ်ရွာလူမှုအသိုက်အဝန်းဘဝမှာမူဆက်ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ တောင်များ၊ သစ်တောများနှင့် မြစ်ချောင်းများက ၎င်းတို့၏ဘဝအားပုံဖော်ပေးနေကြသည်။ ကမ္ဘာ့အရင်းအနှီးများ နှင့်တူးဖော်ထုတ်ယူရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ဝေးလံခေါင်သီသည့်အရပ်ဒေသများတိုင်အောင် တိုးဝင်လျက်ရှိကြသဖြင့် ယင်းနှင့်အပြိုင် အစိုးရနှင့်ကော်ပိုရေးရှင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း ၎င်းတို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို ဆက်လက်ရှေ့တိုးလုပ်ဆောင်လျက်ရှိရာ ယခုအခါ ပို၍တောင် များပြားလာပါသည်။ ဤသို့ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရှေ့တန်းရောက်လာသည့် အခြေအနေအချိန်အခါ မျိုးတွင် သစ်တောများ၏အဓိပ္ပါယ်နှင့်အသုံးချပုံတို့ကို ပြန်လည်၍အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပေးနေရပါသည်။

စာရင်းဇယားအရသစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုမှာ ဒေသအတွင်းရှိ ပြည်နယ်အများစုတွင် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်မှ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်အထိရှိကြသည်။ ဤဒေသမှာ ကမ္ဘာပေါ်၌ ဂေဟစနစ်ပိုင်းအရကွဲပြားကာ ပကတိ အတိုင်းကျန်ရှိနေဆဲဒေသအနည်းငယ်အနက်မှ ဒေသတစ်ခုဖြစ်သည်။ အဆိုပါသစ်တောကြီးများ အတွင်း၌ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူအဖွဲ့အစည်းများရှင်သန်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့က အဆိုပါတောကြီး များကို ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်း၏ထိန်းချုပ်မှုအောက်၌ ပိုင်ဆိုင်ထား ၊ ထိန်းသိမ်းထားကြပါသည်။ အဆိုပါ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူထုပိုင်သစ်တောများတွင် အစိုးရ၏တိုက်ရိုက်ဩဇာအာဏာမရှိကြရာ နိုင်ငံပိုင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်တောများနှင့် ကြီးပိုင်းတောများမှလွဲ၍ဖြစ်သည်။ ဥပမာ မကီပူရ်ပြည်နယ်တွင် စုစုပေါင်းဧရိယာ၏ ၇၇ ရာခိုင်နှုန်းကျော်မှာသစ်တောများဖြစ်သော်လည်း ယင်းတို့အနက်မှ ၇ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သာလျှင် ပြည်နယ်အစိုးရလက်အောက်တွင်ရှိပြီး ကျန်ရှိနေသောသစ်တောမြေများမှာ

ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူထု၏တိုက်ရိုက်ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိနေပါသည်။ သို့သော် အာသံပြည်နယ် တွင်မူ ဗြိတိသျှကိုလိုနီများ၏ စီးပွားဖြစ်ကျွန်းသစ်စိုက်ပျိုးမှုများကြောင့် ပကတိကျန်ရှိနေသော သစ်တောများ၏ကြီးမားလှသည့်လမ်းကြောင်းများပျက်စီးခဲ့ရလေသည်။ ယနေ့အခါ အာသံပြည်နယ်၌ ဟက်တာပေါင်း ၃၁၂,၂၁၀ ဟက်တာကို ကျွန်းသစ်စိုက်ခင်းများကနေရာယူထားရာ ကမ္ဘာပေါ်၌ တစ်ခုတည်းသော အကြီးမားဆုံးကျွန်းသစ်စိုက်ခင်းဒေသကြီးဖြစ်မည်ဟုယုံကြည်ရသည်။

အထူးသဖြင့် ရာဘာကဲ့သို့ စီးပွားဖြစ်ငွေပေါ်သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းများမှာ ဒေသအတွက်အသစ်အဆန်း မဟုတ်စဉ် ယင်းတို့၏ဧရိယာများမှာမူ နဂိုအတိုင်းရှိနေသောသစ်တောများဆီသို့ ပိုမိုဝါးမျိုရောက်ရှိ လာသည်။ လက်ဖက်နှင့်ကော်ဖီစိုက်ခင်းများမှာလည်း တောင်ပေါ်သစ်တောများဆီသို့ ချဲ့ထွင် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ဤပုဂံပြည်နယ်တွင် ဟက်တာပေါင်း ၁၀၀,၀၀၀ အထိ ရာဘာများထပ်မံ စိုက်ပျိုးခြင်းအတွက်ကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများစတင်နေပြီဖြစ်သည်။ ယင်းပြည်နယ်မှာ အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၌ ဒုတိယအကြီးဆုံးသဘာဝရာဘာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေသူဖြစ်သည်။ ချဲ့ထွင်မှုမှာ ဒေသ အာဏာပိုင်များအောက်ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုနယ်များနှင့်ဆိုင်သောသစ်တောမြေများတွင် ဖြစ်ပေါ် နေခြင်းဖြစ်သည်။ ရာဘာစိုက်ခင်းများမှာ အာရိနားချားနှင့်နာဂလန်းပြည်နယ်များအထိလည်း ချဲ့ထွင် ရောက်ရှိနေကြပြီဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်စက်မှုသီးနှံစိုက်ခင်းချဲ့ထွင်မှုမှာ မိဖိုရမ်ပြည်နယ်ရှိ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးမှုဖြစ်သည်။ မိဖိုရမ် ပြည်နယ်အစိုးရက ဆီအုန်းစိုက်ဧရိယာအား ဟက်တာ ၁၅၀,၀၀၀ ဝန်းကျင်အထိတိုးချဲ့သွားရန် ရည်မှန်းထားလေသည်။

မိဂါလာရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများ အထူးသဖြင့် ကျောက်မီးသွေးနှင့်ထုံးကျောက်တူးဖော်ခြင်း များ၏သစ်တောပျက်စီးမှုများကို ကောင်းစွာမှတ်တမ်းပြုစုထားပြီး နောက်ထပ်ကျောက်မီးသွေး တွင်းအား နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်က ပိတ်ပင်ထားခဲ့သည်။ (၁) ရပ်ရွာလူထုထိန်းချုပ်ထားသော မြေပေါ်၌ စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးခြင်းများနှင့် ပမာဏကြီးမားသည့်သတ္တုတူးဖော်မှုများတိုးတက်လာခြင်း တို့က လူ့အဖွဲ့အစည်း/ကျေးရွာများ၏ပြောင်းလဲနေသောသဘာဝနှင့် ၎င်းတို့အပေါ်ရှိနေသည့်ဖိအား များကိုလည်း ညွှန်ပြလျက်ရှိသည်။

ဤဒေသအတွင်း သစ်တောများအားစီမံအုပ်ချုပ်နေသည့် ဥပဒေများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ ပြောင်းလဲ နေကြသည်။ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများနှင့်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မျိုးနွယ်စုတစ်စုနှင့်တစ်စု တူညီမှု မရှိကြသော်လည်း ၎င်းတို့သည် လူထုအားဦးစားပေးကြပါသည်။ ထုံးစံအတိုင်း ရွာသူကြီးများ သို့မဟုတ် ရွာကောင်စီ နှင့်/သို့မဟုတ် မျိုးနွယ်စုကောင်စီတို့သည် ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း အလို့ငှာ သစ်တောမြေကို မိသားစုတစ်စုထံသို့ ခွဲဝေပေးနိုင်ကြသည်။ အကယ်၍ မြေလုပ်ကွက် တစ်ကွက်အားစွန့်ပစ်ပြီးပါက ယင်းမှာ ရပ်ရွာလူထုထံသို့ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။ မြေ ရောင်းချမှုအားခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိသလို တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ်သို့ ရိုးရာအစဉ်အလာ အရအမွေဆက်ခံခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းပေးခြင်းမပြုနိုင်သော ရပ်ရွာလူထုပိုင်မြေလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော်ငြား တစ်စုံတစ်ဦး၏ပိုင်ဆိုင်မှုအဖြစ်သို့ မြေရောင်းချပေးခြင်းနှင့်လွှဲပြောင်းပေးခြင်းနှစ်ရပ် စလုံး၌ အတွင်းအပြင်ဖိအားနှစ်ရပ်လုံး၏အကျိုးဆက်တစ်ခုအဖြစ် ထိပါးမှုများရှိလာကြသည်။

ယနေ့အခါတွင် ဒေသခံမျိုးနွယ်စုခေါင်းဆောင်များသည် "ကန့်ကွက်စရာမရှိသောလက်မှတ်" ဟု သိအပ်သောအရာမှတစ်ဆင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့်အခြားသောဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာအောင်မြင်ကြောင်းသက်သေခံအထောက်အထားစာရွက်စာတမ်းထုတ်ပေးသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံသို့ မြေ/သစ်တောများကိုလက်လွှတ်ပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း သိနေကြသည်။ အခြားသောဖြစ်ရပ်များတွင် သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ခွင့်ပြုချက်များကို ကျေးရွာကောင်စီများကထုတ်ပေးသည့် ကိုင်ထားကြရာ အနာဂတ်တစ်ချိန်ချိန်၌ သဘောတူညီချက်နှင့်ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ခွင့်တို့ အသက်ဝင်လာမည်ဟူသော စိတ်အေးရန်အားပေးနေသည့်သက်သေအထောက်အထားဖြစ်သည်။

ရေးဆွဲပြီးဖြစ်သည့် မျိုးနွယ်စုများနှင့်အခြားမိရိုးဖလာသစ်တောတွင်းနေထိုင်သူများ (သစ်တောဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများအသိအမှတ်ပြုပေးခြင်း) ဆိုင်ရာအက်ဥပဒေ (၂၀၀၆) သည် မျိုးနွယ်စုဝင်များနှင့်သစ်တောများအတွင်း မိရိုးဖလာနေထိုင်သူများအပေါ်သက်ရောက်ပြီးဖြစ်သော ယခင်အစဉ်အဆက် တရားမျှတမှုကင်းမဲ့ခဲ့ခြင်းများကို တရားသဖြင့်ပြန်ဖြစ်စေရန်ကြိုးပမ်းနေသည့် တိုးတက်မှုရှိလာသောနိုင်ငံတော်မူဝါဒတစ်ခုဖြစ်သည်။ ယင်းကို သစ်တောအခွင့်အရေးဥပဒေ၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုအခွင့်အရေးဥပဒေ၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းနှင့် တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုမြေယာဥပဒေ (WRM သတင်းလွှာ ၂၀၀၅ အားဖတ်ရှုပါ) ဟုလည်းခေါ်ဆိုကြသည်။ ဤဥပဒေသည် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အနေဖြင့် အခြားအရာများအနက် ရေးဆွဲထားသည့်သစ်တောတွင်းနေထိုင်ပုံဖြင့် သစ်တောဆိုင်ရာအခွင့်အရေးများနှင့်အလုပ်အကိုင်တို့ကို အဆိုပါသစ်တောများအတွင်း မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာနေထိုင်လာကြသော်လည်း မိမိတို့၏အခွင့်အရေးများအား မှတ်တမ်းမတင်နိုင်ခဲ့ကြသော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများနှင့် အခြားသောမိရိုးဖလာနေထိုင်လာသူများအတွက် အသိအမှတ်ပြုတရားဝင်အပ်နှင်းခဲ့ပါသည်။ အာသံနှင့်တြိပုရ်မှလွဲ၍ အရှေ့မြောက်ပိုင်းရှိအခြားသောပြည်နယ် (၆) ပြည်နယ်တို့တွင် ငြင်းခုံမှုနှင့်တကွ အဆိုပါဥပဒေအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမရှိသေးရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သစ်တောများအတွက် ရပ်ရွာလူထု၏ပိုင်ဆိုင်မှုရှိထားပြီးဖြစ်၍ ပြင်ပဥပဒေများအနေဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင် တည်ဆဲဒေသတွင်းအာဏာပိုင်များထက် ပိုမိုအခရာကျသွားနိုင်သည်ဟူသော စိုးရိမ်မှုရှိနေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

လာမည့်နှစ်များအတွင်း ဒေသတွင်းရှိသစ်တောများအပေါ် နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းထိခိုက်စေနိုင်မည့် အချက်များတွင် သတ္တုတွင်းများချဲ့ထွင်ခြင်း၊ ဆည်များ၊ အဝေးပြေးလမ်းများနှင့်မီးရထားလမ်းများ တိုးချဲ့ခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးမှုများတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့်ဆက်နွှယ်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်များစသည်တို့ပါဝင်နေကြသည်။

ကျောက်မီးသွေးတူးဖော်မှုသည် အာသံနှင့် မက်ဂါလေးရာပြည်နယ်များ၌ အလွန်အရေးကြီးသော ပြဿနာဖြစ်သည်။ ယင်း၏ ဆိုးရွားလှသောပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုများကြောင့် ယခုအခါ နိုင်ငံတော်တရားရုံးချုပ်၊ အမျိုးသားအစီမံအစဉ်ဆိုင်ရာရုံးက ကျောက်မီးသွေးတွင်းများအား ပိတ်ပင်ထားပြီးဖြစ်သည် (၁) ။ နာဂလန်းပြည်နယ် ၊ ပေါ့ခေရိုင်ရှိ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကော်ပိုရေးရှင်း (ONGC) ၏လုပ်ကွက်များ၌ ရေနံယိုဖိတ်မှုတစ်ရပ်သည် သစ်တောများနှင့်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမြေများအပေါ် ကြီးစွာသောအပျက်အစီးများအားဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ (၂) ဒေသတွင်းမှအဖွဲ့အစည်းများသည် လျော်ကြေးပေးရန်နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ပေးရေးအတွက် တရားရုံးအထံသွားရောက်တိုင်ကြားခဲ့ကြသည်။ မီရီရမ် ၊ မကီပူရ်နှင့် အာရီနားချားပြည်နယ်

များ၌လည်း ရေနံတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လက်တလော အဆိုပြုထားမှုများရှိနေပါသည်။ အဆိုပါအဆိုပြုချက်များအားလုံးသည် သစ်တောဧရိယာများပျက်စီးခြင်းကိုဖြစ်ပေါ်စေလိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး အခြားအသုံးချမှုများဆီသို့ လမ်းကြောင်းပြောင်းသွားစေမည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ဆည်များနှင့်ရေကာတာပေါင်း ၁၅၀ ကျော်တည်ဆောက်သွားရန် အစိုးရကစီစဉ်လျက်ရှိရာ ယင်းတို့အနက်အများစုသည် အကြီးစားတည်ဆောက်မှုများဖြစ်ကြသည်။ အာရီနားချားပြည်နယ် တစ်ခုတည်းမှာပင် အစိုးရသည် မြစ်ပေါင်း ၄၂ စင်းပေါ်၌ ဆည်နှင့်ရေကာတာပေါင်း ၁၂၇ ခုအတွက် ဆောက်လုပ်သွားမည့်ကုမ္ပဏီအရေအတွက်ပေါင်း ၅၉ ကုမ္ပဏီနှင့် သဘောတူညီချက်စာချုပ်များ လက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မဂ္ဂါဝပ် ၄၂,၅၉၁ မဂ္ဂါဝပ် ထုတ်လုပ်သွားရန် ရည်မှန်း ထားသည်။ အဆိုပါ ဆည်၊ရေကာတာများအားလုံးသည် သိပ်သည်းကာ နဂိုအတိုင်းကျန်ရှိသည့် သစ်တောဧရိယာများ၏ လမ်းကြောင်းများကို မြှုပ်သွားစေမည်ဖြစ်သည်။ မင်္ဂလာပူပြည်နယ်တွင် တည်ဆောက်လိုက်ပါက သစ်တောမြေ ၂၂,၇၇၇ ဟက်တာအားနှစ်မြှုပ်သွားစေမည့် အငြင်းပွားစရာ တီးပိုင်မတ်ဆည်အား ဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီဖြစ်သည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပမှ သဲသည့်အောင်ကန့်ကွက်သံတို့ နှင့်အတူ ဒေသတွင်းအတိုက်အခံပြုမှုတို့သည် ကြီးမားလှသည့်သစ်တောဧရိယာနှင့် အဆိုပါ သစ်တောများနှင့်စပ်ကာ မရေတွက်နိုင်သောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများကိုနှစ်မြှုပ်သွားစေမည့် ထို ဆည်တည်ဆောက်မှုရပ်တန့်လိုက်ရသည့် ရှားရှားပါးပါးဖြစ်ရပ်ပေါ်ပေါက်လာစေရန်ကူညီခဲ့ ကြပါသည်။

အဝေးပြေးလမ်းများ၊ ရထားလမ်းများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများသည် ဒေသအားလမ်းကြောင်း ဖွင့်ပေးရန်အတွက် အိန္ဒိယအစိုးရ၏အစီအစဉ်တွင်ပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည်။ ယင်းတို့မှာ ခရီးသွားလုပ်ငန်းအတွက် ဒေသ၏ယဉ်ကျေးမှုနှင့်အလှတရားတို့အားလှစ်ဟပြသခြင်း ၊ သစ်ထုတ်လုပ်မှု နှင့်ယင်း၏ကာဗွန်သိုလျှော့နိုင်မှုစွမ်း၊ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးဝါးစသည်တို့အတွက် သစ်တောများအား လမ်းဖွင့်ပေးခြင်း၊ တွင်းထွက်သတ္တုများအားအမွေယူငင်ခြင်းအပြင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အား ပထဝီအနေအထားအရ၊ စီးပွားရေးအရလွှမ်းမိုးနိုင်စွမ်းရှိသော အာဆီယံဒေသကြီးနှင့်ချိတ်ဆက် ပေးရေး အခြေခံအဆောက်အအုံတို့အားလမ်းဖွင့်ပေးခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။ အရေးပါသည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံလုပ်ငန်းနှစ်ရပ်ဖြစ်သော အာရှဖြတ်ကျော်အဝေးပြေးလမ်းနှင့် အာရှဖြတ်ကျော် မီးရထားလမ်းတို့မှာ လက်တလောအားဖြင့် တည်ဆောက်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ တောင်အာရှဒေသနှင့် အရှေ့တောင်အာရှဒေသတို့အားဆက်သွယ်ပေးမည့် အဓိကကျသည့် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကွန်ရက်တစ်ခုအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲထားပြီးဖြစ်သည့်အပြင် ဒေသဆိုင်ရာစွမ်းအင်ကွန်ရက်အား စတင်နေပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအားလုံးတွင် သစ်တော နေလူသားများ၏ ရှင်သန်ရပ်တည်မှုနည်းလမ်းနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအပေါ် တိုက်ရိုက်ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများရှိနေပြီး ကြီးမားလှသည့်သစ်တောဧရိယာများကို ဖျက်ဆီးပစ်မည် ဖြစ်သည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့်သစ်တော

အရှေ့မြောက်ဘက်တစ်လွှား၌တွေ့ရှိရသူများကဲ့သို့ သစ်တောမှီခိုနေထိုင်သူ လူထုအသိုက်အဝန်း အနေဖြင့် ကာဗွန်ထွက်ရှိမှုနည်းပါးသည့် ရှင်သန်ရပ်တည်မှုနည်းလမ်းအများစုအနက်မှအချို့တွင်

ဦးဆောင်နေထိုင်နိုင်ကြစဉ် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုမှာ ၎င်းတို့၏ဘဝရှင်သန်နေထိုင်ပုံနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများအပေါ် ထိခိုက်လျက်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ထိုသို့ထိခိုက်မှုများအား ပို၍ ဆိုးရွားစေသည်မှာ သစ်တောနှင့်ဆက်နွယ်သည့်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားနှစ်ရပ်အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့သည် ကမ္ဘာကြီးပူဇွန်မှုအားလျော့ချရန်အကူအညီပေးလိမ့်မည်ဟု ယူဆထား၍ ဖြစ်သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ ယိုယွင်းပျက်စီးနေသည့်မြေဟုဆိုနိုင်သောမြေများအား ပြန်လည် ထိန်းသိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ကာဗွန်သိုလျောင်ရာ ၊ ကာဗွန်စုပ်ယူရာသစ်တောများအဖြစ် လက်ရှိ သစ်တောများအားအကာအကွယ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဒုတိယလုပ်ငန်းအမျိုးအစားမှာ သီးနှံလောင်စာ သို့မဟုတ် စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှုအတွက် စက်မှုဘက်ဆိုင်ရာဇီဝလောင်စာစိုက်ပျိုးမှုဖြစ်သည်။ စိုက်ခင်း များကို ယင်းရည်ရွယ်ချက်များအတွက်ထူထောင်ထားရာတွင် အများအားဖြင့် ကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်း ကြီးများကပိုင်ဆိုင်ထိန်းချုပ်ထားကြပြီး သစ်တောတစ်ခုအဖြစ် အနည်းငယ်မျှ စဉ်းစားဖို့နေနေသာသာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်သော၊ သီးနှံတစ်မျိုးတည်းစိုက်ပျိုးထားသော ကျယ်ပြောသောဧရိယာများဖြစ်သည်။

အရှေ့မြောက်ပိုင်းရှိ သစ်တောကာဗွန်စီမံကိန်းများ၏ ဗိသုကာများအနက်မှတစ်ဦးမှာ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏လေ့လာမှုဖြစ်သော 'အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်တိုးတက်ရေး အတွက် သဘာဝသယံဇာတ၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆက်စပ်မှု' ၏အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် (၃) နောက်ခံအကြောင်းအရာလေ့လာမှုတစ်ခုဖြစ်သော 'အိန္ဒိယနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်း ကာဗွန်ဘဏ္ဍာငွေ နှင့်သစ်တောကဏ္ဍ' သည် ပိုမိုအကျိုးအမြတ်ရှိသည့်သစ်တောကာဗွန်စီမံကိန်းများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်သစ်တောမြေများကိုပြောင်းလဲပစ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပြတ်သားစွာ ကူညီလမ်းဖွင့် ပေးထားသည်။ 'အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း သစ်တောကဏ္ဍသုံးသပ်ချက်' ဟုခေါင်းစဉ်တပ်ထားသည့် အလားတူလေ့လာမှုအတွက် နောက်ထပ်သတင်းအချက်အလက်အကျဉ်းချုပ်၌လည်း ဒေသအတွင်း ကာဗွန်ဖမ်းယူမှုအစီအစဉ်များကိုညွှန်ပြထားသည်။ ယင်းဒေသ၏ သစ်တောကဏ္ဍအတွင်းဝင်ရောက် ဆောင်ရွက်ရန်ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ပြတ်သားသောရည်ရွယ်ချက်နှင့်အတူ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည်မှာ ကမ္ဘာ့ဘဏ် ၏ အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းစီမံကိန်းများတွင် ကာဗွန်နှင့် ပတ်သက်သည့် စီမံကိန်းအမြောက်အမြားပါဝင်နေမည်ဆိုခြင်းပင်။ ဤစီမံကိန်းအတွင်း အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသကြီး တစ်ခုလုံးပါဝင်စေရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က အစီအစဉ်ရေးဆွဲထားလျှင်၊ ထို့ပြင် ကာဗွန်စုပ်သစ်တောများမှာ ပါဝင်သည့်ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီရှိ စီမံကိန်း၏အစိတ်အပိုင်းဖြစ်နေကြလျှင် ယင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ အားလုံးသောမြေမျက်နှာပြင်အနေအထားနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကြပ်အတည်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဤသို့မှားယွင်းသည့်ဖြေရှင်းချက်ကြောင့် ဆိုးကျိုးများခံစားကြရမည် ဖြစ်သည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံအခြေစိုက် နိုင်ငံတကာလူထုအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအဖွဲ့အစည်း (CFI) အနေဖြင့် မောဗလန် REDD+ စီမံကိန်းအား ယင်းဒေသအတွင်း၌ ပထမဆုံးရှေ့ပြေးစီမံကိန်းအဖြစ် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ (၄) အဆိုပါစီမံကိန်းမှာ မက်ဂါလေရာခရိုင်အတွင်းမှ အရှေ့ခါဆီ တောင်ကုန်းများ၌တည်ရှိပြီး CFI ၏ ခါဆီတောင်ကုန်းလူထု REDD+ စီမံကိန်းဟုလည်း တစ်ခါတစ်ရံ ရည်ညွှန်းကြသည်။ စီမံကိန်းဧရိယာအနေဖြင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် ရွက်အုပ်တော ၉၂၇၀ ဟက်တာနှင့် ရွက်ဖွင့်တော ၅၉၄၇ ဟက်တာခန့်ပါဝင်နေသော ဟက်တာစုစုပေါင်း ၁၅၂၁၇ ခန့်အထိ ကျယ်ဝန်း ပါသည်။ REDD+ စီမံကိန်းအတွင်းပါဝင်နေသည့်သစ်တောများမှာ ရှေးကျပြီး အလေးအမြတ်ထားရာ သစ်တောအုပ်များဖြစ်သည်။ CFI က ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည့်သူများအဖြစ် ဒေသခံအင်ဂျီအိုအဖွဲ့ များနှင့် အခြားသောဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းအရေအတွက်တို့အား စာရင်းပြုလုပ်ရာ ဘက်သာနီအသင်း၊

ခါဆီတောင်ကုန်းများကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရခရိုင်ကောင်စီ၊ မြေကမ္ဘာလှုပ်ရှားမှု နှင့် ယူနိုက်တက် ကင်ဒမ်းအခြေစိုက် ပုဂ္ဂလိကဝါတာလူးဖောင်ဒေးရှင်းစသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဒေသခံ Ka Synjuk Ki Hima Arliang Wah Umiam ၊ မောဖလန်သက်သာချောင်ချိရေးအသင်းအား CFI နှင့်တွဲဖက်၍ စီမံကိန်းထောက်ခံအားပေးသူအဖြစ် ထည့်သွင်းထားခဲ့သည်။ ဝါတာလူးဖောင်ဒေးရှင်းက စီမံကိန်း အား ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွက် ပေါင်ငွေ ၁၀၀,၀၀၀ ငွေကြေးအကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း စာရွက်စာတမ်းများအရ REDD+ စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သောသစ်တောများအတွက် ကာဗွန်ဆိုင်ရာ ရပိုင်ခွင့်များမှာ Ka Synjuk Ki Hima Arliang Wah Umiam ၊ မောဖလန်သက်သာချောင်ချိရေး အသင်းအတွက်ဖြစ်သည်။ ခါဆီတောင်ကုန်းလူထု REDD+ စီမံကိန်းအား ၂၀၁၃ ခုနှစ် မတ်လတွင် Plan Vivo (အိဒင်ဘာ့ ၊ ယူကေ) စံသတ်မှတ်ချက်များအရ လက်မှတ်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် REDD+ ခရက်ဒစ်များထုတ်ပေးမှုအပေါ် မြေရာခံနေသော ပုဂ္ဂလိကအချက်အလက်ဘဏ် တစ်ခုဖြစ်သည့် မာကစ်မှတ်ပုံတင်ရုံး၌ ကာဗွန်ခြေဖျက်ပေးမှုလက်မှတ်ပေါင်း ၂၁၈၅၅ စောင်အား ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုဒုတိယအဆင့်သို့ရောက်ရှိ လာပြီဖြစ်ကြောင်း စီမံကိန်းစာရွက်စာတမ်းများအရသိရှိပါသည်။

အွန်လိုင်းပေါ်ရှိစာရွက်စာတမ်းများတွင် အထက်၌ဖော်ပြထားသည်များနှင့်ပတ်သက်၍အားလုံးပါရှိစဉ် သစ်တောများ၏ပိုင်ရှင်အစစ်အမှန်ဖြစ်သည့် လက်တွေ့မြေပြင်ပေါ်မှပြည်သူလူထုမှာမူ REDD+ ပတ်သက်၍ ဘာကိုဆိုလိုကြောင်းမသိရှိကြပေ။ ရွာသူရွာသားများမှာ တောင်ကုန်းများပေါ်၌ သီးနှံများ စိုက်ပျိုးလေ့ရှိကြသည်။ သို့သော် REDD+ စီမံကိန်းစတင်လာသောအခါ ၎င်းတို့အနေဖြင့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် အခြားသောနေရာများအားရှာဖွေခဲ့ရလေသည်။ အဆိုပါ REDD+ စီမံကိန်း၏အကျိုး ကျေးဇူးမှာ ရွာသူရွာသားများအတွက် အင်မတန်နည်းပါးလှသည်။

ဟက်တာပေါင်း ၄၄၃၉၁ ဟက်တာကိုလွှမ်းခြုံမှုရှိသည့် နောက်ထပ် REDD+ စီမံကိန်းအသစ်မှာ မီဖီရမ်ပြည်နယ် ၊ အစ်ဇောနှင့်မာမစ်ခရိုင်များ၌ တည်ရှိလေသည်။ ဤစီမံကိန်းအသစ်ကို အိန္ဒိယ သစ်တောသုတေသနနှင့်ပညာပေးကောင်စီ (ICFRE) ၊ တောင်တန်းဒေသများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် နီပေါနိုင်ငံအခြေစိုက် ICIMOD နှင့် ဂျာမနီအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့အစည်း GIZ တို့က အတူပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။ (၅) မောဖလန် REDD+ စီမံကိန်းနှင့်အတူတူပင် ရွာသားများနှင့်ကျေးရွာကောင်စီများမှ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် REDD+ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သို့လုပ်ဆောင်နေသည်၊ မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိသည်စသောသတင်းအချက်အလက်များကို အနည်းငယ်သာရရှိခြင်း မှသည် လုံးဝမရခြင်းအထိ ဖြစ်နေကြသည်။ ၎င်းတို့၏စာရွက်စာတမ်းများအတွင်း၌ REDD+ စီမံကိန်း များကို ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းမှထွက်ပေါက်တစ်ခုအဖြစ်ပုံဖော်ထားပြီး ထိုသို့သော သစ်တောကာဗွန်ချေဖျက်ရေးလုပ်ငန်းသစ်များအနေဖြင့် ကျေးရွာများ၏ငွေကြေးလိုအပ်ချက်များကို စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်မည်ဟု ဖော်ပြထားကြသည်။ ဤစာရေးသူသွားရောက်ခဲ့သော ရွာနှစ်ရွာ တွင် REDD+ စီမံကိန်းမရောက်လာမီကပင် လက်ရှိသစ်တောကို ကျေးရွာ၏အားထုတ်မှုဖြင့် နှစ်ပေါင်း များစွာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကာဗွန်စီမံကိန်းသည် REDD+ စီမံကိန်းရောက်ရှိ လာခြင်းမတိုင်ခင်ကာလများစွာကပင် သစ်တောကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ခက်ခဲကြီးမား သည့်အလုပ်များနှင့် မိမိဆန္ဒအလျောက်တာဝန်ယူကတိပြုခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးအပ်ခဲ့ကြသော ရွာသူရွာသားများထံမှ သစ်တောများကို ငွေကြေးပေးအပ်ကာလွှဲပြောင်းရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်နေပါသည်။

ယနေ့အချိန်အခါသည် ဒေသခံပြည်သူလူထုများအဖို့ မိမိတို့၏သစ်တောများအပေါ်ထိန်းချုပ်ခွင့်ကို ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများလက်သို့ ဆုံးရှုံးနေရသည့် ခေတ်သစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသတွင် သစ်တောများအပြင် လူသားများ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကိုပါထိခိုက်စေခဲ့သည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကာကွယ်ရေးအမည်ဖြင့်လှုံ့ဆော်မှုဖြင့်တင် ခဲ့သောဒုတိယလုပ်ငန်းအမျိုးအစားမှာ သီးနှံလောင်စာစိုက်ခင်းများဖြစ်ပြီး အများစုမှာ ကြက်ဆူပင်များ ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယအစိုးရ၏ စီမံကိန်းကော်မရှင်သည် သီးနှံလောင်စာစိုက်ပျိုးခြင်းများဖြင့်တင်ရန် ကော်မတီများဖွဲ့စည်းပေးခဲ့ရာ ၎င်းတို့သည် ထုတ်ကုန်ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အင်ဂျင်နီယာလုပ်ငန်းပိုင်း လေ့လာရေး၊ ဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပိုင်းလွယ်ကူစေရေး၊ စိုက်ပျိုးမှုစံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ပေးရေး နှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေပေးရေးစသည်တို့တွင် ရင်းနှီးမြုပ်နှံခဲ့ကြရသည်။ အရှေ့မြောက်ဒေသတွင် ဖက်စပ်ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ဒီဂမ်းဂီလျံဆမ်မာဂါ သည် ကြက်ဆူစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် အဓိက တွန်းအားပေးလှုံ့ဆော်သူဖြစ်သည်။ ဒီဂမ်းဂီလျံဆမ်မာဂါ (ယူကေ) သည် သီးနှံ လောင်စာထုတ်လုပ်ရေးအတွက်မြေရယူသည့် ပထမဆုံးကုမ္ပဏီများအနက်မှတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဂီလျံဆမ်မာဂါမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ အကြီးမားဆုံးလက်ဖက်စိုက်ပျိုးသူအုပ်စုဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ထံ၌ အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်တစ်ခွင်သာမက အာရှနှင့်အာဖရိကနိုင်ငံများတွင်ပါ ကြက်ဆူပင်များတိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးသွားမည့် ကြီးမားသည့်အစီအစဉ်များရှိပါသည်။ အရှေ့မြောက်ဒေသတစ်ခုတည်းတွင်ပင် ကြက်ဆူပင်စိုက်ခင်း ဟက်တာ ၁၀၀,၀၀၀ အထိလျာထားကြောင်း ၎င်းတို့ကကြေညာခဲ့ပြီး တောင်သူ များနှင့်ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးသူများမှာ ဘဏ်ချေးငွေများ၊ ပြန်လည်ဝယ်ယူပေးမည့်ဟူသော အာမခံချက်များဖြင့် သွေးဆောင်ခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ အခြားသောနေရာများကဲ့သို့ပင် ကြက်ဆူပင် စိုက်ပျိုးရေးစမ်းသပ်မှုများမှာအောင်မြင်ခဲ့ပုံမရသော်လည်း ကုန်ကျစရိတ်များကို ရွာသားများကကျခံ ပေးခဲ့ရပါသည်။ ရွာသားများအဖို့ ငွေကြေးကုန်ကျခံခဲ့ရသော်လည်း ရောင်းချရန်အတွက် မည်သည့် ကြက်ဆူဆီမရရှိခဲ့ဘဲ စိုက်ခင်းများမှာလည်း အဆိပ်ပင်များဖုံးလွှမ်းကာကျန်ရှိခဲ့လေသည်။ ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုခဲ့မှုများအရ စွန့်ပစ်ယာတောများနှင့် ကြက်ဆူပင်များမင်းမူနေသည့် ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာများကိုသာတွေ့ခဲ့ရသည်။ စိတ်ရှုပ်စရာအကောင်းဆုံးမှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအတွက် တာဝန်ရှိမှုအနည်းဆုံးသော အဆိုပါရွာသူရွာသားများနှင့်လူ့အသိုက်အဝန်းများသည် ၎င်းတို့၏ မစို့မပို့သောကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုများအားလျော့ချရန်ဟူသောအဓိကတာဝန်ကိုလက်ခံရန် မည်သို့ တောင်းဆိုခံခဲ့ရသည်ဆိုခြင်းပင်။ သီးနှံလောင်စာတိုးချဲ့ခြင်းကို အားသစ်မာန်သစ်ဖြင့် ပြန်လည်စတင် မည်ဟူသောသတင်းများလည်း ထွက်ပေါ်နေပါသည်။ အကယ်၍ အဆိုပါစီမံကိန်းများပေါ်ပေါက် လာမည်ဆိုပါက သစ်တောများနှင့် ဒေသ၏ဝမ်းစာဖူလုံရုံစားနပ်ရိက္ခာထုတ်လုပ်မှုများအတွက် သတင်းဆိုးသဘောသက်ရောက်နေပါသည်။

ရမ်ဝမ်ခီရက်ပန် wangkheilakpa(at)gmail.com
အမှုဆောင်ဒါရိုက်တာ ၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ရှုထောင့် ၊ အင်ဗာ ၊ မင်္ဂလာပူရ ။

(၁) An article on the Supreme Court decision banning coal mining in the NE of India is available at <http://www.downtoearth.org.in/news/meghalaya-suspends-rathole-coal-mining-44432>

(၂) <http://kanglaonline.com/2011/09/pil-seeking-rs-1000-crore-compensation-filed-for-oil-spill-in-nagaland/>

(բ) World Bank study 'Natural Resources, Water and the Environment Nexus for Development and Growth in North East India'; background study 'Carbon Finance and Forest Sector in North East India'; and 'Forest Sector Review of North East India'

(գ) REDD+ in India, and India's first REDD+ project: a critical examination. Report by Soumitra Ghosh. Available at http://www.redd-monitor.org/wp-content/uploads/2011/11/03_Mausam_Sept-2011.pdf ; summary and commentary by REDD-Monitor available at <http://www.redd-monitor.org/2011/11/29/indias-first-redd-project-in-the-east-khasi-hills-when-you-say-that-i-need-permission-to-cut-my-own-tree-i-have-lost-my-right-to-my-land/>

(դ) Mizoram selected among others for REDD+ project
<http://www.mizoramtourism.org/mizoram-news/mizoram-selected-among-others-for-redd-project> and ICFRE Initiatives on REDD+ , last 10 slides refer to the REDD+ project in Mizoram; available at:
http://www.ignfa.gov.in/photogallery/documents/REDD-plus%20Cell/Modules%20for%20forest%20&%20Climate%20Change2016/Presentations/Resource%20Persons/TPSingh_IGNFA18Oct2016.pdf

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ » စိုက်ပျိုးရေးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ် ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများ၏ထိန်းချုပ်ခွင့်ကိုပြန်လည်အသက်သွင်းရန်ခြိမ်းခြောက်နေသောအဆိုပြုဥပဒေများ

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးစနစ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဥပဒေတစ်ရပ်မှ အဓိကကျသည့် ဥပဒေပုဒ်မများကို ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းဥပဒေပုဒ်မများအနေဖြင့် သီးနှံများအားရွေးချယ်ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သော သက်တမ်းရှည်စိုက်နည်းစနစ်ဆက်လက်ကျင့်သုံးခြင်းမှ တောင်သူလယ်သမားများကိုတားမြစ်ထားရာ အဆိုပါနည်းစနစ်မှာ ယနေ့ရှိလာသော အလွန်ကြီးမားသည့်စိုက်ပျိုးရေးဇီဝမျိုးစုံလင်မှုအား ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သောတကယ့်နည်းစနစ်ဖြစ်သည်။ (၁) ယခုအခါ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာ အဆိုပြုဥပဒေများ၊ ဆီအုန်းနှင့်ပတ်သက်သောဥပဒေများသည် စိုက်ပျိုးသီးနှံပင်များ ကွဲပြားစုံလင်မှုအပေါ် ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ထိန်းချုပ်မှုအားပြန်အသက်သွင်းရန် ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိရာ အဆိုပါထိန်းချုပ်မှုသည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေခုံရုံးမှခုံရုံးသမားမိများက ၎င်းတို့၏ ၂၀၁၂ ခုနှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်ကာလအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိဟု သုံးသပ်ခဲ့သည့်အကြောင်းအရာဖြစ်သည်။ ယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင်အဆိုပါဥပဒေနှစ်ရပ်မှာပို၍တောင်မှ ကျယ်ပြန့်ဦးမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေများသည် ပြည်သူလူထုအား ဥပဒေအရကာကွယ်ထားသည့် သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီများကမှတ်ပုံတင်ကာမူပိုင်ခွင့်ရယူထားသည့် အပင်အမျိုးအစားများကို ရယူခွင့်၊ အသုံးချခွင့်နှင့်ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးခွင့်များကန့်သတ်ထားလေသည်။

၁၉၈၀ နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်များအတွင်း အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍခေတ်မီရေးအတွက် တွန်းတွန်းတိုက်တိုက်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ယင်း၏သင်္ကေတများအဖြစ် ဓာတ်မြေဩဇာများ၊ စပုံမျိုးများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများ၊ ထွန်စက်များနှင့် အခြားသောအကြီးစားစက်ပစ္စည်းကိရိယာများ အသုံးချခြင်းတို့ရှိခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ခေတ်မီအောင်ပြုလုပ်မှု၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အစိုးရသည် သီးနှံပင်စိုက်ပျိုးခြင်းစနစ်များနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဥပဒေအမှတ် - ၁၂ အားထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် လူထုအသိုင်းအဝိုင်းများအနေဖြင့် အဆိုပါဥပဒေသည် ၎င်းတို့၏ရှင်သန်ရပ်တည်မှုအပေါ် ကြီးကြီးမားမား သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သော်လည်း ဥပဒေကို ၎င်းတို့နှင့်အကြံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများမပြုလုပ်ဘဲ ထုတ်ပြန်ခံခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေသည် တောင်သူလယ်သမားများအား ကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်းကြီးများက မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ထားကာ သီးနှံပင်များ သို့မဟုတ် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များအဖြစ်အသုံးချသည့်

အပင်များအားစိုက်ပျိုးခြင်းမှ တားမြစ်ထားလေသည်။ တောင်သူများ၏ မျိုးစေ့ရွေးချယ်ခြင်းကာ ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးခြင်းတို့သည် ယနေ့အချိန်ထိ တောင်သူစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များသာမက လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုးတက်လာခြင်း၏ ခွဲထုတ်မရသောအစိတ်အပိုင်းဖြစ်နေပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်အကုန်ပိုင်းတွင် အစားအသောက်သီးနှံပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသောတောင်သူလယ်သမားများသည် အဆိုပါအပင်များနှင့်ပတ်သက်၍ မူပိုင်ခွင့်များရရှိရေး တောင်းဆိုနေကြသောကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများ၏ တရားစွဲဆိုမှုကိုခံခဲ့ရပြီးနောက် ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ (၂) ထို့နောက် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေခုံရုံးဆုံးဖြတ်ချက် အမှတ် - ၉၉ က အပင်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးတွင်အသုံးပြုသောမျိုးစေ့များနှင့်ပတ်သက်၍ ကော်ပိုရေးရှင်း လုပ်ငန်းကြီးများသို့တစ်ဦးတည်းမောင်ပိုင်စီးခွင့်ပေးထားသော ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဥပဒေပါဥပဒေပုဒ်မ များကို ပယ်ဖျက်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ တောင်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ယခင်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြစဉ်အတိုင်း မိမိတို့စိုက်ပျိုးမည့်အပင်များအား ရွေးချယ်ခြင်း ၊ စိုက်ပျိုးခြင်းများကို တရားစွဲခံရမည့် အန္တရာယ်မရှိတော့ဘဲ တစ်ဖန်ပြန်၍ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခွင့်ရရှိခဲ့ကြပါသည်။

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ အဆိုပြုဥပဒေနှစ်ရပ်အားတင်သွင်းခဲ့ရာ ဥပဒေတစ်ရပ်မှာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖိတ်မျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေဖြစ်ပြီး ကျန်ဥပဒေတစ်ရပ်မှာ ဆီအုန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသောဥပဒေဖြစ်သည်။ ပထမဥပဒေကြမ်းသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း၌ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ခုံရုံးကပယ်ဖျက်ပေးခဲ့သောဥပဒေပုဒ်မများဖြစ်သည့် ၁၉၉၂ ခုနှစ် ဥပဒေအမှတ် - ၁၂ ပါ ဥပဒေပုဒ်မ များအတွင်းဂရုတစိုက်ထည့်သွင်းထားသည့် ကော်ပိုရိတ်ရပိုင်ခွင့်များနှင့်ဆင်တူသော သီးနှံပင် စိုက်ပျိုးမှုအပေါ် ကော်ပိုရိတ်လက်ဝါးကြီးအုပ်ခွင့်ကို ပြန်လည်တောင်းခံလာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အဆိုပြုထားသောထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖိတ်မျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေသည် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု နောက်ဆက်တွဲပါ မျိုးစေ့များ၏အပင်မျိုးကွဲများ သို့မဟုတ် ဥပမာ ဆေးဝါးကုမ္ပဏီကြီးများ ၊ ဆီအုန်း ကုမ္ပဏီကြီးများက မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ထားသည့်မျိုးစိတ်များ၏ အပင်မျိုးကွဲများအား ရယူခြင်း၊ အသုံးချခြင်း သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးခြင်းများကို ပြည်သူလူထုအား တားမြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ မိရိုးဖလာ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေအရ လူထုအနေဖြင့် အစဉ်အဆက်အသုံးပြုခဲ့ကြသည့် အကာအကွယ်ပေးထား သောအချို့အပင်မျိုးစိတ်များ ဥပမာ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများကိုအသုံးပြုခွင့်ရှိကြရာ အကယ်၍ ၎င်းတို့က အဆိုပါမျိုးစိတ်များအား ရိုးရာအတိုင်းအသုံးပြုမှုအလိုမှာ မျိုးရိုးဗီဇအရင်းအမြစ်များအဖြစ် အစိုးရ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံ၌ မှတ်ပုံတင်ထားလျှင်ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုထားသည့်ဥပဒေတွင်ပါရှိသောကန့်သတ်ချက်များသည် ဒင်္ဂါးပြားတစ်ပြား၏မျက်နှာပြင်နှစ်ဖက် နှင့်တူနေရာ မည်သည့်ဖက်ကိုလှည့်သည်ဖြစ်စေ ဥပဒေသည် လူထု၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ ဥပဒေအား အခွင့်မသာစေမည်သာဖြစ်သည်။ အကယ်၍ လူထုအနေဖြင့် အစိုးရ၏ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အပင်များအားသုံးစွဲပါက ၎င်းတို့သည် ရာဇဝတ်ကြောင်းအရ နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များအား ရင်ဆိုင်ရမည်ဖြစ်သလို အကယ်၍ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံပါကလည်း အပင်များ၏ဆေးဖက်ဝင်အာနိသင် များနှင့်ပတ်သက်သော၎င်းတို့၏ရိုးရာအသိဉာဏ်ရပိုင်ခွင့်များသည် အဆိုပြုဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်ကိုက်ညီသောကြောင့် လူထု၏အသိဉာဏ်အပေါ်လက်ခံပေးကြောင်းအတည်ပြုပေးခြင်းမတိုင်ခင်

ဆေးဝါးကုမ္ပဏီကြီးများ၏ ခိုးယူသွားခြင်းခံရမည့်အန္တရာယ်လည်းရှိနေပါသည်။ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများသည် အသုံးပြုခွင့်ပါမစ်အတွက် လူထုအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏လျှောက်ထားမှုအတွင်းထည့်သွင်းပေးရမည့် ရိုးရာနည်းအတိုင်းအပင်များအားဆေးဝါးဘက်ဆိုင်ရာအသုံးချမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကိုအမဲလိုက်သလိုလိုက်တတ်ကြပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာလူထုအဖို့ ကနဦးအားဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပါမစ်အားချီးမြှင့်ခြင်းခံရမည်ဖြစ်သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ကုမ္ပဏီများကမူပိုင်ခွင့်အားမှတ်ပုံတင်လိုက်ကြမည်ဖြစ်ပြီး အပင်များကို ရိုးရာအတိုင်းအသုံးချခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်းများမှာ ဥပဒေအရ ပိတ်ပင်ခြင်းခံရတော့မည်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခြားသောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုက အဆိုပါအပင်အတွက် မူပိုင်ခွင့်မှတ်ပုံတင်ထားလိုက်၍ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပြုထားသော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေသည် သက်ဆိုင်ရာလူထုက အစားအစာသို့မဟုတ် ဆေးဝါးများအလို့ငှာ ရိုးရာအတိုင်းအသုံးပြုနေသောအပင်များကို လူထု၏အသုံးပြုမှု၊ စိုက်ပျိုးမှုများအတွက် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကြီးမားသည့်ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်ပြုနေပါသည်။

ရိုးရာသဘာဝတိုင်းရင်းဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်သည့် အင်ဒိုနီးရှားပြည်သူများ၏အသိပညာဗဟုသုတများကို ဆေးဝါးကုမ္ပဏီကြီးများကလူယူသွားတတ်သည့် သမိုင်းကြောင်းလည်းရှိနေခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဗဟုသုတအချက်အလက်များကို အစဉ်အဆက်သုံးစွဲနေကြသူများနှင့်သိရှိနားလည်ထားသူများထံမှ သဘောတူခွင့်ပြုချက်မယူဘဲ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများကစီးပွားဖြစ်အသုံးချကာ မှတ်ပုံတင်လိုက်ကြလေသည်။ ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့နှင့်စပ်လျဉ်းသောရိုးရာသဘာဝတိုင်းရင်းဆေးဝါးများသည် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအသေးစိတ်သုတေသနပြုမှုများအတွက်လည်း အသုံးပြုခြင်းခံရပါသည်။ အဆိုပါသုတေသနများနှင့် ပေါ်ပေါက်လာသောစီးပွားဖြစ်အသုံးချခြင်းများသည်လည်း အသိဉာဏ်ပစ္စည်းခိုးယူမှုသဘောသက်ရောက်နေရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် တိုင်းရင်းဆေးဝါးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း၊ အသုံးပြုခြင်းတို့တွင်ပါဝင်သော ရောဂါကုသရေး သက်ဆိုင်ရာဆေးဝါးအတွက် ဆေးမြစ်ဆေးပင်များရွေးချယ်ခြင်း၊ ဖော်စပ်ခြင်းနှင့်ကုသခြင်းတို့သည် သက်ဆိုင်ရာလူထု၏ စဉ်ဆက်မပြတ်စူးစမ်းလေ့လာမှုများနှင့် မျိုးဆက်တစ်ခုမှတစ်ခုသို့ လက်ဆင့်ကမ်းသယ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းများ၏ ရလဒ်ဖြစ်နေသောကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် အဆိုပါအသိပညာဗဟုသုတများကို အသေးစိတ် စူးစမ်းလေ့လာမှုသုတေသနအဖြစ် ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ အသိအမှတ်ပြုခြင်းမရှိကြရာ အကြောင်းရင်းမှာ ယနေ့ခေတ်ပညာရပ်ဆိုင်ရာလေ့လာချဉ်းကပ်မှုပုံစံမျိုးနှင့်မကိုက်ညီသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဆီအုန်းနှင့်ပတ်သက်သည့်အဆိုပြုဥပဒေ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆီအုန်းပင်အား အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝအတိုင်းပေါက်ရောက်နေသောမျိုးစိတ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ယင်းမှာ အာဖရိကတိုက်အနောက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းဇာတိမျိုးစိတ်ဖြစ်သောဆီအုန်းပင်အား စားအုန်းဆီထုတ်လုပ်သောလုပ်ငန်းကြီးများက အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ယူဆောင်လာခဲ့သည်ဟူသော အချက်ကို ဖုံးကွယ်ပေးလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အာဖရိကတိုက်အနောက်ပိုင်းနှင့်အလယ်ပိုင်းတို့တွင် ရိုးရာဆီအုန်းမျိုးများကိုစိုက်ပျိုးကာ များစွာသောထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် အသုံးပြုအဖုံဖုံတို့အတွက်အသုံးပြုခဲ့ကြလေသည်။ (၃) အဆိုပြုထားသော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေပါ အပိုဒ် ၁၅ နှင့်တွဲဖက်၍ ဆီအုန်းပင်ကို အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝအတိုင်းပေါက်ရောက်နေသောမျိုးစိတ်တစ်ခုအဖြစ်စဉ်းစားကြည့်သည့်အခါ ဆီအုန်းစိုက်ခင်းကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အပင်အားမူပိုင်ခွင့်ထားရှိနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကုမ္ပဏီကဝယ်ယူရန်စိတ်ဝင်စားနေသည့်

အသီးအားအသုံးပြုနေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လူထု၏ဆီအုန်းအသုံးပြုမှုအပေါ် ယင်းကုမ္ပဏီများ ကန့်သတ်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဆီအုန်းပင်အား အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝ အလျောက်ပေါက်ရောက်သည့်မျိုးစိတ်အဖြစ်ကြေညာထားပြီး ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖိတ်မျိုးစုံ မျိုးကွဲဥပဒေအရလည်းအကျိုးဝင်လာသည့်အခါ အပင်၏အခြားသောအစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ရပ်အား လူထုကအသုံးပြုနေမှုအပေါ်တွင်လည်း ပိတ်ပင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆီအုန်းပင်အား အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွင်း သဘာဝအလျောက်ပေါက်ရောက်သည့်မျိုးစိတ်အဖြစ်ကြေညာခြင်းသည် မိမိတို့၏မြေများပေါ်၌ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးသူများနှင့် ကုမ္ပဏီကြီးများ၏ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများအနီး နေထိုင်သည့်ပြည်သူလူထုအတွက် မြေအမွေသိမ်းယူမှုဒုတိယနည်းလမ်းသဘောမျိုးဖြစ်နေရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဆီအုန်းကုမ္ပဏီများသည် ကုမ္ပဏီကဝယ်ယူရန်စိတ်ဝင်စားသည့်အသီးအထိ လူထု၏ဆီအုန်းပင်အသုံးပြုမှုအပေါ် ကန့်သတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါဥပဒေများအတည် ဖြစ်လာပါက တောင်သူများအဖို့ မိမိတို့၏မြေများအားပြန်လည်တောင်းဆိုရန် ပိုမိုခက်ခဲသွားမည် ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုဥပဒေနှစ်ရပ်အား အတူတွဲ၍စဉ်းစားကြည့်လျှင် အစိုးရ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ အတွင်း ဒေသခံပြည်သူလူထုအပေါ်ထိခိုက်လျက်ရှိသည့် အချို့အရေးကြီးပြဿနာများအပေါ် ဖြေရှင်းပေးရန်မဟုတ်ကြောင်း သိသာထင်ရှားလာပါသည်။ တကယ်တမ်းတွင် အဆိုပြုထားသော ဥပဒေများမှာ စိုက်ပျိုးရေးဖိတ်မျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ် ကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်းကြီးများ၏ထိန်းချုပ်ခွင့် နှင့် ၎င်းတို့အတွက်မြေအကျိုးစီးပွားများတိုးမြှင့်လာစေရန် ဆောင်ကြဉ်းပေးခြင်းသာဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာပြောင်းလဲမှုများကို ရပ်ရွာလူထုပိုင်မြေများအပေါ်သာမက လူထုကအသုံးပြု နေသည့်ဖိတ်မျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုအပေါ်တွင်ပါ ကော်ပိုရိတ်လုပ်ငန်းကြီးများ၏ထိန်းချုပ်မှုအားတိုးချဲ့ရန် သေချာကျနစွာစီစဉ်ရေးဆွဲထားသည့် ကော်ပိုရိတ်နည်းဗျူဟာအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ရှုမြင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖိတ်မျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေ ၊ ဆီအုန်းဥပဒေ စသည့်အဆိုပြုထားသောဥပဒေနှစ်ရပ်ကဲ့သို့ ဥပဒေများအားအဆိုပြုကြခြင်းအပေါ်တွင် လူအများ၏ ရှင်သန်မှုအရင်းအမြစ်များသိမ်းယူမှုတရားဝင်ဖြစ်စေရေးအစိတ်အပိုင်းအဖြစ်လည်း ရှုမြင်ရပါမည်။ ပြန်လည်ဆန်းစစ်မွမ်းမံကာ မျိုးဆက်တစ်ခုမှတစ်ခုသို့သယ်ဆောင်ခဲ့သော အပင်များအသုံးချပုံနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သက်ဆိုင်ရာလူထု၏အစဉ်အဆက်သိရှိနားလည်မှုများကို ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများ၏ ရာဇဝတ်မှုမြောက်သောခိုးယူမှုအတွက် အကယ်၍ဒဏ်ခတ်ခြင်းမခံရပါက အဆိုပါဥပဒေများအား အတည်ပြုပေးမှုသည် ဥပဒေပိုင်းအကာအကွယ်ကိုလည်းပံ့ပိုးနေ၍ဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးက အပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့်အသုံးပြုမှုများအပေါ် ထိုသို့သော ကော်ပိုရိတ်လက်ဝါးကြီးအုပ်ချုပ်ကိုင်မှုကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်မညီကြောင်း ဆုံးဖြတ်ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရအနေဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်မညီကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးကကြေညာပြီးဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးဖိတ်မျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှု၊ မျိုးစေ့များနှင့်အပင်မျိုးကွဲများမျိုးပီဇာကွဲပြားခြားနားမှုအပေါ် တကယ်တော်ပိုင်လက်ဝါးကြီးအုပ် ချုပ်ကိုင်မှုအား ပြန်လည်အသက်သွင်းလိုသည့်ဥပဒေများအဆိုပြုတင်သွင်းကာ ကော်ပိုရိတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြီးစိုးစိုးအစဉ်အား ရှေ့တိုးအကောင်အထည်ဖော်လျှက်ရှိသည်။

လေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများအတွင်းဖော်ပြထားသည့် လူ့အသိုက်အမြုံ သို့မဟုတ် မိရိုးဖလာသိရှိ နားလည်မှုနှင့် သမားရိုးကျလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ၊ ယနေ့ခေတ်တောင်သူလယ်သမားများအသုံးပြု နေကြသော အပင်မျိုးကွဲများ၏အလွန်တရာကွဲပြားစုံလင်မှုသည် သဘာဝတရား၊ အပင်မျိုးစုံလင် ကြွယ်မှုနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများအကြား ရှည်လျားလှသည့် လိုက်လျောညီထွေပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခု၏ အမှတ်အသားဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့စိုက်ပျိုးရေးအမျိုးစုံလင်ကြွယ်ဝမှုသာမက ယင်းအားဖန်တီးပြုလုပ်လိုက်သောလူ့အသိုင်းအဝိုင်းများသည်လည်း လူသားများအသုံးပြုနေသော အပင်များ၏အမှီပြုရှင်သန်ရာဖြစ်သည့်မြေများအား အခမဲ့အသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့်ရယူပိုင်ဆိုင်နိုင်ရေး အပေါ်မှီခိုနေရပါသည်။ မြေနှင့်အပင်များကို ဒေသခံပြည်သူလူထုများ အခမဲ့အသုံးပြုနေမှုနှင့် ရယူ ပိုင်ဆိုင်ထားမှုသက်သက်အပေါ်၌ပင်လျှင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေ ၊ ဆီအုန်းဥပဒေအစရှိသည့်ဥပဒေများမှာ ခြိမ်းခြောက်မှုများဖြစ်နေပါသည်။

ကော်ပိုရိတ်ရာဇဝတ်မှုကို နိုင်ငံတော်၏ပိုင်ဆိုင်မှုများအားသိမ်းယူခြင်း၊ ခိုးယူခြင်း သို့မဟုတ် လုယူခြင်း ဟူသော ရာဇဝတ်မှုမြောက်သည့်လုပ်ရပ်အဖြစ်သာလျှင် နားလည်ပေး၍မရနိုင်ပါ။ ယင်းထက်ပိုပါ လိမ့်မည်။ ကော်ပိုရိတ်လုပ်ငန်းကြီးများ၏ချုပ်ကိုင်မှုသည် အသိဉာဏ်ပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်အကာအကွယ် ပေးခြင်းမှတစ်ဆင့်သာမက အပင်များ ၊ မျိုးစေ့များအပေါ် ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများအားလက်ဝါးကြီး အုပ်ခွင့်ပေးထားသည့်ဥပဒေများမှတစ်ဆင့်လည်း ဒေသခံလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ၏မြေများအပြင် အဆိုပါမြေများအား မိရိုးဖလာအသုံးချမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ၎င်းတို့၏အသိအမြင်ဗဟုသုတများကိုပါ သိမ်းယူသွားခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့သောရာဇဝတ်မှုများသည် ပိုင်ရှင်ဖြစ်နေရာမှသည် ဝယ်ယူဖြစ်လာရ သည်အထိ ၊ ကော်ပိုရေးရှင်းကြီးများ၏ မူပိုင်ခွင့်အောက်အကျုံးဝင်နေသောကုန်စည်များအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲတတ်သည့်အပင်များ၊ မျိုးစေ့များအား ဝယ်ယူစားသုံးသူဖြစ်လာရသည်အထိ အခြေခံ ကျကျပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်များကိုသက်ဆိုင်ရာလူထုအား အတင်းအကျပ်လုပ်ခိုင်းလေသည်။ အဆိုပြုထားသော ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့်ဖီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဥပဒေ ၊ ဆီအုန်းဥပဒေတို့သည် သက်ဆိုင်ရာလူထု၏အသိပညာဗဟုသုတနှင့် ဖီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲမိရိုးဖလာအသုံးချမှုတို့ကိုခိုးယူသော ကော်ပိုရေးရှင်းသူခိုးကြီးများအား တရားဥပဒေနှင့်ညီညွတ်စေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်နေကြသည်။

ဇန်နီဆူဟာဒီ

ဝါဟီ ၊ သုတေသန ၊ စည်းရုံးရေးနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေဌာနမှူး ။

(၁) Decision No. 99/PP-X/2012 of the Constitutional Court annulled Articles 5, 6, 9, 12, and 60 of the 1992 Law No. 12 on Plant Cultivation Systems.

(၂) See also: Indonesian farmers prosecuted for breeding their own seeds. http://www.alt.no-patents-on-seeds.org/index.php?option=com_content&task=view&id=59&Itemid=42

(၃) For an impression on the diversity of uses of traditional oil palm varieties in West and Central Africa, see for example 'Africa: another side of palm oil. A long history and vast biodiversity' by GRAIN <https://www.grain.org/article/entries/5035-a-long-history-and-vast-biodiversity> and the film 'West African women defend traditional palm oil' <http://www.farmlandgrab.org/post/view/26141-video-west-african-women-defend-traditional-palm-oil>

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကျိန်စာအားတိုက်ဖျက်ခြင်း

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၌ ဖိပီးမက်အုပ်စု (Pheapimex) သည် သစ်တောများ၊ လယ်ယာမြေများနှင့် ရေအရင်းအမြစ်တို့အား အဟန့်အတားမရှိရရှိစေနိုင်မည့် ကြီးမားသည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုအပေးအယူများ အတွက်သာမက နိုင်ငံရေးနှင့်ငွေကြေးဩဇာတွဲဖက်ကိုင်ထားနိုင်သောကြောင့် ဒွိပါဝါအဖြစ်ညွှန်းဆို ခံရသော၎င်း၏သခင်များကြောင့် ပြည်တွင်းပြည်ပ၌နာမည်ကြီးလေသည်။ (၁) ၂၀၁၃ ခုနှစ်ထုတ် WRM သတင်းလွှာအတွင်း ပထမအကြိမ်ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့သောအောက်ပါဆောင်းပါး၌ ဖိပီးမက် စီးပွားရေးအရမြေစီမံပိုင်ခွင့် (ELC) ကို ပါးဆက်နှင့်ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်များတစ်လျှောက် ဖြန့်ကြက်ထားကြောင်း ရေးသားထားသည်။ ယင်း၏ ကြီးမားလှသောပမာဏ၊ ဟေဂစနစ်ထိခိုက် ပျက်စီးမှုအပြင် ယာမြေ၊ စားကျက်မြေနှင့်သစ်တောမြေများ၊ ရေအရင်းအမြစ်များနှင့်ပတ်သက်ကာ ဒေသခံများနှင့်ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုများကြောင့် အဆိုပါလုပ်ပိုင်ခွင့်သည် နာမည်ဆိုးဖြင့်ကျော်ကြားနေ ရခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်မှ နှစ်နာမူခံစားနေရသောဒေသခံများသည် ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီနှင့် ၁၆ နှစ်ကြာမျှ ခက်ခက်ခဲခဲဆင်နွှဲနေရသော၎င်းတို့၏တိုက်ပွဲကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ကုမ္ပဏီက မြေဟက်တာပေါင်း ၁၇၀,၀၀၀ ခန့်ကို (ELC ထံ၌ ဟက်တာပေါင်း ၁၇၆,၀၀၀ ခန့်ရှိသည်အနက်မှ) တောင်းခံထိုက်သည့် ဒေသခံတောင်းဆိုသူများထံသို့ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် သဘောတူညီခဲ့သည်။ ဒေသခံများ၏ပြောဆိုချက်အရ ပီလောပီနံဈေးနှုန်းကျဆင်းမှုများ၊ စိုက်ခင်းအလုပ်သမားများ၏ ကလန်ကဆန်ပြုမှုများ၊ ကုမ္ပဏီဝန်ထမ်းများနှင့် နှစ်နာခွဲရသည့်ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းများအကြား တင်းမာမှုများမြင့်တက်လာခြင်းတို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အကြပ်အတည်းဆိုက်နေခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ စိုက်ခင်းအလုပ်သမားများမှာ လစာမှန်မှန်မရရှိသောအခါ စက်ပစ္စည်းအစိတ်အပိုင်းများ ခိုးယူခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများအား စတင်အနှောင့်အယှက်ပြုလာကြလေသည်။ နေရာအများစုတွင် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးကိုယ်တိုင်ကပင် နှစ်နာသည့်ဒေသခံလူထု၏ မြေနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာပြန်လည်တောင်းဆိုမှုများအား အကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။

သို့သော် ဖိစီးမက်ကုမ္ပဏီသည် ပါးဆက်ပြည်နယ်မှဆုတ်ခွာသွားခြင်းမရှိသေးဘဲ ဆက်၍ရှိနေသေးသော်ငြား လုပ်ငန်းများ အတော်လေးလျော့နည်းသွားဖွယ်ရှိပါသည်။ လွန်ခဲ့သောနှစ်များနှင့်အလွန်ကွာခြားသည်မှာ လုပ်ကိုင်သည့်နေရာ ၅ နေရာနှင့် အလုပ်သမားဦးရေ ၂၀ မှ ၃၀ အထိသာကျန်ရှိတော့ပြီး စိုက်ပျိုးပြီးဖြစ်သော ပီလောပီနီစိုက်ခင်းများ၌လုပ်ကိုင်လိုသည့် အလုပ်သမားများလည်း မရှိတော့ပေ။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အလုပ်သမားများက ကုမ္ပဏီထံမှ လုပ်ခများပြန်လည်တောင်းခံမှုများ စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး မကြာသေးမီက အစီရင်ခံစာများ၌လည်း ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို နှောင့်ယှက်မှုများ စတင်ရှိလာပုံရကြောင်းပါရှိခဲ့သည်။ ပါးဆက်ပြည်နယ်ရှိ ELC သည် စုစုပေါင်း ဟက်တာ ၁၃၀၀၀၀ ရရှိထားပြီး ယင်းတို့အနက်မှ ဟက်တာ ၃၀၀၀၀ ခန့်ကို ရှင်းလင်းထားပြီး ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်ကာလကုန်ဆုံးသည်အထိ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရထားသောဧရိယာရှိ မြေများအားလုံးကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားမည်၊ မထားမည် သို့မဟုတ် ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်၌ သဘောတူညီပေးခဲ့သည့်အတိုင်း နှစ်နှာခွဲရသောဒေသခံများလက်သို့ အငြင်းပွားမြေများအား ပြန်လည်ပေးအပ်မည်၊ မပေးအပ်မည်ကို မသိရှိရသေးပေ။

ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်ရှိ ဖိစီးမက်မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်စပ်လျဉ်းသောအခြေအနေသည် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် တိကျပြတ်သားသည့်အောင်ပွဲတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ပါးဆက်ပြည်နယ်၌လည်း ထိုကဲ့သို့ အလားတူဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကုမ္ပဏီနှင့် ယင်း၏ပိုင်ရှင်များသည် နိုင်ငံအတွင်း၌ လက်လျှော့အရှုံးပေးသွားရန်ဝေးနေပါသေးသည်။ ဖိစီးမက်ကုမ္ပဏီသည် မွန်ဒေါက်ရီပြည်နယ်၌လည်း တရုတ်စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ပူးကျီရှန်းအယ်လ်အက်စ်အပြင် တရုတ်သတ္တုတွင်းကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအုပ်စု (CIIDG) တို့နှင့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများစွာရှိပါသည်။ (၂) ဖိစီးမက်ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူများသည် ဘောင်းကက်ရေကန်၌ အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောကော်ပိုရေးရှင်းဖြစ်သည့် ရှုကာကုကော်ပိုရေးရှင်းကိုလည်း ပိုင်ဆိုင်ထားကြသည့်အပြင် မွန်ဒေါက်ရီပြည်နယ်အတွင်း အဲလက်စ်ကော်ပိုရေးရှင်းသို့ပေးထားသည့် သတ္တုတွင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်၌လည်း သိသိသာသာပါဝင်လျက်ရှိသည်။ (၃) ထို့ပြင် ၎င်းပိုင်ရှင်များသည် ကာဒမ္မန်းတောင်တန်းများရှိအေရမ်းတောင်ကြား၌ ယခုအခါဖျက်သိမ်းပြီးဖြစ်သော ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းအတွက် ကန်ထရိုက်ရယူခဲ့သော ဆိုင်နိုဟိုက်ဒရို (ကမ္ဘောဒီးယား) ယူနိုက်တက်ကုမ္ပဏီလီမိတက်နှင့်လည်း ဆက်စပ်မှုရှိနေပါသည်။ CIIDG ၏ သတ္တုတွင်းလုပ်ကိုင်ခွင့်အတွင်း၌ ဖွဲ့စည်းနေတိုင်းရင်းသားအစု၏ မိရိုးဖလာမြေများလည်းပါဝင်လျက်ရှိရာ ၎င်းတို့အလေးအမြတ်ထားရာသစ်တောများနှင့် သင်္ဂြိုဟ်မြုပ်နှံသည့်နေရာများအားထိခိုက်လာမည်များနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကိုတင်ပြခဲ့ကြသည်။ ပြည်နယ်လူဦးရေ၏ထက်ဝက်ခန့်ရှိသောဖွဲ့စည်းတိုင်းရင်းသားများသည် အလားတူထိပါးစေကားမှုများကို ပူးကျီရှန်းအယ်လ်အက်စ်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်မြေများ၌လည်းရင်ဆိုင်ခဲ့ရပြီးဖြစ်ရာ ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းများကြောင့် ၎င်းတို့အတွက်အမြတ်ထားသည့်မိရိုးဖလာမြေများ မတော်မလျော်ပြုခံရသောအခါတွင် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါတိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် လူထုပိုင်ခွင့်များအရေးလှုပ်ရှားသူများ၏ဖွံ့ဖြိုးနေသောကွန်ရက်တစ်ခု၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ၎င်းတို့၏ဘိုးဘွားဘီဘင်ပိုင်မြေများမွှေနှောက်ခံရခြင်း သို့မဟုတ် ထိပါးစေကားခံရခြင်းမရှိမီ ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းများအားရပ်တန့်နိုင်ရေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။

၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံအတွင်း၌ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၏ကျိန်စာဆက်လက်သင့်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤသို့ဖြစ်နေသော်ငြား ဒေသခံလူအများ၏အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်းမှုများရှိနေ

ပါသည်။ မျှစ်နှင့်ဝါးပမာ ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်ရှိ ကွမ်းစက်မှဒေသခံတစ်ဦးက အောက်တွင် ပြန်လည်ပုံနှိပ်ထားသော ၂၀၁၃ ခုနှစ် WRM သတင်းလွှာပါဆောင်းပါးအတွင်း၌ ဖိပီးမက်မြေ လုပ်ပိုင်ခွင့်အားဆန့်ကျင်ရေး ဒေသခံလူထု၏အပြင်းအထန်ကြီးပမ်းမှုများ၊ ဤကျိန်စာပျက်ပြယ်ရေး ၎င်းတို့၏အပတ်တကုတ်ကြီးပမ်းမှုများ၊ လယ်ယာမြေ၊ သစ်တောနှင့်ရေအရင်းအမြစ်များအား ပြန်လည်တောင်းဆိုမှုများအပြင် ပျက်စီးသွားသည့်ဂေဟစနစ်များပြန်လည်ထိန်းသိမ်းမှုများအနေဖြင့် ပိုမိုအားကောင်းလာကြောင်း ရေးသားထားလေသည်။

ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှလယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကျိန်စာ

၂၀၁၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလထုတ် WRM သတင်းလွှာ ၁၉၃ အတွင်း ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သောဆောင်းပါး

“ကုမ္ပဏီက သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုတက်လာစေရမည်ဟုကတိပြုခဲ့သော်လည်း ပီလောပီနံများကိုသာ ၎င်းတို့စိုက်ပျိုးခဲ့ပါတယ်။ ပီလောပီနံဆိုတာသစ်ပင်ကြီးမဟုတ်သလို ပီလောပီနံစိုက်ခင်းဆိုတာလည်း သစ်တောမဟုတ်ပါဘူး။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ပါးဆက်ပြည်နယ် အန်ဆာချန်ဘာမှ ဒေသခံ ။

၂၀၀၀ ခုနှစ်ကတည်းကပင် ကျေးရွာပေါင်း ၁၁၁ ရွာကျော်မှဒေသခံရွာသားများသည် ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံ ပါးဆက်ပြည်နယ်နှင့်ကမ်ပုန်းချာနန်ပြည်နယ်များအတွင်း ဟက်တာပေါင်း ၃၁၅,၀၂၈ ဟက်တာ အထိကြီးမားကျယ်ဝန်းသည့် ဧရာမမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကြီးတစ်ခုအား အပြင်းအထန်ဆန့်ကျင်နေခဲ့ကြ ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသည့်သဘောတူညီချက်တွင် အင်အားတောင့်တင်းသော ကမ္ဘောဒီးယား ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သည့် ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီအား အကေးရှားပင်နှင့်ပီလောပီနံပင်များကို သီးနှံတစ်မျိုး တည်းစိုက်ပျိုးသည့်စိုက်ခင်းများဖြင့်စိုက်ပျိုးရန် လယ်ယာမြေများ၊ သစ်တောများနှင့်ဘုံပိုင်မြေများအား သိမ်းယူခွင့်ပြုထားသည်။ ရျိုးအန်ဆော့ဖီနှင့် ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အာဏာရကမ္ဘောဒီးယားပြည်သူ့ပါတီ (CPP) မှအမတ်တစ်ဦးဖြစ်သော လောင်မန်ခင်တို့ပိုင်ဆိုင်သည့် ဖိပီးမက်အုပ်စုကို လုံးဝတို့ထိလို့မရနိုင် သလောက်ပဲဟု ကမ္ဘောဒီးယားလူမျိုးအများအပြားက ထင်မြင်ယူဆနေကြသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူများနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားဝန်ကြီးချုပ်ဟွန်ဆန်တို့အကြား နီးစပ်သောဆက်ဆံရေး ရှိနေသည့်အပြင် CPP ပါတီသို့ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီ၏အကြီးအကျယ်လှူဒါန်းမှုများကြောင့်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိဥပဒေအရ လယ်ယာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်တစ်ခုစီ၏အတိုင်းအတာအား အများဆုံးဟက်တာ ၁၀,၀၀၀ အထိသာ ကန့်သတ်ထားသော်လည်း ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် စီးပွားရေးအရမြေစီမံပိုင်ခွင့် (ELC) များအားကြီးကြပ်သောဥပဒေများထုတ်ပြန်ခြင်းမရှိမှီ ၁၉၉၇ ခုနှစ်၌ ၎င်း၏သဘောတူညီချက် အား ခိုင်မာစိတ်ချရစေခဲ့သည်။ ၎င်း၏ကနဦးအစီအစဉ်များမှာ ယူကလစ်စိုက်ခင်းများ၊ ပျော့ဖတ်နှင့် စက္ကူစက်ရုံများတည်ထောင်သွားရန်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့လုပ်ဆောင်ရန် တရုတ်လယ်ယာမြေပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးအုပ်စုနှင့်မိတ်ဖွဲ့ပူးပေါင်းခဲ့သည့်အပြင် တရုတ်ပို့ကုန်သွင်းကုန်ဘဏ်မှချေးငွေများ ရယူရန်လည်းစီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ဖိပီးမက်သည် တရုတ်စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ပူးကျီရန်း၏

ကမ္ဘောဒီးယားမိတ်ဖက်ကုမ္ပဏီလည်းဖြစ်သည်။ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် ELC ဥပဒေအား အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပြီးကတည်းကပင် ဥပဒေအရခွင့်ပြုသည့်အတိုင်းအတာအတွင်းမြေများရယူထားပြီး ဖိပီးမက်၏ကြီးမားလှသော လုပ်ငန်းအစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ကြသည့် ကြားခံပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အခြားသော ကုမ္ပဏီများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် သစ်တောများနှင့်လယ်မြေများအားစတင်ရှင်းလင်းခဲ့ပြီးနောက် လမ်းများ၊ တူးမြောင်းများတည်ဆောက်ကာ ပါးဆက်ပြည်နယ် ၊ ကရာကာခရိုင်၊ အန်ဆာချန်ဘာ အရပ်၌ ပျိုးဥယျာဉ်တစ်ခုထူထောင်ရန်ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုအဖြစ် ကျေးရွာတွင် နေထိုင်သူများက လမ်းများအားပိတ်ဆို့ခဲ့ကြသည့်အပြင် မြို့တော်ဖွဲ့စည်းပင်ရှိ တော်ဝင်အစိုးရအဖွဲ့ ထံသို့တိုင်ကြားခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် အစိုးရက ကောင်းကောင်းမွန်မွန်တုံ့ပြန်မှုမပြုလုပ်ခဲ့ဘဲ ဒေသခံများ၏ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများမှာ အန်ဆာချန်ဘာ၌ အချိန်တိုတိုကာလအတွင်း ရပ်တန့် သွားခဲ့လေသည်။ သို့သော် ကုမ္ပဏီက အခြားသောဒေသများတွင်ပါ မြေများအားတောင်းဆိုခြင်း၊ ခြံစည်းရိုးခတ်ခြင်းနှင့်ရှင်းလင်းခြင်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် အန်ဆာချန်ဘာရှိ ပျိုးဥယျာဉ်မှာ အပြည့်အဝလည်ပတ်နိုင်ခဲ့ပြီး ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် အခြားသော အရပ်ဒေသများတွင် ဒေသခံများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ဖြင့် ၎င်းတို့နေထိုင်ရာမြေများပေါ်မှနှင့်ထုတ်ခြင်း၊ သစ်တောများဆီသို့ဒေသခံများသွားရောက်ခြင်းကိုပိတ်ဆို့ခြင်း၊ ပီလောပီနံပင်နှင့်အကေးရှားပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ အလုပ်စခန်းများတည်ထောင်ခြင်းများကို စတင်လုပ်ဆောင်လာခဲ့သည်။

ယင်းအချိန်ကတည်းကပင် ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ငန်းများအား အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တိုးချဲ့ခဲ့ပြီး မြေထိုးစက်များ နှင့်မြေတူးစက်များကဲ့သို့ အကြီးစားစက်ယန္တရားများမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရဧရိယာတစ်ခုလုံးအနှံ့ မောင်းနှင် သွားလာနေခဲ့ကြသည်။ တိုးချဲ့မှုအား အဆင့်လိုက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းစီမံခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နစ်နာ ရသည့်ဒေသခံပြည်သူများကမူ ကုမ္ပဏီ၏အစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကြိုတင်ကာ သတင်း အချက်အလက်များရရှိခဲ့ကြခြင်းမရှိဘဲ မကြာခင်ကအလစ်အငိုက်မိခဲ့ကြသည်။ ကုမ္ပဏီသည် ဒေသ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရရှိနိုင်စေရန် လာဘ်ထိုးခြင်းနှင့်လိမ်လည်လှည့်စားခြင်းမှသည် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခြင်းနှင့်ထောင်သွင်းအကျဉ်းချခြင်းအထိ နည်းလမ်းမျိုးစုံကိုအသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဖိပီးမက် ကုမ္ပဏီသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် လက်ဆောင်ပေးအပ်ပွဲအခမ်းအနားအား အန်ဆာချန်ဘာ၌ကျင်းပကာ ကုမ္ပဏီ၏စိတ်ကောင်းစေတနာအတွက်သက်သေအဖြစ် ဒေသခံများကို ဆန်၊ ခေါက်ဆွဲခြောက်နှင့် ခရုမာ့ဟုခေါ်သော ရိုးရာလည်စည်းပုဂါများပေးအပ်ခဲ့သည်။ ထိုအခါအစိုးရတာဝန်ရှိသူများက ဒေသ သို့ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုဆောင်ကြဉ်းပေးရန် ကုမ္ပဏီ၏အားထုတ်မှုများအပေါ် ချီးကျူးစကားများ ပြောကြားခဲ့ပြီး ဒေသခံများအနေဖြင့် ယခုအခါ ကုမ္ပဏီ၏ရက်ရောစွာပေးကမ်းချီးမြှင့်မှုကိုရရှိသူများ ဖြစ်လာကြသဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပေးကြရန်ညွှန်ကြားခဲ့ကြလေသည်။

ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီအားစိန်ခေါ်၍မရနိုင်ကြောင်း သို့မဟုတ် တားဆီး၍မရနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သူများအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီက ကူညီပံ့ပိုးရန်ဆန္ဒရှိသည့် မည်သို့သောနယ်သစ် ပယ်သစ်မျိုးကိုမဆိုလက်ခံသင့်ကြောင်း ခရိုင်အဆင့်နှင့်မြို့နယ်ရပ်ရွာအဆင့်တာဝန်ရှိသူများက နစ်နာသည့်ဒေသခံပြည်သူများအားပြောကြားခဲ့ကြသည်။ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် လက်နက်တပ်ဆင် ထားသော ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်လုံခြုံရေးအဖွဲ့အား ပုံမှန်အသုံးပြုရုံသာမက လက်နက်ကိုင်ထားသည့် နယ်မြေခံရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်စစ်ရဲများကိုလည်း ဒေသခံများ၏ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများနှင့်ရင်ဆိုင်ရပါက

ကုမ္ပဏီပိုင်ပစ္စည်းများအားကာကွယ်နိုင်ရန် အသုံးပြုတတ်သည်။ ဒေသခံရဲများအနေဖြင့် နစ်နာရသော လူထုနှင့်အတူ ထပ်တူခံစားရသော်လည်း ၎င်းတို့အတွက်အမိန့်မှာ လူထုအားကာကွယ်ပေးရန် မဟုတ်ဘဲ ကုမ္ပဏီအားကာကွယ်ပေးရန်သာဖြစ်သည်။

ပြည်သူအားချွတ်ခြုံကျစေခြင်း

“စိုက်ခင်းများမရှိမှီက စိုက်ပျိုးမြေနှင့်သစ်တော ဟက်တာ ၁၀၀ ခန့်ဆိုလျှင် မိသားစုပေါင်းတစ်ရာအား အကျိုးပြုနေခဲ့ပြီး ယခု ဟက်တာထောင်နှင့်ချီသောမြေများကို ကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းသို့ပေးထားပြီး မိသားစုတစ်စုကိုပင် လုံလုံလောက်လောက်မကျွေးမွေးနိုင်ဘူး” ။ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ ၊ ပါးဆက် ပြည်နယ်၊ ဆက်လတ်မှ ဒေသခံ ။

နစ်နာခဲ့ရသည့်ဒေသခံပြည်သူများထံမှထွက်ဆိုချက်များတွင် ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီ၏လုပ်ပိုင်ခွင့်သည် ကမ္ဘောဒီးယားပြည်သူများထံမှ သဘာဝအမွေအနှစ်နှင့်စည်းစိမ်ဥစ္စာများအား စားပြတိုက်နေကြောင်း၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုထားသောဧရိယာများအတွင်းနှင့်အနီးတစ်ဝိုက်ရှိပြည်သူလူထုအား ချွတ်ခြုံကျဆင်းရဲ စေကြောင်းနှင့် အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအခွင့်အလမ်းများကို ပိတ်ဆို့ တားဆီးနေကြောင်းပါရှိခဲ့သည်။ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီထံသို့ပေးအပ်ခဲ့သောဧရိယာများတွင် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမြေများ၊ စားကျက်မြေများ၊ စိမ့်မြေများ၊ သစ်တောများ၊ တောအုပ်များ၊ ရေကန်များနှင့် ရေပေရေလဲဧရိယာများပါရှိပြီး ယင်းမြေများအားလုံးသည် ကျေးလက်နေပြည်သူများမှီခိုနေရသည့် သဘာဝအခြေခံအဆောက်အအုံစနစ်တစ်ခုအားဖြစ်ပေါ်စေသည့်အပြင် နေ့စဉ်ရှင်သန်ရပ်တည်မှုနှင့် သုခချမ်းသာကိုလည်း ပြုစုအားပေးပါသည်။ အချို့သောဧရိယာများတွင် စိုက်ခင်းများသည် ကျေးရွာများအကြားဆက်သွယ်သွားလာမှုအပြင် သစ်တောများနှင့်စားကျက်မြေများဆီသို့သွားရောက် မှုများကိုလည်း ပိတ်ဆို့ထားတတ်ကြသည်။ စားကျက်မြေများဆုံးရှုံးရသည့်အတွက်ကြောင့် ထိခိုက် သွားသောဒေသခံများသည် ကမ္ဘောဒီးယားကျေးလက်ဒေသ၌ အရေးပါသည့် အစဉ်အလာနေဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်မှုပုံစံများဖြစ်ကြသည့် ၎င်းတို့၏ကျွေးမွေးရေးကိုရောင်းချခဲ့ကြရလေသည်။

မြေလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ဆက်စပ်၍သစ်တောရှင်းလင်းခြင်းသည် တန်ဖိုးရှိလှသောမူလသစ်တော၊ ရေအရင်း အမြစ်များ၊ ငါးနှင့်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များအပါအဝင် ဒေသ၏ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့်ဂေဟစနစ်များအား ဖျက်ဆီးနေပါသည်။ စီးပွားရေးအရတန်ဖိုးရှိသောသစ်မျိုးများ လျော့နည်းကုန်ခမ်းလာပြီး ရှင်သန် ကျက်စားသောတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များပျောက်ကွယ်ကုန်သလို ရေပေရေလဲဒေသများမှာလည်း ဆိုးဆိုးရွားရွားသေးငယ်လာပါသည်။ ဖိပီးမက်ကုမ္ပဏီသည် ရေကန်များအားဖို့ပစ်ခဲ့ပြီး စမ်းချောင်းများ ကိုပိတ်ကာ ၎င်းတို့၏ပျိုးခင်းများနှင့် စိုက်ခင်းများဆီသို့ တူးမြောင်းများမှတစ်ဆင့် ရေရောက်ရှိစေရန် လှံခဲ့သည်။ အချို့သောစမ်းချောင်းများမှာ အတူတကွခြောက်ခမ်းခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ရှင်းလင်းမှုသည် ဒေသ၏ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် တုန်လေဆပ်ကန်ကြီးအတွင်းမှငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများအား ထိခိုက်မည်ကို ဒေသခံများကစိုးရိမ်လျက်ရှိကြသည်။ စမ်းချောင်းများသည် ငါးများအတွက်အာဟာရ ဓာတ်ကို ကန်ကြီးဆီသို့သယ်ဆောင်လာကြပြီး ငါးများသည် ဥဥရန်အတွက် ရေဆန်အတိုင်း အထက် ဘက်ဆီသို့တက်သွားကြသည်။ အကယ်၍ စမ်းချောင်းများနှင့်ရေကန်ငယ်များအားပိတ်ဆို့ထားမည် ဆိုပါက ငါးလုပ်ငန်း၏အဘက်ဘက်မှကြုံ့ခိုင်းမှုနှင့်အရည်အသွေးတို့ ကျဆင်းလာမည်ဖြစ်သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည်လည်းပိုမိုခက်ခဲလာမည်ဖြစ်ရာ ရေရရှိနိုင်မှုအား ကုမ္ပဏီက ချုပ်ကိုင်ထားသည့်အတွက် ဒေသခံများအနေဖြင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များနှင့် ငွေပေါ်သီးနှံများကို

ဥယျာဉ်ခြံမြေအတွင်း မစိုက်ပျိုးနိုင်တော့ပေ။ သစ်တောသစ်ပင်များမရှိပါက မိုးရေများလျင်မြန်စွာ စိမ့်ဝင်ကွယ်ပျောက်သွားမည်။ မြေဆီလွှာပြုန်းတီးမှုကိုမစစ်ဆေးရသေးသော်လည်း လက်ကျန် အနည်းငယ်မျှသောစမ်းချောင်းများမှာ ပို၍တိမ်ကောလာပြီဖြစ်သည်။

သစ်တောများ၊ တောအုပ်များသည် နှစ်နာခွဲရသောဒေသခံများအတွက် အစားအစာနှင့်ဆေးဝါးဗီရိုများ ဖြစ်သလို လောင်စာ၊ အဆောက်အအုံပစ္စည်းများနှင့် မှို၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ ပျားရည်၊ နွယ်များ ၊ သစ်စေး ၊ အမြစ်များ ၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များနှင့်သစ်သီးများကဲ့သို့ သစ်မဟုတ်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ရရှိရာဖြစ်လည်းဖြစ်သည်။ သစ်တောများတွင် နှစ်နာခွဲရသည့်ဒေသခံများအတွက် ယဉ်ကျေးမှု နှင့်ဘာသာရေးအရအရေးပါသည့်တန်ဖိုးများလည်းရှိရာ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ သီးနှံအထွက်ကောင်းရေး၊ ကြွယ်ဝချမ်းသာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးစသည်တို့အတွက် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများပူဇော်ကျင်းပရာ အလေးအမြတ်ပြုတန်ဖိုးထားရာသစ်တောများကို ကုမ္ပဏီကဖယ်ရှားရှင်းလင်းခဲ့ပါသည်။ ပါဆက် ပြည်နယ် အန်ဆာချန်ဘာနှင့်ခဘဲထရပ်ဒေသများတွင် ပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည့် သစ်တောဟက်တာ ၆၀၀၀ ကျော်ကိုဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်။ ခဘဲထရပ်ဒ်နေထိုင်သူ များက မိသားစုတစ်စုအတွက်သစ်မဟုတ်သည့်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများမှရရှိသောဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှု မှာ ရာသီတစ်ခုအတွက် ရီရယ်တစ်သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၄၅ ဒေါ်လာ) ကျော်ကြောင်း တွက်ချက်ပြသည်။

မိသားစုလူဦးရေတိုးပွားလာသည့်အခါ ငယ်ရွယ်သူများအဖို့ စိုက်ပျိုးစားသောက်ရန်မြေလိုအပ်လာရာ ယခုအခါ ၎င်းတို့အတွက်မြေမကျန်ရှိတော့ချေ။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း ဝန်ကြီးချုပ်ဟွန်ဆမ်ထုတ်ပြန် လိုက်သော စီးပွားရေးအရမြေမိမိပိုင်ခွင့် (ELC) အတွင်းနှင့်ဆက်စပ်နေရာများ၌ ကျေးရွာတွင်း မြေပိုင်ဆိုင်မှုအမည်ပေါက်ပြုလုပ်ပေးရေးကြိုးပမ်းချက်တစ်ရပ်သည် (Directive 01BB ဟုခေါ်သည်) အရွယ်ရောက်ပြီးသူတစ်ဦးအတွက် လယ်နှင့်ဥယျာဉ်ခြံမြေ ၅ ဟက်တာစီအသီးသီး အမြင့်ဆုံး သတ်မှတ်ပေးထားသော်လည်း အမှန်တကယ်အမည်ပေါက်ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရသည်မှာ ဖိပိမက်ကုမ္ပဏီ၏ မြေပိုင်ပိုင်ခွင့်ကြောင့်နှစ်နာခွဲရသောရွာအများစု၌ ထိုထက်အတော်လေးနည်းပါးပါသည်။ သို့သော် လည်း ကန့်သတ်ပေးထားသည့် ၅ ဟက်တာသည်ပင်လျှင် လက်ရှိအရွယ်ရောက်သေးသော်ငြား မကြာမီနှစ်များအတွင်းအရွယ်ရောက်ရှိလာမည့်သူများ၏ အနာဂတ်ကာလမြေလိုအပ်မှုများအပေါ် လျစ်လျူရှုထားရာရောက်နေပါသည်။

များစွာသောဒေသခံများသည် ကြံရာမရဖြစ်သည့်အဆုံး စိုက်ခင်းများ၌သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြရာ နည်းပါးလှသည့်လုပ်ခဖြစ်သည့် ရက်ပေါင်း ၃၀ စာအတွက် ရီရယ်ခြောက်သောင်း သို့မဟုတ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄၇ ဒေါ်လာသာရရှိခဲ့ပြီး ပေးချေမှုအချိန်မမှန်ခြင်း၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲလွန်းသည့် လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေများနှင့်လည်းရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ယခုအခါ မိသားစုများစွာတို့မှာ စိုက်ခင်း၌ အလုပ်လုပ်ကိုင်သောမိသားစုဝင်တစ်ဦး၏လုပ်ခဖြင့်အသက်ဆက်ရတော့မည်ဖြစ်ရာ ယင်းသည် လည်း ယခင်က လယ်၊ ဥယျာဉ်ခြံ၊ သစ်တောများနှင့်ချောင်းမြောင်းများဆီမှရရှိသောအစားအစာနှင့် ဝင်ငွေများအပေါ်မှီခိုနေခဲ့သည့်မိသားစုတစ်စုလုံးအားထိန်းမထားနိုင်ပါ။ အကျိုးဆက်မှာ ဒေသခံများ အဖို့ ကြွေးမြီထူထပ်လာပြီး အခြားအရပ်ဒေသသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်မှုပိုမိုများပြားလာသောကြောင့် မြို့ကြီးများနှင့်အိမ်နီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံသို့အလုပ်သွားလုပ်ရန် မိသားစုဝင်များထွက်ခွာစဉ် မိသားစုများ တစ်ကွဲတစ်ပြားစီဖြစ်ကုန်ကြပါသည်။

အပတ်တကုတ်ကြီးပမ်းနေမှုအားဆက်ထိန်းထားခြင်း

လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍လေ့လာသိရှိလာကြကတည်းက ထိခိုက်နစ်နာခဲ့ရသောလူထု အသိုင်းအဝိုင်းမှပြည်သူများသည် မိမိတို့၏မြေများ၊ သစ်တောများ၊ အသက်မွေဝမ်းကျောင်းအလုပ် အကိုင်များနှင့်ရှင်သန်ရပ်တည်မှုများကို နည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မိမိတို့၏ကျေးရွာမြို့နယ်အဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်နှင့်ပြည်နယ်အဆင့်ရုံးများ၌ ကန့်ကွက်မှု များပြုလုပ်ခဲ့ကြသလို အများပြည်သူထောက်ခံမှုရရှိရန် အဝေးပြေးလမ်းမပေါ်၌ယာဉ်အသွားအလာ များအားပိတ်ဆို့ခဲ့ခြင်း၊ စက်ယန္တရားများကို လယ်ယာမြေများနှင့်သစ်တောများရှင်းလင်းခြင်းမပြု နိုင်အောင်ဟန့်တားခြင်း၊ အောက်ခြေမှအထက်တိုင်အောင် အဆင့်အသီးသီး၌ အာဏာပိုင်များထံ တိုင်တန်းခြင်းများကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာများ၊ ဘုရားများနှင့်အစိုးရရုံးဌာန အဆောက်အဦများရှေ့၌ တရားမျှတမှုအတွက်ဆုတောင်းပွဲများကိုလည်း ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ အလေးအမြတ်ထားရာနေရာများ၌လည်း သစ်ပင်များအားသင်္ကန်းပတ်ပေးခဲ့ကြရာ နေရာတစ်ခု၌ ပြုလုပ်သောအခမ်းအနားတွင် အနည်းဆုံးသစ်ပင် ၁၀၀၀ ခန့်အား သင်္ကန်းပတ်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကုမ္ပဏီကမူ သစ်ပင်များအားခုတ်လှဲမြဲခုတ်လှဲနေပါသည်။

လုပ်ပိုင်ခွင့်ပြုသောသဘောတူညီချက်အတွင်းအကျုံးဝင်သော ခရိုင် (၈) ခရိုင်အတွင်း ပြည်သူများ အား စည်းရုံးသိမ်းသွင်းရခြင်းမှာ မိမိတို့၏မိသားစုများအားကျွေးမွေးရန်နှင့်ငွေကြေးအလျှင်မီနိုင် စေရန် တစ်ပြိုင်နက်တည်းကြိုးပမ်းနေရသောဒေသခံများအတွက် အလွန်ကြီးမားလှသောစိန်ခေါ်မှု များဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်သဘောတူညီချက်သည် အတိုင်းအတာပမာဏအားဖြင့်ကြီးမားရုံသာမက ငွေကြေးနှင့်နိုင်ငံရေးဩဇာအာဏာအရလည်း အလွန်ထူထပ်တောင့်တင်းလှသည်။ ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်သူများကိုလှုံ့ဆော်သူများဟုအမည်တပ်ဖမ်းဆီးကာ မှားယွင်းတရားစွဲခြင်း၊ ထောင်ချခြင်း၊ ကြီးမားလှသည့်ငွေကြေးပမာဏဒဏ်ရိုက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ကန့်ကွက်သူများစွာတို့မှာ ခြေကုန်လက်ပမ်းကျပြီးစိတ်ဓာတ်ကျဆင်းလာစဉ် အချို့သောသူများကမူ ရေရှည်၌ အပြောင်းအလဲ အတွက်မျှော်လင့်နိုင်ကြောင်းသုံးသပ်ကြသည်။ မကြာသေးမီက ပြီးစီးသွားသောနိုင်ငံတော် ရွေးကောက်ပွဲ၌ CPP ပါတီအပေါ် အဘက်ဘက်မှထောက်ခံမှုကျဆင်းနေကြောင်းပြသနေရာ မြေနှင့် သစ်တောဆိုင်ရာပဋိပက္ခများအပြင်းထန်ဆုံးနေရာများတွင် CPP ပါတီအပေါ် အောက်ခြေလူထု၏ ထောက်ခံအားပေးမှုလျော့ကျလာခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကမ်ပူနီးချာနန်ပြည်နယ်၊ ကွမ်းစက်ီမှ ဒေသခံတစ်ဦး၏စကားမှာ - "ကျွန်တော်တို့က အစို့အညှောင့် ကလေးတွေနဲ့စပြီးဖြစ်လာတဲ့ ဝါးပင်လိုပဲဗျ။ အဲသလို အစို့ကလေးပေါင်းများစွာထွက်ရှိလာပြီး ဝါးပင် ပိုမိုကြီးမားလာတဲ့အချိန်အထိစောင့်ရဦးမှာပဲလေ" ဟူ၍ဖြစ်သည်။

ရှာမလီကတ်တယ် ညွှန်ကြားရေးမှူး ၊ Focus on the Global South

(၁) Cambodia's Top 10 Tycoons. <http://investvine.com/cambodias-top-10-tycoons/>
(၂) Miner Encroaches on Ancestral Lands. <http://www.rfa.org/english/news/cambodia/bauxite-06222011171620.html>
(၃) Pheapimex ties 'cause for concern'. [http://www.phnompenhpost.com/national/pheapimex-ties-cause-concern and](http://www.phnompenhpost.com/national/pheapimex-ties-cause-concern-and) <https://sahrka.com/2016/12/20/villagers-wary-of-mkiri-mine-project/#more-27000>

မလေးရှားနိုင်ငံ » ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးမှဌာနေတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်အစုအဖွဲ့များသည် ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးကြေညာချက်အားလက်ခံသဘောတူကြသည်

မလေးရှားနိုင်ငံ ၊ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်မှဌာနေတိုင်းရင်းသားများသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် အဓိကအောင်ပွဲတစ်ရပ်အားကျင်းပခဲ့ကြရာ ပြည်နယ်အစိုးရကတရားဝင်ဆိုင်းငံ့လိုက်ကြောင်း ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်အတွင်း အငြင်းပွားဖွယ်ရာဖြစ်နေသော ဘာရမ်ဆည် တည်ဆောက်ရေးကိုဖျက်သိမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည် (၄) ။ ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သော လှုပ်ရှားသူ များသည် ဤသတင်းလွှာ၏အယ်ဒီတာ့အဘော် အတွင်း ရည်ညွှန်း ထားသော ၂၀၁၆ ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ ဘန်ကောက်မြို့တွေ့ဆုံပွဲ၌ “မလေးရှားနိုင်ငံမှ ကျွန်ုပ်တို့၏သစ်တောများ မည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြ သနည်း” ဟူ၍တင်ပြဆွေးနွေးရာ၌ တက်ရောက်လာသူများစွာအတွက် စေ့ဆော်ဆွေးနွေးစရာဖြစ်ခဲ့ပြီး သိသာထင်ရှားစွာအသားပေးခံခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘာရမ်ဆည်တည်ဆောက်ရေး ဖျက်သိမ်းကြောင်း ပြည်နယ်အစိုးရကကြေညာခြင်းမပြုမှီ လအနည်းငယ်အလို ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် ဘာရမ်မြစ်ကမ်းပါး၌တွေ့ဆုံခဲ့ကြသော ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးလှုပ်ရှားတက်ကြွ သူများ၏နိုင်ငံတကာအစည်းအဝေး၌ ဤဆောင်းပါးကို ထပ်မံရိုက်နှိပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလထုတ် WRM သတင်းလွှာအမှတ် ၂၂၀ အတွင်း ပမထအကြိမ်ပုံနှိပ်ဖော်ပြခဲ့သောဆောင်းပါး

ဆည်နှင့်ပတ်သက်၍ဆန့်ကျင်သော ကမ္ဘာတစ်ဝန်းလုံးမှဌာနေတိုင်းရင်းသားများသည် တည်ဆောက် ရန်အဆိုပြုထားသောဘာရမ်ဆည်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆန့်ကျင်လျှက်ရှိသူများနှင့်တစ်စည်းတစ်လုံးတည်း ရှိကြောင်းပြသရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဘော်နီယိုကျွန်းပေါ်ရှိ မလေးရှား နိုင်ငံဆာရာဝပ်ပြည်နယ် ဘာရမ်မြစ်ကမ်းနဖူးသို့လာရောက်တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ ယင်းနေ့၌ပင် ဘာရမ် ဆည်အားတားဆီးပိတ်ဆို့ထားမှုနှစ်ရပ်အတွက် ၎င်းတို့၏ဒုတိယမြောက်နှစ်ပတ်လည်အား ကျင်းပခဲ့ ကြသည်။ ဘာရမ်ဆည်သည် စတုရန်းကီလိုမီတာ ၄၀၀ ကျော်ရှိသည့်သစ်တောများအားဖုံးလွှမ်း ပစ်မည့်အပြင် ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသားဦးရေ ၂၀၀၀၀ အထိကိုလည်း နေရာမှဖယ်ရှားပစ်မည် ဖြစ်သည်။ ယင်းမှထွက်ရှိလာမည့်လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကိုမရရှိလျှင်တောင်မှ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ် အနေဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအလျှံပယ်ရှိနေပြီးဖြစ်သည်။ ဘာရမ်ဆည်အပြင် လုပ်ငန်းခွင်သို့

သွားရောက်ရာလမ်းများ၏တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို လွန်ခဲ့သည့်နှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း လုံးဝရပ်ဆိုင်းနေအောင်ပိတ်ဆို့ထားသည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်ရပါမည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဘရာဇီးနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဟွန်ဂေးရီနိုင်ငံ နိုင်ငံနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတစ်ဝန်းမှဒေသခံတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များသည် မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံများအားဝေမျှရန်၊ မိမိတို့၏လူထုအဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်းအကြား ဆက်သွယ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်အပြင် ဆည်များနှင့်ပတ်သက်သည့်ဘုံသဘောထား ရပ်တည်ချက်အားထုတ်ပြန်ရန်အတွက် ဆာရာဝပ်ဥလာရောက်စုရုံးခွဲကြခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ပတ်ကြာ ကျင်းပပြုလုပ်သည့်အခမ်းအနားအား “ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်မြစ်ချောင်းများဆိုင်ရာ ဒေသခံတိုင်းရင်းသား များ၏မြေကမ္ဘာထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲ (WISER)” ဟုအမည်ပေးထားပြီး ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်အောက်ခြေ လူထုလူတန်းစားများကွန်ရက် SAVE Rivers က အိမ်ရှင်အဖြစ်လက်ခံကျင်းပပေးထားပါသည် (၁) ။

လူအားလုံးအတွက်ဘာရမ် ၊ ဘာရမ်အတွက်လူအားလုံး

WISER သို့တက်ရောက်လာကြသူများသည် ဝန်းရံပိတ်ဆို့ထားသည့်နေရာနှစ်နေရာအပြင် အဆိုပြု ထားသောဆည်တည်ဆောက်မည့်နေရာစသည့် ဘာရမ်ဆည်တည်ဆောက်မှုဆန့်ကျင်ရေးတွင် အရေးပါသောနေရာများသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့ကြပါသည်။ SAVE Rivers ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သလို WISER အတွက်အိမ်ရှင်လည်းဖြစ်သော ပီတာကဲလန်က “ကျွန်တော်တို့ SAVE Rivers အနေနဲ့ တက်ရောက်လာသူများကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့ယဉ်ကျေးမှုများအားထိတွေ့ခံစားစေလိုသည့်အပြင် ကျွန်တော်တို့ဘာရမ်မြစ်ကြီးရဲ့အလှတရားကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျမြင်တွေ့စေချင်ပါတယ်။ ဒါမှသာ သူတို့အနေနဲ့ မည်သည့်အန္တရာယ်တွေရှိနေပြီး ဘာကြောင့်ကျွန်တော်တို့တွေ ပြင်းပြင်း ထန်ထန်ကြိုးပမ်းနေကြတယ်ဆိုတာကို ပိုပြီးနားလည်သွားမှာပေါ့” ဟု ရှင်းပြခဲ့သည်။

လှေဖြင့်သွားရောက်ခဲ့ရသော ဆည်တည်ဆောက်ရန်အဆိုပြုထားသည့်နေရာတွင် ပီတာကဲလန်က ဖြစ်ရပ်တစ်ခုအားပြောပြခဲ့သည်။ “၂၀၁၂ တုန်းကဆိုရင် ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်ရဲ့လျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီဖြစ်ပြီး ဆည်ဆောက်မယ့်သူလည်းဖြစ်တဲ့ ဆာရာဝက်စွမ်းအင်ဟာ ဘာရမ်ဆည်ဆောက်ဖို့အဆိုပြုထားတဲ့ နေရာမှာ ဆည်တည်ဆောက်မှုအဆင်ပြေချောမွေ့စေရေး မင်္ဂလာရှိစေဖို့အတွက် ဒေသခံတွေရဲ့ရိုးရာ ဓလေ့အတိုင်းဆုတောင်းပွဲတစ်ခုကိုပြုလုပ်ခဲ့တယ်။ ချက်ချင်းဆိုသလိုပဲ ဒေသခံလူထုက သူတို့ရဲ့ရိုးရာ ဓလေ့ဆုတောင်းပွဲကိုအလွဲသုံးစားလုပ်တာနှင့်ပတ်သက်ပြီး အဲဒီနေရာမှာပဲ လှေတွေပေါ်ကနေပြီး ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြကာ ပြန်လည်တုံ့ပြန်ခဲ့ကြတယ်။ ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရာမှာ အဲဒါက တကယ့်အရေးပါတဲ့အခိုက်အတံ့တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်”

ဘာရမ်မြစ်အားကာကွယ်သည့်အဖြစ်အပျက်က ဆည်များ၏ခြိမ်းခြောက်မှုကိုခံစားရမည့် များစွာသော ဒေသခံအုပ်စုများ၏ကြံ့ခွာအား အမှတ်အသားသဖွယ်ကိုယ်စားပြုနေပါသည်။ ‘၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွှေလူသား ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုတံဆိပ်’ ရရှိထားသူ ဟွန်ဂေးရီနိုင်ငံမှ ဘာတာကတ်ဆီးရပ်စ် သည် ဒေသခံ လူထုများရင်ဆိုင်နေရသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများအကြားရှိတူညီမှုများကိုသဘောပေါက်သွားပြီး WISER ၏ အရေးကြီးမှုကို အလေးအနက်ထားပြောကြားခဲ့ပါသည်။ “ဒေသခံပြည်သူများ၊ မြစ်ချောင်းများနှင့် ပတ်သက်သည့်ဤအစည်းအဝေးကြီးတွင် အထူးတန်ဖိုးတစ်ခုရှိပါတယ်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

ဤသို့လှုပ်ရှားမှုကြီးက ကျွန်ုပ်တို့ပြည်သူတွေရဲ့သမိုင်းဝင်ခုခံကာကွယ်မှုအတွက် ခွန်အားတွေပေး နေပြီး မြစ်ချောင်းများကိုတစ်ဦးတစ်ယောက်ပိုင်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဒေသခံလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ အတွင်း၊ ဒေသအတွင်း ဆည်များတည်ဆောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာကောင်းသော ကျူးကျော်ရန်စမှုတွေ ၊ ပဋိပက္ခတွေကို ထင်ထင်ရှားရှားမြင်တွေ့သွားစေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

ဝိုက်ဆာဘာရမ် ၂၀၁၅ ကြေညာချက်

ဆွေးနွေးပွဲကို ဘာရမ်ဆည်ကြောင့် ရေနစ်မြုပ်သွားမည့် ကျေးရွာ ၂၆ ရွာအနက်မှရွာတစ်ရွာဖြစ်သော တန်ဂျန်းတက်ပါလစ်ကျေးရွာ၌ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ တက်ရောက်လာသူများသည် ဆည်များနှင့် ပတ်သက်၍ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်သွားရေး ၎င်းတို့၏စိတ်အားထက်သန်မှုများ၊ ၎င်းတို့၏လှုပ်ရှားမှုများ အတွက်စိန်ခေါ်မှုများ၊ လူအများအားစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး အောင်မြင်သည့်နည်းဗျူဟာများနှင့် မိမိတို့ အသီးသီး၏သက်ဆိုင်ရာကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတိုးတက်လာစေရေးစသည်တို့ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

တန်ဂျန်းတက်ပါလစ်ကျေးရွာ၏ရွာလူကြီးဟောင်းနှင့် နိုင်ငံတကာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏အိမ်ရှင်ဖြစ်သူ ဂျိမ်းငုရမ်သည် ဘာရမ်ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆက်လက်ခုခံဆန့်ကျင်သွား နိုင်ရေးအတွက် အစည်းအဝေးကြီးမှတစ်ဆင့် ခွန်အားများရရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်းယုံကြည်နေပါသည်။ “ကမ္ဘာပေါ်မှာ မလိုလားအပ်တဲ့ဆည်များအားလုံးကို မည်သို့ရပ်တန့်ရမလဲဆိုတာနှင့်ပတ်သက်တဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကိုရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းဖို့ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကိုလာရောက်ဆွေးနွေးမှုပေးကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်များအားလုံးနှင့်အတူတကွရှိရသည့်အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများထံမှ အတွေ့အကြုံများစွာကိုရရှိခဲ့ပါတယ်။ ဤသို့ရရှိလာသော သတင်း အချက်အလက်များကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ထိုအတွေ့အကြုံများဟာ ကျွန်တော်တို့ဘာရမ်ဒေသခံ ပြည်သူတွေနှင့် ဘာရမ်ဆည်တည်ဆောက်မှုရပ်ဆိုင်းရေး ဆက်လက်ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သွားမယ့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့နည်းဗျူဟာတွေအတွက်အခြေခံကျကျအသုံးဝင်လိမ့်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ယုံကြည် မိပါတယ်”

ဆွေးနွေးမှုများသည် ဆည်များ၊ ဒေသခံပြည်သူများ၏အခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ ဝိုက်ဆာ ဘာရမ် ၂၀၁၅ ကြေညာချက် “WISER Baram 2015 Declaration on Dams and the Rights of Indigenous Peoples” အားလက်ခံအတည်ပြုခြင်းဖြင့်အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။ (၃) ယင်းကြေညာချက် သည် ဆည်များကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကျယ်ပြန့်နက်ရှိုင်းလှသည့်အတိဒုက္ခများနှင့်ပျက်စီးမှု များအပေါ် အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။ အစိုးရများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများသည် ထိခိုက် နစ်နာမှုခံစားရသောဒေသခံလူထုထံမှ လွတ်လပ်သည့် ကြိုတင်အသိပေးသဘောတူခွင့်ပြုချက်ရယူ ထားခြင်းမရှိသောစီမံကိန်းများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ခြင်းမပြုရန်၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာကုလသမဂ္ဂကြေညာချက် (UNDRIP) အပြင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမား အဖွဲ့ချုပ်သဘောတူညီချက် ၁၆၉ (ILO Convention 169) တို့အား အတည်ပြုလက်မှတ်ထိုးကာ လိုက်နာမှုရှိရန်နှင့် ကျေးလက်ဒေသအခြေအနေနှင့်ကိုက်ညီသော အသေးစားပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်အခြားနည်းလမ်းများအားအကောင်အထည်ဖော်ရန် တောင်းဆိုခြင်းခံခဲ့ရလေသည်။ ကြေညာချက်တွင် ဆည်များကြောင့်ဒုက္ခရောက်ရသည့် ဒေသခံလူထုအသိုင်းအဝိုင်းအား

ကျေလည်အောင်ပေးဆပ်သွားရန်နှင့် ဆည်များဖယ်ရှားခြင်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့်လေ့လာမှုများပြုလုပ် သွားရန်လည်း တောင်းဆိုထားပါသည်။

ဆည်များကို ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့်မသက်ဆိုင်သည့်အရာအဖြစ် တင်ပြပြောဆိုနေမှုများ ဆက်လက်မပြုလုပ်သင့်ကြောင်း တက်ရောက်လာသူများကထောက်ပြပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ “ ဌာနေ တိုင်းရင်းသားများ၏အသံနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ဒေသခံပြည်သူလူထုကကမ်းလှမ်းသည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဆိုင်ရာ အခြားရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများကို နားထောင်ပေးရန်နှင့်လေးစားမှုရှိရန် ပါရီမြို့တွင် ကျင်းပမည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ နောက်လာမည့်ထိပ်သီးဆွေးနွေးပွဲသို့ ကျွန်ုပ်တို့ပြင်းထန်စွာ တောင်းဆိုလိုက်ပါသည်” ဟု ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံအတွင်း အဂ္ဂါဇာကာဆည်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆန့်ကျင် ကန့်ကွက်နေသူဖြစ်သည့် ဘာတာကတ်ဆီးရပ်စ်က မီရီမြို့တွင်ပြုလုပ်သော WISER ၏ နောက်ဆုံး သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ၌ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အပြင်းအထန်ခုခံကြိုးပမ်းနေမှုများနှင့် မျှော်လင့်ချက်များ

တက်ရောက်လာကြသူများအားလုံးက ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု၊ ၎င်းတို့နှင့်၎င်းတို့၏ရပ်ရွာအသိုင်းအဝိုင်းတို့ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ပါဝင်နေသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရာ၌ဖယ်ထုတ်ခံထားရမှုအပြင် ရာဇဝတ်သားပမာပြုမှုဆက်ဆံ ခံရခြင်း၊ စစ်တပ်ပုံသွင်းခံရခြင်းတို့ကြောင့်ခံစားရသောဒုက္ခများကို ဝေမျှပြောဆိုကြပါသည်။

သို့သော်ငြားလည်း အောင်မြင်ခဲ့သည့်အဖြစ်အပျက်များရှိပါသေးသည်။ ဝန်းရံပိတ်ဆို့မှုများ၊ စက်ဘီးစီး လှုပ်ရှားမှုများဖြင့်ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားခဲ့ကြပြီးနောက် ယခုနှစ်အစောပိုင်း၌ အာရမ်းဆည် တည်ဆောက်မှုဖျက်သိမ်းခြင်းဆီသို့ ၎င်းတို့ မည်ကဲ့သို့အောင်မြင်စွာရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ကြောင်းကို ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံမှ ကန်ဒီဒိုအန်နှင့်ဒီနစ်ယိုအန်းတို့ကပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု ကယ်လီဖိုးနီးယားပြည်နယ်ရှိ ယူရော့မျိုးနွယ်စုမှ ဆမ်မီနှင့်ဂျွန်လုခ်ဂမ်ဆောတို့ကလည်း ကလာမက် မြစ်ပေါ်ရှိဆည်လေးခုမှာဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး ယူရော့မျိုးနွယ်စုတို့အတွက် အခြေခံအသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းတစ်ခုဖြစ်သည့်ဆယ်လ်မွန်ငါးများအား ခြိမ်းခြောက်လျှက်ရှိစဉ်အတွင်း အမေရိကန် အစိုးရသည် အခြားသောနေရာများမှဆည်များကိုဖျက်သိမ်းပစ်ရန် စတင်လုပ်ဆောင်နေကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် အံ့ဩစရာကောင်းလှအောင် ဂေဟစနစ်များ အလျင်အမြန် ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာခဲ့ပါသည်။

ဘာရမ်ရှိဒေသခံပြည်သူများမှာ ဆည်အားရပ်ဆိုင်းလိမ့်မည်ဟူသောမျှော်လင့်ချက်များ ပို၍ ပို၍ ကောင်းလာပါသည်။ ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် အတိုက်အခံပြုမှုများ အတော်လေးကြီးထွားလာခဲ့ပြီး ဝန်းရံပိတ်ဆို့မှုများသည်လည်း စီမံကိန်းအားတားဆီးရေးတွင် ထိရောက်မှုရှိခဲ့ပါသည်။ ဇွန်လတွင် ပီတာကလန်နှင့် ကယ်လီဖိုးနီးယားတက္ကသိုလ်၊ ဘာကလေမှ ပါမောက္ခဖြစ်သူ ဒန်နီရယ်ကမ်းမန်း တို့သည် ဆည်များအစား အခြားအစားထိုးစရာစွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များနှင့်ပတ်သက်ပြီးဆွေးနွေးရန် ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အက်ဒီနမ်ဆာတမ်နှင့်တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ စက်တင်ဘာလတွင် ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ဘာရမ်ဆည်နှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင်ဆိုင်ငံ့ထားလိုက်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အောင်မြင်မှုများမှာထိခိုက်ကျိုးပဲ့လွယ်တတ်ကြောင်း ဘရာဇီးနိုင်ငံ အမေရိကန်အတွင်းရှိ ဘီလီမွန်တီဆည်နှင့်ပတ်သက်သည့် ဒါနီးလာဒါဆေးဗား၏ဇာတ်လမ်းက ကျွန်ုပ်တို့အားသတိပေး လျက်ရှိပါသည်။ သူမက ၁၉၈၀ ခုနှစ်လွန်နှစ်များအတွင်း ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှု များကြောင့် ဘီလီမွန်တီဆည်နှင့်ကာရာရောင်ဆည်အတွက် ယခင်တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်သူအနေဖြင့် မည်သို့လက်မြောက်အလျှော့ပေးခဲ့ရကြောင်း၊ သို့သော်နောက်ပိုင်းတွင် အစိုးရက မည်သို့ပြန်လည် အမည်ပေးကာ အသစ်တစ်ဖန်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောပြခဲ့သည်။ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍တားမြစ်သော တရားရုံးစီရင်ချက်များစွာသည်ပင်လျှင် စီမံကိန်း၏ပြီးစီးသွားမှု အား မရပ်တန့်နိုင်ခဲ့ပါ။ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသည်မှာ ရပ်ဆိုင်းသွားပြီဟုထင်ရသောဆည်စီမံကိန်း များမှာ သာမန်လေ့ကြီးထိုးရိုးရိုးအစိုးရများက ပြန်လည်အသက်သွင်းတတ်ကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

အန်နာအေးဘားလီ
Bruno Manser Fund, www.bmf.ch/en

(၁) SAVE Rivers ကို ဆာရာဝပ်ပြည်နယ်အစိုးရကအဆိုပြုခဲ့သည့် အနည်းဆုံး ၁၂ ခု ထက်မနည်း သောဆည်များအပေါ်ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုပြုရန် ဒေသခံလူထုကွန်ရက်တစ်ခုအဖြစ် လွန်ခဲ့သော နှစ်က စွဲစည်းထူထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါဆည်များအနက် ဘာရမ်ဆည်မှာ လျင်မြန်စွာပင် အငြင်းပွားစရာအကောင်းဆုံးစီမံကိန်းဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ၄

(၂) ရွှေလူသားပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုတံဆိပ်သည် အောက်ခြေပြည်သူလူထုအတွင်းမှ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အရေးလှုပ်ရှားသူများအားဂုဏ်ပြုခြင်းဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအကြီးမားသည့်အန္တရာယ် ယူကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေး ၎င်းတို့၏ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများအတွက် ၎င်းတို့ကို အသိအမှတ်ပြုပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံအတွင်း အငြိမ့်ကားဆည်နှင့်ပတ်သက်၍ လန်ကာ ပြည်သူလူထု၏ အပြင်းအထန်ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများအကြောင်း ဘာရမ်မြစ်ကမ်းနံဘေး တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးပွဲ၌ပြောကြားခဲ့ပြီးနောက်လအနည်းငယ်မျှအကြာတွင် ဘာတာကတ်ဆီးရပ်စ်တစ်ယောက် သူမ၏နေအိမ်အတွင်း၌ပင် အသတ်ခံခဲ့ရပါသည်။

(၃) Read the declaration: http://www.stop-corruption-dams.org/resources/WISER_Baram_2015_Declaration_Signed.pdf

(၄) The Baram miracle: Dam plans officially scrapped. Bruno Manser Fund News. <http://bmf.ch/en/news/the-baram-miracle-dam-plans-officially-scrapped>

သက်ဝင်လှုပ်ရှားပြည်သူများ

ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံ - ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများ အတွက် ကမ္ဘာပေါ်တွင်အသေ အပျောက်အများဆုံးနိုင်ငံ၊ Global Witness ကထုတ်ပြန်သော ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ အစီရင်ခံစာအရ ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံတွင် မြေများအတင်း အဓမ္မသိမ်း ယူကာ သစ်တောများအားဖျက်ဆီးသော ကုမ္ပဏီ များနှင့်ရင်ဆိုင် ရဲခြင်းကြောင့် ၂၀၀၉ ခုနှစ်က တည်းက စတင်လျှင် လူပေါင်း ၁၂၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ အစီရင်ခံစာတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့၌ လက်နက်ကိုင်ဆောင် ထားသူများက ညသန်း ခေါင်ယံအချိန် အိမ်အတွင်း သို့ချိုးဖျက်ဝင်ရောက်ပြီး သတ်ဖြတ်သွား

ခြင်းကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရသည့် လူ့အခွင့်အရေး ခုခံကာကွယ်သူ ဘာတာကတ်ဆီး ရပ်စ်အား ချီးကျူးဂုဏ်ပြုထား ပါသည်။ ဘာတာကတ် ဆီးရပ်စ်သည် ဟွန်ဒူးရပ်စ်နိုင်ငံအနောက်ပိုင်း အင်တီဘူကာရှိ သူမတို့၏ရပ်ရွာ လူထုပိုင်မြေပေါ်ရှိ အဂ္ဂိဇာကာဆည်မှာ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုး များဖြစ်သည့် လန်ကာလူမျိုးများ အတွက် အလွန်အရေးပါကာအလေးထား နေရသည့်ရေအရင်း အမြစ်အား ခြိမ်းခြောက်နေခဲ့ ခြင်းကြောင့် ဆည်ဆန့်ကျင်ရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခဲ့ပါသည်။ အစီရင်ခံစာအား <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/environmental-activists/hon-duras-deadliest-country-world-environmental-activism/> ၌ရရှိနိုင်ပါသည်။

ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာ - ပြင်သစ်အစိုးရသည် ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာနိုင်ငံ၌ ရွှေတွင်းလုပ်ငန်းများအတွင်း စက်မှု ထွန်းကားတိုးတက်လာစေရေး တိတ်တဆိတ်ကူညီအားပေးလျှက်ရှိသည်။ အကယ်၍

စီမံကိန်းသာ ဆက်လုပ်ဖြစ်မည်ဆိုပါက ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း သတ္တုစတင်တူးဖော် ထုတ်လုပ်ရန်စီစဉ်ထားသော Montagne d'Or စီမံကိန်းသည် ပြင်သစ်ပိုင်မြေပေါ်မှ အကြီးမားဆုံး သောရွှေတွင်းဖြစ်လာမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါသတ္တုတွင်း အနေဖြင့် လူသားများနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးရွားပြင်းထန် သည့် ထိခိုက်မှုများရှိနေသည့်အပြင် ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာရှိ အခြားသောနိုင်ငံတကာသတ္တုကုမ္ပဏီများ အတွက်လည်း ရေတံခါးဖွင့်ပေး သလိုဖြစ်လိမ့်မည်ဖြစ်ကာ လက်ဝတ်ရတနာ ဈေးကွက်အတွက် သတ္တုထုတ်လုပ်မှု အား သီးသန့်တိုးချဲ့စေလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ ရွှေနှင့်ပတ်သက်သည့် စက်မှုဘက် ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်မှာ လက်ရှိတူးဖော်ထုတ်လုပ်နေမှုပမာဏ၏ ၈ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်သန့်စင်ပေးနိုင်သောကဏ္ဍက အဆိုပါပမာဏ၏သုံးဆအားပံ့ပိုးနိုင်ပါသည်။ ပြင်သစ်ဂိုဏ်းယာနာမှ (ပြင်သစ်နိုင်ငံအတွင်း) သတ္တုတူးဖော်မှုဆန့်ကျင်ရေး အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်း လှုပ်ရှားမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုပြည့်စုံသော

သတင်းအချက်အလက်များမှာ <https://sites.google.com/site/maiourinature/or-de-question-cp22fev> ၌ရှိပါသည်။

အလွန်တရာမကြီးမားလှသောသတ္တုတွင်းစီမံကိန်းများကို ချက်ချင်းဖျက်သိမ်းရန် ပြင်သစ်အစိုးရအား တောင်းဆိုလျက်ရှိသည့် ပြည်တွင်းပြည်ပအင်ဂျီအိုအဖွဲ့အစည်းများ၏ မဟာမိတ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သော Or de question collective ကို ထောက်ခံအားပေးကြပါ။ အသနားခံတောင်းဆိုစာအား <https://www.rainforest-rescue.org/petitions/1084/no-to-industrial-gold-mining-in-the-forests-of-french-guiana#letter> ၌လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ - ကျားကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ၌ အသေပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ရေးမူဝါဒကြောင့် လူအများသေကြေပျက်စီး ရမှုနှုန်းထားကို ဘီဘီစီစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ တစ်လွှားတွင် ဌာနေဒေသခံတိုင်းရင်းသားများသည် သဘာဝပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအမည်ဖြင့် ဖမ်းဆီးမှုများ၊ နှောင့်ယှက်ဒုက္ခပေးမှုများ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများ၊ သေဆုံးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရ ပါသည်။ ထိုသို့ လူမဆန်သောရည်ရွယ်ချက်၏ ဆိုးရွားလှသောသဘာဝတစ်ခုမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ ကာဇီရမ်ကာအမျိုးသားဥယျာဉ်ဖြစ်သည်။ နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျော်ကြားသော အသေပစ်ခတ်ခွင့်ရ အမျိုးသားဥယျာဉ်၌ လွန်ခဲ့သည့်

၃ နှစ်အတွင်း ဥယျာဉ်အစောင့်များသည် လူပေါင်း ၅၀ ခန့်အား တရားလက်လွတ် စီရင်သုတ်သင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဌာနေတိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုဝင်တို့မှာ လက်နက် အပြည့်အစုံကိုင် ဆောင်ထားသော ဥယျာဉ်မှဝန်ထမ်းတို့လက်၌ ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ရိုက်နှက်ခြင်း၊ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းခြင်းနှင့်သတ်ဖြတ်ခြင်းတို့ကိုခံစားရလျက်ရှိသည်။ ပြီးခဲ့သောနှစ်က ၇ နှစ် အရွယ် ယောက်ျား လေးတစ်ယောက်ကို အစောင့်များကသေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့ယွင်းသွားခဲ့ရ လေသည်။ ထိုသို့သော ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုမျိုးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးခေါင်းစဉ်ဖြင့် ပြုလုပ် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ WWF ၊ WCS နှင့် Nature Conservancy and Conservation International အပါအဝင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့အစည်းကြီးများသည် ထိုသို့သောလုပ်ရပ်မျိုးအား ပြစ်တင် ရှုတ်ချရေးတောင်းဆိုမှုများအပေါ် မသိချင်ယောင်ဆောင်နေကြပါသည်။

ကာဇီရမ်ကာအမျိုးသားဥယျာဉ်ပစ်ခတ်မှုများမှာ သီးခြားဖြစ်ရပ်သက်သက်မဟုတ်ကြောင်း 'ကျားကစားပွဲ' ဟူသောရုပ်ရှင်က ပြသနေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအစိုးရသည် ထိုသို့သောမူဝါဒအား အိန္ဒိယနိုင်ငံ တစ်ဝန်းရှိကျားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး နယ်မြေများ၌ချဲ့ထွင်သွားမည့် အစီအစဉ် များကိုထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ တက်ကြွလှုပ်ရှားသူနှင့် ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးသူ ဆော်မစ်ထရာဂို.ရှ်၏ ကျားကစားပွဲဟူသောရုပ်ရှင်၌ ကာဇီရမ်ကာအမျိုးသားဥယျာဉ်အတွင်းမှ အခြေအနေများသည် သီးခြားဖြစ်ရပ်သက်သက်တစ်ခုမဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုသို့သောမူဝါဒမှာ အနောက် ဘင်္ဂလားရှိ ဘူဆာ ကျားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနယ်မြေ၌လည်း အမှန်တကယ်ဖြစ်ပျက်နေခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း ရိုက်ကူးပြသထားပါသည်။ အဆိုပါရုပ်ရှင်တွင် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးအမည်ဖြင့် သစ်တောဝန်ထမ်းများက ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများအပေါ် အမြတ်ထုတ် နေမှု၊ နှိပ်စက်မှုနှင့်တရားလက်လွတ်ပြုမှု၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သတ်ဖြတ်မှုများကို ထပ်နေသော်လည်း

စုံလင်သောဇာတ်လမ်းအဖြစ်အပျက်များဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေရိုက်ကူးထားလေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အဆိုပါရုပ်ရှင်အား <https://vimeo.com/124188855> ဌ ရရှိနိုင်ပါသည်။

<http://www.survivalinternational.org/emails/shoot-on-sight> ဌ Survival International Action Alert သို့ဝင်ရောက်ပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနယ်မြေများ၌ မြင်မြင်ချင်းပစ်သတ်ရေး မူဝါဒအားရပ်ဆိုင်းပေးရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံအစိုးရအာဏာပိုင်များသို့ မေတ္တာရပ်ခံပေးပါ။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပိုမိုပြည့်စုံသောသတင်းအချက်အလက်များအတွက် <http://www.conservation-watch.org/2017/03/10/indias-kaziranga-national-park-and-the-streisand-effect/> သို့သွားပါ။

မလေးရှားနိုင်ငံ - FAO ကပြောကြားခဲ့သည့်အတိုင်း သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို သစ်တောများအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးနေမှုများရပ်တန့်ပေးပါ။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် မလေးရှားနိုင်ငံမှ အင်ဂျီအိုအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြသော The Consumers' Association of Penang (CAP) နှင့် Sahabat Alam Malaysia (SAM) တို့သည် ကုလသမဂ္ဂစားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (FAO) ၏ သစ်တောဆိုင်ရာအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အားဆန့်ကျင်သော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှုသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ စက်မှုဘက်ဆိုင်ရာသစ်ပင်စိုက်ခင်းများအားတိုးချဲ့မှုဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည့် FAO ၏ အထင်အမြင်မှားယွင်းစေသော သစ်တောအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ကာဖွင့်ဆိုပေးရန် အင်အား ၂၀၀ ခန့်ရှိသောအဖွဲ့အစည်းများက FAO သို့ ထပ်မံတောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အတွင်းသတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း စိုက်ခင်းများကိုသစ်တောများအဖြစ်အသိအမှတ်ပြုပေးမှုအားရပ်စဲပေးရန် FAO သို့ စာဖြင့်မေတ္တာရပ်ခံခဲ့ရာ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အဆိုပါအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အနေဖြင့် အများပြည်သူအမြင်တွင် သစ်တောများဟုမေ့လျော့နေစေရေးအပြုသဘောဆောင်သည့်ပုံရိပ်နောက်ကွယ်၌ သစ်မျိုးတစ်မျိုးတည်းကိုသာစိုက်ပျိုးသည့် ကြီးမားလှသောစိုက်ခင်းများ၏ ဂေဟစနစ်နှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာအကြီးအကျယ်ထိခိုက်ပျက်စီးစေမှုများကို စိုက်ပျိုးသည့်လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများက ဖုံးကွယ်ထားနိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

<http://www.freemalysiatoday.com/category/nation/2017/03/21/stop-recognising-plantations-as-forests-un-body-told/>

FAOသို့ပေးပို့ခဲ့သောစာကို ယနေ့ဤနေ့ရာ၌ရရှိနိုင်ပါသည်။ ယင်းစာကိုစပိန်ဘာသာ၊ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ ပေါ်တူဂီဘာသာများဖြင့်ရရှိနိုင်ပါသည်။ အထင်အမြင်မှားစေနိုင်သည့် သစ်တောဟူသောအဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ပတ်သက်၍ပြင်ဆင်ပေးပါရန် အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင် FAO ထံသို့ တောင်းဆိုထားမှုနှင့်ပတ်သက်သည့်ပိုမိုပြည့်စုံသောသတင်းအချက်အလက်များကို <http://wrm.org.uy/all-campaigns/international-day-of-the-forests-march-21st-2017/> ဌလည်းကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ - ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများတိုးချဲ့လာခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးခြင်းအတွက် ဂျာဗားကျွန်းပေါ်မှကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုများ။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော ဆီးမန်းအင်ဒိုနီးရှားကုမ္ပဏီ၏ ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်ရေးစက်ရုံစုပေါင်းနယ်မြေသည် ဂျာဗားအမြင့်ပိုင်းရှိ ကန်းဒေါင်ကားသစ်တောဧရိယာအားပျက်စီးသွားစေမည့်ဖြစ်သောကြောင့်

ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်မှုများတိုးပွားလျက်ရှိသည်။ တန်ဘာကရိုမိုခရိုင်းအတွင်းရှိကျေးရွာတစ်ရွာမှ ပတ်မီဆိုသော အမျိုးသမီးတစ်ဦးသည် ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်မှုအတွက်သစ်တောများပျက်စီးခြင်းအပေါ် ကန့်ကွက် ဆန္ဒပြနေမှုများအားသွားရောက်ပူးပေါင်းရန်အတွက် မြို့တော်ဂျာကာတာသို့သွားခဲ့ပါသည်။ ဂျာကာတာမြို့ သမ္မတနန်းတော်ရှေ့၌ ရက်ပေါင်းများစွာထိုင်လျက်ဆန္ဒပြခဲ့ပြီးနောက် မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် သူမသေဆုံးခဲ့ရာ နှလုံးရောဂါကြောင့် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ မြို့တော်ဂျာကာတာအပြင် နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားသောမြို့ကြီးများတွင်လည်း ပို၍ပို၍များပြားလာသော တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများသည် ပတ်မီနှင့်ကန့်ဒေါင်ပြည်သူများနှင့်အတူရှိကြောင်း ၎င်းတို့၏ခြေထောက်များကိုဘီလပ်မြေပုံစံခွက်ဖြင့် ပုံသွန်းကာ အလားတူထိုင်လျက် ဆန္ဒပြမှုများပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြသူများသည် ၎င်းတို့၏လှုပ်ရှားမှုများအတွက် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းက စည်းလုံးညီညွတ်စွာရပ်တည်ပေးပါရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ အထူးသဖြင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလအစောပိုင်း၌ထွက်ပေါ်လာနိုင်ခြေရှိသည့် သမ္မတ၏ ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်ခွင့်ပြုမှုအားရင်ဆိုင်ရာ၌ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းမှာ အခြေခံအဆောက်အအုံများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စင်္ကြံလမ်းများထူထောင်ခြင်း၊ ဒေသအတွင်းကျန်ရှိနေသည့်သစ်တောများအား ကြီးကြီးမားမားခုတ်လှဲခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ဒေသအတွင်း၌ စွမ်းအင်နှင့်ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းသုံးစွဲမှုအလိုငှာ ယခင်ကမရှိဖူးသေးသော ကြီးမားလှသည့်မြေနှင့်ရေသိမ်းဆည်းရယူရေးဆက်စပ်အခြေအနေများဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ပိုမိုပြည့်စုံသောသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ပတ်မီအတွက် ရည်စူးကာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဟန်ဒရီဆန်ကိုရိုရေးသားထားသည့် ပူးတွဲပါဆောင်းပါးတို့အပြင် နာရေးသတင်းတို့အား ဖတ်ရှုကြည့်ပါ။ <http://wrm.org.uy/other-relevant-information/the-poetic-and-haunting-death-of-patmi-of-mt-kendeng-java-indonesia/>

အကြံပြုအပ်သည်များ

အစည်းအဝေးအစီရင်ခံစာ ။ ။ ကျွန်ုပ်တို့၏သစ်တောများမည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြသနည်း။ သစ်တောများအားအမှီပြုနေထိုင်ကြသူများ၏ နယ်နိမိတ်များ၊ သစ်တောများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအားအကာအကွယ်ပေးရေး အပြင်အထန်ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတွင်ပါဝင်ခဲ့ကြသူ ၅၀ ခန့်သည် ထိုင်းနိုင်ငံအရှေ့မြောက်ပိုင်းသို့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်နေ့မှ ၂၅ ရက်နေ့အထိ လေ့လာရေးခရီးသွားရောက်ရန်ထိုင်းနိုင်ငံအတွင်းစုစည်းခဲ့ကြပြီးနောက် ဘန်ကောက်မြို့တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော ၃ ရက်တာအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံမှကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံနှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံများမှလည်း ကိုယ်စားလှယ်များတက်ရောက်လာခဲ့ပါသည်။ 'ကျွန်ုပ်တို့၏သစ်တောများ မည်သို့ဖြစ်ပျက်နေကြသနည်း' ဟူသောအဓိကကျသည့်မေးခွန်းအပေါ် အလေးပေးထားမှုနှင့်အတူ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်များအဖြစ် နိုင်ငံအသီးသီးမှ ဒေသခံပြည်သူလူထုများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ အဟောင်းအသစ်နှစ်ရပ်စလုံးနှင့်စပ်လျဉ်းကာ ဖလှယ်ဆွေးနွေးမှုများအားတိုက်တွန်းမြှင့်တင်ပေးခြင်း ပါဝင်နေပါသည်။ တက်ရောက်လာသူများ၌ ကွဲပြားခြားနားသည့် ဘာသာစကားနှင့်ယဉ်ကျေးမှုများရှိကြသော်လည်း ၎င်းတို့ထံ၌ ဥပမာ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက်သစ်တောများ၏အရေးပါမှုကဲ့သို့ အခြေခံအားဖြင့် တူညီသည့်တန်ဖိုးများနှင့်စိုးရိမ်ပူပန်မှုများအပြင် ၎င်းတို့၏နယ်နိမိတ်များနှင့်သစ်တောများကို မြေသိမ်းယူမှုများနှင့်သစ်တောပြုန်းတီးမှုများမှကာကွယ်ရာ၌၎င်းတို့ရင်ဆိုင်နေရသည့် တူညီသောခြိမ်းခြောက်

မူများနှင့်စိန်ခေါ်မှုများလည်းရှိကြောင်း သတိပြုသိရှိသွားကြပါသည်။ အစည်းအဝေး၌တင်ပြမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာနှင့်လိပ်စာအဆက်တို့ကို <http://focusweb.org/content/what-happening-our-forests-conference-report-and-presentations> ၌ ရရှိနိုင်ပါသည်။ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်သာ)

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တနင်္သာရီမြစ်အပေါ် ရွှေထွန်းပေါက်ကုမ္ပဏီက မကြာသေးမီကာလအတွင်း ပတ်သက်သည့် 'ကျွန်ုပ်တို့မြစ်ကိုကာကွယ်ပါ၊ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝကိုကာကွယ်တင်ပါ' ဗီဒီယို ။

“ရေဆိုတာအသက်ပဲ။ တကယ်လို့ တနင်္သာရီမြစ်ကြီးကို ကျွန်တော်တို့မကယ်တင်ဘူးဆိုရင် ဒီမြစ်ကြီး အပေါ်မှာမှီခိုနေရတဲ့ ဒေသခံရွာသားတွေရဲ့ ဘဝတွေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်အကိုင်တွေ ပျက်စီးသွားလိမ့်မယ်” ဟု တနင်္သာရီမြစ်ပုန်းတွင်နေထိုင်သော ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးက ရုပ်ရှင်အား ပြသရာ၌ ပြောကြားခဲ့သည်။ “အနာဂတ်မျိုးဆက်တွေအတွက် မြစ်ကြီးပျက်စီးသွားမယ့်အရေးမှ ကျွန်တော်တို့ကာကွယ်ရမယ်လေ။ ကျွန်တော်တို့ဒီမှာလာရောက်ကြတာက တနင်္သာရီမြစ်မှာရှိတဲ့ ရွှေလုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့သဘောမတူဘူးဆိုတာကိုပြဖို့အတွက်ပါ” ဟု ၎င်းက ဆက်လက်ရှင်းပြခဲ့သည်။

ဗီဒီယိုတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တနင်္သာရီမြစ်အတွင်း ရွှေထွန်းပေါက်ကုမ္ပဏီက မကြာသေးမီကာလအတွင်း စတင်လုပ်ကိုင်လာသော စက်ယန္တရား အသုံးပြု ရွှေထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ၎င်းတို့အနေဖြင့် ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြောင်းပြသရန် တနင်္သာရီမြစ်ပုန်းဒေသခံ လူထုက စီစဉ်ပြုလုပ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ နှင့်ခရစ်ယာန်ဘာသာတို့၏စုပေါင်းဝတ်ပြုဆုတောင်းပွဲတစ်ခုကို မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။ ကျေးရွာ ပေါင်း ၆၀ ကျော်မှ ဒေသခံရွာသား ၂၀၀ ကျော်တို့သည်

ဆုတောင်းပွဲအားတက်ရောက်ရန် မြစ်အောက်ဘက်ပိုင်း ကီလိုမီတာ ၁၆၀ ခန့်ဝေးသောနေရာများမှနေ၍ လှေများဖြင့်လာရောက်ခဲ့ကြ ပါသည်။ တက်ရောက်လာသူများ အဖွဲ့သည် ရွှေထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများကိုလည်းစစ်ဆေးခဲ့ကြပြီး တနင်္သာရီမြစ်အတွင်း ရွှေသတ္တုလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန် ရွှေထွန်းပေါက်ကုမ္ပဏီထံ၌ တရားဝင်ခွင့်ပြုချက် ရှိကြောင်းသက်သေပြနိုင်မည့် စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်းကြည့်ရှုရန် မေးမြန်းခဲ့ကြပါသည်။ ရွာသူ ရွာသားများသည် လုပ်ငန်းခွင်တွင်ရှိနေသော အလုပ်သမားများထံမှကျေနပ်ဖွယ်ရာအဖြေများကို မရရှိခဲ့ကြဘဲ ရွှေထွန်းပေါက်ကုမ္ပဏီ အကြီးအကဲဖြစ်သူနှင့် လူထုအစည်းအဝေးတစ်ခုပြုလုပ်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဖန်နပ်ပါရီ ၈ ရက်နေ့တွင် လူထုအစည်းအဝေးပွဲတစ်ခုအား ရွှေထွန်းပေါက်ကုမ္ပဏီ အကြီးအကဲဖြစ်သူ နှင့်ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ အစည်းအဝေးပွဲမှဗီဒီယိုမှတ်တမ်း အား

<https://www.youtube.com/watch?v=mPolcAAxtqo> နှင့် <https://www.youtube.com/watch?v=3sQ6IFITN9c> တို့တွင် ရရှိနိုင်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မြစ်ကိုကာကွယ်ပါ ၊ ကျွန်ုပ်တို့ဘဝကိုကာကွယ်တင်ပါ' ဗီဒီယိုအား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် https://www.youtube.com/watch?v=pxDA_P73ZDM တွင်ရရှိနိုင်သလို မြန်မာဘာသာဖြင့်လည်း https://www.youtube.com/watch?v=YR2mD_jTU4 တွင်ရရှိနိုင်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာ ။ ။ ဂေဟစနစ်နှင့်ကိုက်ညီသော စိုက်ပျိုးရေးအား မည်သည့်အတွက်ကြောင့်လိုအပ်ကာ၊ မည်သို့လုပ်ကိုင်ရမည်နည်း။ သင်တန်းဆွေးနွေးပွဲ ၊ HEPA Eco-Farming School ၊ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ။

အစီရင်ခံစာတွင် ယဉ်ကျေးမှုများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်းမျဉ်းစဉ်းကမ်းများနှင့် နေရာအခြေတကျ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ စုဆောင်းလာသည့်စိုက်ပျိုးရေး အတွေ့အကြုံများမှမြစ်ဖျားခံလာသော စိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များ

အနေဖြင့် မြေသိမ်းယူမှုနှင့် မဲခေါင်ဒေသ (ယင်းထက်မက) အတွင်းရှိ သစ်တောများ၊ သစ်တောအမှီပြုလူသား များအပေါ်ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ဤသတင်းလွှာပါ ဆောင်းပါးအချို့၌ဖော်ထုတ်ရေး သားထား သော စက်မှုစိုက်ပျိုးရေးနည်းစနစ်များနှင့် မည်သို့ကွာခြားကြောင်းဖော်ပြထားပါသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်အစီရင်ခံစာအား <http://cendiglobal.org/upload/medias/why-and-how-ecological-farming.pdf> ၌ရယူနိုင်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာ ။ ။ ကြီးမားလာဆဲဘေးဒုက္ခ - ဖော်တျူးက လုပ်ငန်းကြီး ၅၀၀ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း။

ကမ္ဘာပေါ်ရှိအကြီးဆုံးသော စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်သည့် ကော်ပိုရေးရှင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးများမှာ ကမ္ဘာ့တောင်ခြမ်း၌ အစားအစာနှင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုများအပေါ် ချုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်သစ်များအား စတင်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ယင်းအစီအစဉ်အား Grow (တိုးတက်မှု) ဟုခေါ်ဆိုပြီး ယင်းသည် အစားအစာထုတ်လုပ်မှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၌ပါဝင်နေ ကြသည့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးဖိုရမ် (WEF) ၏ မိတ်ဖက်ကုမ္ပဏီများအနက်မှ ကုမ္ပဏီ ၃၁ ခုက ဦးဆောင် ကာယဝဇ ခုနှစ်တွင်စတင်ခဲ့သည့် ၊ WEF ၏ကနဦးကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်သော 'New Vision for Agriculture' (စိုက်ပျိုးရေးအတွက်မျှော်မှန်းချက်အသစ်) အစီအစဉ်၏အစိတ်အပိုင်း လည်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီများ၏ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနှင့်ဥရောပ တို့တွင်အခြေစိုက်ထားကြပြီး မည်သည့်ကုမ္ပဏီကမျှ တရုတ်၊ ဘရာဇီး၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ထိုင်း သို့မဟုတ် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံများမှ မဟုတ်ကြပေ။ ယခုအချိန်ထိ 'New Vision for Agriculture' နှင့် ယင်း၏ 'Grow' အစီအစဉ်တို့သည် ကမ္ဘာ့အစားအစာ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက တိုးတက်မှုဈေးကွက်များဖြစ်ကြသော လက်တင်အမေရိက၊ အာဖရိကနှင့်အာရှတိုက်တို့အပေါ်တွင် လုံးလုံးလျားလျားအာရုံစိုက် ထားကြပါသည်။ 'New Vision for Agriculture' ဟူသည့်ကြိုးပမ်းမှု၏ ပင်မအလေးပေးမှုမှာ အသေးစားတောင်သူ လယ်သမားများကို နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီကြီးများနှင့်ချိတ်ဆက် ပေးမည့် စာချုပ်အခြေခံစိုက်ပျိုးခြင်း

(contract farming) ဖြစ်သည် (အနည်းငယ်ကို ဥပမာ ပေါင်းစည်းထားသည့်ကော်ပိုရိတ်စိုက်ခင်းများပေါ်၌) ။ GRAIN ကထုတ်ပြန်သော အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်အစီရင်ခံစာကို <https://www.grain.org/article/entries/5622-grow-ing-disaster-the-fortune-500-goes-farming> ၌ရယူနိုင်ပါသည်။ ပြင်သစ်ဘာသာ၊ စပိန်ဘာသာများဖြင့်လည်း မကြာမီရရှိပါတော့မည်။

အင်တာဗျူး ။ ။ “ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသောဆီအုန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို စက်မှုအခြေခံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၌ မတွေ့နိုင်ဘူး” ဒေသခံပြည်သူလူထုအပေါ် စက်မှုအခြေခံဆီအုန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအတွင်း ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများတိုးချဲ့မှုအပေါ် ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးခြင်းဖြင့် မြေသိမ်းယူမှုများအားငွေကြေးပံ့ပိုးရာ၌ ဆွစ်ဇာလန်များ၏အခန်းကဏ္ဍသည် တို့နှင့်ပတ်သက်၍ SwissInfo နှင့် GRAIN မှ ကာတီနီဆာမွန်တို့ တွေ့ဆုံပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ အင်တာဗျူး (ပြင်သစ်ဘာသာဖြင့်) အား http://www.swissinfo.ch/fre/accaparement-des-terres_-il-n-existe-pas-de-production-d-huile-de-palme-industrielle-durable-/43009936 ၌ရရှိနိုင်ပါသည်။

အစီရင်ခံစာ ။ ။ လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းက အချုပ်အခြာအာဏာကိုအဝေးရောက်သွားစေတယ် ။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုသဘောတူညီချက်များက ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ သတ္တုတွင်းကဏ္ဍဥပဒေစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအပေါ် မည်သို့အန္တရာယ်ပြုနေသနည်း။ လည်ပတ်နေဆဲ အကြီးစားသတ္တုတွင်း ၄၇ တွင်းနှင့်အတူ ၎င်းတို့၏ပိုမိုကြီးမားလာသော လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအထောက်အထားများဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအဖို့ လွန်ခဲ့သောဆယ်စုနှစ်အတွင်း သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍအပေါ် အလွန်အမင်း အလောင်း အစားပြုလုပ်ခဲ့ရသည်။ အကျဉ်းချုပ်ဆွေးနွေးပြောကြားရာ၌ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သော ၊ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများအတွက် အလွန်အမင်းကာကွယ်ပေးထားသည့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုစာချုပ်များ၏အချိတ်အဆက်က ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်စေသောသတ္တုတွင်းများအား ကြပ်မတ် ရန် သို့မဟုတ် ပိတ်ပစ်ရန် နိုင်ငံ၏လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းအပေါ် မလူးသာမလွန်သာ ချုပ်ကိုင်ထားလိမ့် မည်ဟု ထုတ်ဖော်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေအရ ထိုသို့ချုပ်နှောင်ထားမှုသည် အကယ်၍ အစိုးရက ဥပဒေပာမဂ္ဂနှင့်ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအကြား လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်ရေးသဘောတူညီချက်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာဘက်စုံစီးပွားရေးမိတ်ဖွဲ့ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု (RCEP) အား ဆက်လက်အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဆိုပါက ပို၍တောင်တင်းကျပ်လာဦးမည်ဖြစ်သည်။ အစီရင်ခံစာ (အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်) အား <http://focusweb.org/content/signing-away-sovereignty-how-investment-agreements-threaten-regulation-mining-industry> ၌ ရရှိနိုင်ပါသည်။

WRM သတင်းလွှာအားမှာယူလိုပါက

<http://wrm.us9.list->

[manage1.com/subscribe?u=f91b651f7fecdf835b57dc11d&id=ca171adcc2](http://wrm.us9.list-manage1.com/subscribe?u=f91b651f7fecdf835b57dc11d&id=ca171adcc2)

သတင်းလွှာကို ၎င်းတို့၏သစ်တောများ၊ နယ်နိမိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့် မိရိုးဖလာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းများ အပြင်းအထန်ကြိုးပမ်းတိုက်ပွဲဝင်နေမှုအပေါ် ထောက်ခံအားပေးရန်နှင့်ကူညီပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ မှာယူမှုမှာအခမဲ့ဖြစ်သည်။

WRM လစဉ်ထုတ်သတင်းလွှာ

သတင်းလွှာအား ပြင်သစ် ၊ စပိန်၊ ပေါ်တူဂီဘာသာများဖြင့်လည်းရရှိနိုင်ပါသည်။

အယ်ဒီတာချုပ် - ဝင်ဖရီဒက်စ်အိုဗာဘိစ်

မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ - ဂျီအန်နာကာဘဲလို

လက်ထောက်အယ်ဒီတာများ - အဲလီဇဘက်ဒိုင်းယက် ၊ ဂျက်တာကေး၊ ဖလာဗီယိုပါဇော့စ်၊ တီရီဆာပါရက်စ်

WRM အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဌာနချုပ်

Avenida General María Paz 1615 office 3. CP 11400. Montevideo, Uruguay

Phone/Fax: +598 26056943

wrm@wrm.org.uy - <http://www.wrm.org.uy>